

GAZETA

GUMed

MIESIĘCZNIK GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

kontynuacja Gazety AMG

SPIS TREŚCI

03	OD REDAKCJI	31	BADANIA NAUKOWE
04	TEMAT NUMERU X KONGRES POLONII MEDYCZNEJ i III ŚWIATOWY ZJAZD LEKARZY POLSKICH W GDAŃSKU / Z ŻYCIA UCZELNI	33	NOMINACJE KADRY GUMed
08	TEMAT NUMERU X KONGRES POLONII MEDYCZNEJ i III ŚWIATOWY ZJAZD LEKARZY POLSKICH W GDAŃSKU / WYSTĄPIENIA PRELEGENTÓW	34	SUKCESY
20	ABSOLWENCI	38	WYDARZENIA
21	KONFERENCJE	40	MEDYCYNĄ W SZTUCE
29	NOWI DOKTORZY	41	DZIAŁ STUDENCKI
30	Z ŻYCIA UCZELNI	44	BIBLIOTEKA INFORMUJE
		47	WIADOMOŚCI Z UCK
		49	Z WILNA DO GDAŃSKA
		50	WSPOMNIENIA
		51	NEKROLOG

Gazeta GUMed

Miesięcznik
Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Wydawca
Gdański Uniwersytet Medyczny
ul. M. Skłodowskiej-Curie 3a
80-210 Gdańsk

Adres redakcji
ul. Dębinki 1, 80-211 Gdańsk
telefon: 58 349 15 37
e-mail: gazeta@gumed.edu.pl
www.gazeta.gumed.edu.pl

Redaktor naczelna
Małgorzata Omilian-Mucharska

Przewodniczący Rady Programowej
Bolesław Rutkowski

Z-ca Przewodniczącego Rady Programowej
Wiesław Makarewicz

Rada Programowa
Roman Kaliszan
Barbara Kochańska
Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska

Redakcja i korekta językowa
Joanna Śliwińska
Jolanta Świerczyńska-Krok

Skład i opracowanie graficzne
Izabela Szeibelis-Deskiewicz

Współpracownicy
Janusz Limon
Paweł Kabata
Marek Bukowski
Zbigniew Wszeborowski
Agata Knurowska

Druk
Bernardinum Sp. z o.o.
ul. Biskupa Dominika 11, 83-130 Pelplin

Nakład
840 egzemplarzy

Warunki prenumeraty

Cena rocznej prenumeraty krajowej
(11 zeszytów) wynosi 100 PLN,
pojedynczy numer – 9 PLN.

Należność za prenumeratę
należy wpłacać na konto
Gdańskiego Uniwersytetu
Medycznego z dopiskiem:
prenumerata Gazety GUMed

Bank Zachodni WBK S.A. Oddz. Gdańsk
76 1090 1098 0000 0000 0901 5327

Redakcja zastrzega sobie prawo
niewykorzystania materiałów
niezamówionych, a także
prawo do skracania i adiacji
tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Wyrażane opinie są poglądami
autorów i nie zawsze
odzwierciedlają stanowisko
redakcji oraz władz Uczelni

OD REDAKCJI

SZANOWNI PAŃSTWO, DRODZY CZYTELNICY,

na przełomie maja i czerwca odbędzie się w Gdańsku wyjątkowe wydarzenie – X Kongres Polonii Medycznej połączony z III Światowym Zjazdem Lekarzy Polskich, którego organizatorem jest Okręgowa Izba Lekarska w Gdańsku. Przez kilka dni w naszym mieście będzie gościło blisko 900 wybitnych lekarzy i naukowców z całego świata. W budynku Filharmonii Bałtyckiej odbędą się 22 sesje naukowe, podczas których wystąpi aż 90 prelegentów.

Gdański Uniwersytet Medyczny jest partnerem tego sympozjum, a rektor prof. Marcin Gruchała znalazł się wśród członków Komitetu Honorowego. Reprezentanci naszej Uczelni zostali zaproszeni do wygłoszenia wykładów w 3 sesji Kongresu *Gdański Uniwersytet Medyczny w rozwoju medycyny*, prowadzonej przez prof. Edytę Szurowską – prorektora do spraw klinicznych GUMed. Afiliacje naszej Uczelni obecne są także w kilku innych sesjach zarówno wśród prelegentów, jak i moderatorów. *Gazeta GUMed* objęła patronat medialny nad tym szczególnym wydarzeniem, które jednocześnie stało się tematem przewodnim majowego zeszytu.

Kongres jest także wyjątkową okazją do zaprezentowania Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego przed tak znamienitym gronem lekarzy, naukowców... *Gazeta GUMed* po raz pierwszy wychodzi poza naszą akademicką społeczność i dostępna będzie na polonijnym zjeździe. Zapraszamy zatem Szanownych Gości do zapoznania się z naszym pismem, a szczególnie z częścią dedykowaną Kongresowi Polonii Medycznej.

Otwiera ją artykuł prof. Edyty Szurowskiej *Baza kliniczna dla edukacji i nauki* (str. 4-5), który prezentuje niezbędną do kształcenia kadr medycznych infrastrukturę i główne obszary działalności Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego: Centrum Medycyny Inwazyjnej i Centrum Medycyny Nieinwazyjnej oraz Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej. W kolejnym tekście dr Joanna Śliwińska, rzecznik GUMed, przedstawia naszą Uczelnię od strony przedsięwzięć innowacyjnych w obszarze dydaktycznym, naukowo-badawczym i wdrożeniowym (str. 6-7).

W dalszej części udostępniamy 6 artykułów przybliżających wystąpienia kongresowe reprezentantów Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Jako pierwszy prof. Wiesław Makarewicz w tekście *Od Akademii Lekarskiej do Uniwersytetu Medycznego* (str. 8-11) przedstawia rozwój i sukcesy naszej Uczelni, przypominając jej wileńskie korzenie i kapitał ludzki pierwszej kadry naukowej.

Kolejne artykuły: *Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej GUMed – dydaktyka i nauka dla współczesnej opieki zdrowotnej* (str. 12-13) prof. Michała Markuszewskiego, *Biotechnologia w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym – wczoraj i dzisiaj* (str. 14-15) prof. Jacka Bigdy oraz *Wkład GUMed w rozwój nefrologii i leczenia nerko zastępczego autorstwa* prof. Alicji Dębskiej-Ślizień (str. 16-17) stanowią prezentację dorobku niektórych specjalności i jednostek uczelnianych.

W specjalistycznych sesjach tematycznych na Kongresie prezentacje wygłoszą m.in.: prof. Krzysztof Narkiewicz – w skondensowanej formie udostępniamy zatem jego tekst *Mózg a nadciśnienie tętnicze* (str. 18) i prof. Iwona Inkielewicz-Stępnia

Nanocząstki metali w medycynie – dobrodziejstwo czy zagrożenie? (str. 19). Niektórzy z prelegentów niestety nie udostępnili tekstów swoich prezentacji do druku w *Gazecie GUMed*.

W ramach Zjazdu organizatorzy przewidzieli szereg imprez towarzyszących, m.in. otwarcie wystawy *Historia Samorządów Lekarskich w Rzeczypospolitej* w Muzeum Narodowym w Gdańsku (vide str. 13) oraz ciekawą konferencję satelitarną w Europejskim Centrum Solidarności pt. *Odrodzenie samorządu lekarskiego na tle wydarzeń 1989 roku*. W programie znalazło się także posiedzenie wyjazdowe Naczelnej Rady Lekarskiej i sesja w Muzeum Emigracji w Gdyni. Wśród wydarzeń pozanaukowych zaplanowano koncert organowy po inauguracyjnej mszy św. w Katedrze w Oliwie, koncert Leszka Możdżera, wystawę malarstwa, rzeźby i fotografii lekarzy polskich z całego świata w foyer Filharmonii, koncerty chórów lekarskich w Centrum św. Jana w Gdańsku oraz wycieczki z przewodnikami.

Warto wspomnieć o wybitnych gościach z zagranicy, którzy zaszczycą swoją obecnością Kongres Polonii Medycznej. Wśród prelegentów znajdują się m.in. prof. Anna Dominiczak (Glasgow, Wielka Brytania), prof. Maciej Dryjski (Buffalo, USA), prof. Jerzy B. Gajewski (Halifax, Kanada), prof. Marek Garbowski (Perth, Australia), prof. Barbara Jereczek-Fossa (Mediolan, Włochy) czy prof. Maria Siemionow (Cleveland, USA). Nie sposób wymienić wszystkich osobistości, których wysoki autorytet naukowy plasuje Kongres w czołówce konferencji z dziedziny medycyny w Polsce.

Korzystając z obecności gości zagranicznych, podczas wydarzenia zainaugurowana zostanie *Polsko-polonijna grupa współpracy* – inicjatywa, łącząca polskich lekarzy naukowców z całego świata, którzy chcą tworzyć międzynarodowe projekty badawcze. Celem grupy będzie również promocja polsko-polonijnej współpracy w dziedzinie podyplomowego kształcenia lekarzy.

Uczestnikom Kongresu Polonii Medycznej życzymy interesujących obrad, inspirujących dyskusji i nawiązania owocnych kontaktów naukowych oraz udanego pobytu w Gdańsku, a wszystkim Czytelnikom przyjemnej lektury majowego zeszytu *Gazety GUMed*.

W imieniu zespołu redakcyjnego

MAŁGORZATA OMILIAN-MUCHARSKA
Redaktor naczelna *Gazety GUMed*

Szczegółowy program wydarzenia wraz z listą prelegentów dostępny jest na stronie
<https://kongrespoloniimedycznej.com.pl> ■

Baza kliniczna dla edukacji i nauki

Gdański Uniwersytet Medyczny jest rozpoznawalną uczelnią medyczną w kraju i na świecie, która od ponad 70 lat oferuje wysoki poziom prowadzenia badań naukowych i kształcenia studentów oraz młodych adeptów sztuki medycznej, a także nieustannie modernizuje swoją infrastrukturę. Dobrej jakości kształcenia kadr medycznych nie można osiągnąć bez dobrze zorganizowanych zajęć praktycznych, dostępu do miejsca leczenia pacjentów w zakresie różnych specjalności i zawodów medycznych. Dlatego każdy uniwersytet medyczny współpracuje z podmiotami leczniczymi lub je prowadzi. To drugie rozwiązanie pozwala na zdecydowanie lepszą dostępność oraz większy komfort stałej współpracy nauczycieli akademickich i studentów ze szpitalem.

**DR HAB. EDYTA
SZUROWSKA,
PROF. NADZW.**

Prorektor ds.
klinicznych, kierownik
II Zakładu Radiologii
GUMed

Gdański Uniwersytet Medyczny dysponuje, na potrzeby edukacji przed- i podyplomowej oraz prowadzenia badań naukowych, wyjątkowym potencjałem klinicznym. Najważniejszą częścią tej bazy jest Uniwersyteckie Centrum Kliniczne (UCK) – jeden z dwóch największych szpitali w Polsce, w którym w zeszłym roku hospitalizowano 114 tysięcy pacjentów, a 275 tysięcy zaopatrzone w przychodniach przyszpitalnych. Budżet tej jednostki w bieżącym roku osiągnie prawdopodobnie 700 mln zł. UCK powstało z połączenia trzech szpitali klinicznych, poprzez systematyczną integrację działalności i koncentrowanie się na sprawnym zarządzaniu. Ostatnio udało się przezwyciężyć poważny kryzys finansowy Szpitala, którego szczyt miał miejsce w latach 2006–2008. Wymagało to dokonania zdecydowanej reorganizacji i zaciągnięcia wieloletniego kredytu restrukturyzacyjnego, obecnie już spłaconego.

Jedną z podstawowych misji szpitala klinicznego jest wspieranie rozwoju najbardziej zaawansowanych metod leczenia i diagnostyki różnych chorób oraz wprowadzanie nowoczesnych technologii medycznych. UCK pozostaje liderem w przeszczepianiu narządów, dokonując rocznie ponad 100 transplantacji nerek i szpiku oraz kilkudziesięciu przeszczepów rogówek. Przeprowadzane są także, z sukcesem, transplantacje serca, a od zeszłego roku także płuc i wątroby oraz wysp trzustkowych. Jako jeden z nielicznych ośrodków, prowadzimy jednocześnie przeszczepy dwóch narządów, np. serca i nerki (z podsumowaniem transplantacji w 2018 roku w UCK można zapoznać się na str. 47 – przyp. red).

UCK, jako pierwszy szpital w północnej Polsce, wdrożyło leczenie udarów za pomocą trombektomii mechanicznej, osiągając w grupie 140 chorych porównywalne wyniki do najlepszych ośrodków europejskich i amerykańskich. Wśród innych ważnych osiągnięć, wymienić warto złożone operacje z wykorzystaniem technologii druku 3D – rekonstrukcje odczołu, operacje wad serca czy przezskórną implantację zastawki tętnicy płucnej.

Szpital kliniczny Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego dysponuje unikalnymi możliwościami w zakresie diagnostyki obrazowej, laboratoryjnej, mikrobiologicznej, pracowniami patologii i elektrofizjologii. Zaplecze diagnostyczne służy nie tylko pacjentom Szpitala, ale pozostaje istotnym miejscem uzyskania oceny stanu zdrowia dla mieszkańców regionu. Ponadto, z możliwości, które zapewniają pracownice diagnostyczne, korzystają także naukowcy z Politechniki Gdańskiej czy Uniwersytetu Gdańskiego, jak to ma na przykład miejsce w badaniach przy wykorzystaniu funkcjonalnego rezonansu magnetycznego.

Nowoczesny system informatyczny dostarcza wszystkie niezbędne informacje kliniczne praktycznie w czasie rzeczywistym, służąc nie tylko procesowi diagnostyki i leczenia, ale także coraz sprawniejszemu zarządzaniu zasobami Szpitala.

Centrum Systemów Informatycznych w Ochronie Zdrowia uznało w zeszłym roku UCK jednym z dwóch najbardziej zaawansowanych szpitali klinicznych w Polsce. Obok rozwoju najnowocześniejszych technik i narzędzi e-zdrowia, nie tracimy z oczu prawdziwych potrzeb i problemów pacjenta. Dzięki wdrożeniu infolinii, proces rejestracji i obsługi stał się przyjaźniejszy i sprawniejszy, a kilkunastu pracowników zaangażowanych jako koordynatorzy tzw. pakietu onkologicznego, dba, żeby jak najwięcej pacjentów uzyskało diagnostykę, w rekomendowanym wytycznymi klinicznymi czasie.

Centra doskonałości w leczeniu raka piersi, prostaty, nowotworów wątroby, otyłości i hipercholesterolemii rodzinnej są miejscami nie tylko uzyskania pomocy na najwyższym poziomie, ale także wdrażania najnowszych technologii do diagnostyki i edukacji ze świata, a także prowadzenia własnych badań naukowych. Warto uzupełnić, że około 60% leczonych z powodu nowotworów pacjentów w regionie, znajduje pomoc właśnie w naszym Szpitalu. Uniwersyteckie Centrum Kliniczne jest nie tylko miejscem, gdzie wielu pacjentów cierpiących na choroby nowotworowe uzyskuje pomoc, ale także prowadzącym liczne, w tym najbardziej zaawansowane badania kliniczne w ramach wielu międzynarodowych przedsięwzięć badawczych i rozwojowych. Pacjentom Szpitala staramy się coraz efektywniej zapewnić także pomoc psychologiczną oraz jak najszybciej rozpoczynać i kontynuować proces rehabilitacji.

Jednocześnie UCK pozostaje aktywny na polu profilaktyki, prowadząc, na zlecenie Urzędu Miasta Gdańska, jeden z największych i najdłużej funkcjonujących programów zapobiegania nadwadze i otyłości dzieci i młodzieży, znany pod nazwą *6-10-14 dla Zdrowia*. Pozostajemy także liderem we wczesnym wykrywaniu raka płuca za pomocą niskodawkowej tomografii komputerowej →

rowej. Projekt ten (MOLTEST) został rozpoczęty w 2008 r., następnie kontynuowany był do ubiegłego roku i w ostatnim etapie pozwolił na wykrycie raka płuca u 2% palaczy. Badania naukowe i kliniczne zogniskowane głównie wokół onkologii, chorób sercowo-naczyniowych i chorób rzadkich, są wspomagane są przez nowo otwarty Ośrodek Badań Wczesnej Fazy oraz Centrum Medycyny Translacyjnej GUMed, które powstały w celu optymalnego wykorzystania potencjału naukowego i bazy sprzętowej do prowadzenia wielodyscyplinarnych projektów, służących między innymi poszukiwaniu innowacyjnych rozwiązań i personalizacji medycyny, przy zastosowaniu zaawansowanych metod obrazowych, laboratoryjnych, genetycznych i informatycznych (w tym sztucznej inteligencji).

Centrum Chorób Rzadkich jest kolejnym przykładem centrum doskonałości, które skupia chorych pacjentów z bardzo rzadko występującymi chorobami, które w 80% przypadków uwarunkowane są genetycznie. Dotyczą szczególnej grupy pacjentów – bez jednego uniwersalnego sposobu leczenia i którzy wymagają specjalistycznej i kompleksowej diagnostyki oraz terapii, często uzupełnionej o rehabilitację. Sze-roka współpraca międzynarodowa i udokumentowane własne doświadczenia klinik Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego poskutkowały włączeniem naszych jednostek do elitarnej sieci Europejskich Sieci Referencyjnych (European Reference Network). Jako jedyny ośrodek w kraju, UCK oferuje celowaną opiekę nad pacjentem w domu, w oparciu o telemedycynę i możliwości platformy cyfrowej.

Drugim szpitalem klinicznym Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego jest Uniwersyteckie Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej (UCMMiT) w Gdyni. Jakkolwiek jest to zdecydowanie mniejszy ośrodek pod względem liczby łóżek, ambulatoriów i zaplecza diagnostycznego, ma on istotne znaczenie ze względu na unikatowe oddziały (tj. Klinika Medycyny Morskiej i Tropikalnej, Klinika Medycyny Hiperbarycznej i Ratownictwa Morskiego) oraz wyjątkowe znaczenie dla osób podróżujących za granicę czy pracujących na rzecz gospodarki i służb morskich. Klinika Medycyny Hiperbarycznej i Ratownictwa Morskiego jest najbardziej doświadczonym i największym tego typu ośrodkiem w Polsce, który od 1986 r. prowadzi terapię tlenem hiperbarycznym w warunkach ambulatoryjnych i szpitalnych. Od ponad 20 lat jest wiodącą jednostką stosującą leczenie zgodne z obowiązującymi standardami *Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki w Terapii Tlenem Hiperbarycznym*. UCMMiT prowadzi także system zdalnej opieki nad wszystkimi polskimi marynarzami pracującymi na wszystkich akwenach globu, znany jako TMAS.

Podmioty medyczne naszego Uniwersytetu uzupełniają Uniwersyteckie Centrum Stomatologiczne, zapewniające nie tylko bazę kliniczną dla praktycznej nauki studentów stomatologii i technik dentystycznych, ale także udzielające pomocy kilkudziesięciu tysiącom pacjentów rocznie, w szerokim zakresie od stomatologii zachowawczej, poprzez chirurgię szczękową, po protetykę i leczenie dzieci.

Niezbędny dla dobrej edukacji i prowadzenia badań naukowych jest także dostęp do placówek podstawowej opieki zdrowotnej. W tym zakresie ważnym podmiotem Uniwersytetu pozostaje prowadzone przez uczelnianą spółkę Centrum Medycyny Rodzinnej.

Warto podkreślić, że Gdański Uniwersytet Medyczny aktywnie współpracuje z innymi podmiotami leczniczymi w regionie, prowadząc swoje niektóre kliniki na tzw. bazie obcej oraz organizując zajęcia dydaktyczne i praktyki w szpitalach lub ośrodkach nadzorowanych przez samorządy lub inne jednostki. Ma to miejsce w przypadku Kliniki Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży, Kliniki Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu, Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii, Alergologii i Żywienia Dzieci czy Kliniki Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wieku Podeszłego.

Poprzez zapewnienie solidnych praktycznych szkoleń w zakresie podstawowej medycyny i wielospecjalistycznej opieki budujemy profesjonalizm w grupie naszych absolwentów, a także stymulujemy rozwój naukowych zainteresowań wśród naszych studentów i pracowników oraz prowadzenie prac badawczo-rozwojowych, które są powinnością każdej Uczelni. ■

DR HAB. EDYTA SZUROWSKA, PROF. NADZW.

Budynek
Centrum
Medycyny
Inwazyjnej

Innowacyjny GUMed

Nowoczesne techniki i technologie oraz ich wpływ na spektakularny rozwój różnych dziedzin medycyny to główne tematy odbywającego się w Gdańsku X Kongresu Polonii Medycznej. Partnerem sympozjum, połączonego z III Światowym Zjazdem Lekarzy Polskich, jest Gdański Uniwersytet Medyczny (GUMed), który jest doskonałym przykładem tego, jak postęp, który dokonał się na przestrzeni ostatnich lat i dziesięcioleci, zmienił oblicze naszej Uczelni w podstawowych obszarach jej działalności.

DR N. HUM.
JOANNA ŚLIWIŃSKA

Rzecznik prasowy
GUMed

Gdański Uniwersytet Medyczny od ponad 70 lat zapewnia wysoką jakość kształcenia we wszystkich zawodach medycznych i prowadzenie badań naukowych na najwyższym, światowym poziomie. Wymiernym efektem konsekwentnie realizowanej strategii rozwoju, a także potwierdzeniem wiodącej roli GUMed są wysokie pozycje rankingowe, w sposób szczególnie doceniające naszą efektywność naukową, potencjał publikacyjny i rozpoznawalność międzynarodową.

Uczelnia od wielu lat przywiązuje ogromną wagę do praktycznej nauki zawodu w oparciu o nowoczesne pracownice fantomowe i multimedialne. Studenci mają możliwość doskonalenia swoich umiejętności w nowo-

czesnych salach symulacyjnych, wiernie odwzorowujących warunki panujące na sali operacyjnej czy w gabinecie lekarskim. Do dyspozycji mają m.in. Pracownię Umiejętności Pielęgniarskich, Pracownię Symulacji Badań Pacjenta, Pracownię Symulacji Stomatologicznej, jak również funkcjonujące od ubiegłego roku akademickiego kompleksowe Centrum Symulacji Medycznej. Unikalne wyposażenie w symulatory wysokiej wierności pozwoliło na wprowadzenie nowej formy nauczania – interdyscyplinarnych zajęć dydaktycznych z możliwością obserwacji konsekwencji podję-

tych decyzji klinicznych oraz wielowątkową dyskusją. Dzięki zaawansowanym technologicznie rozwiązaniom studenci GUMed nabywają cenne umiejętności w zakresie zbierania wywiadu, badania fizykalnego czy komunikacji z chorym i jego rodziną. W efekcie są lepiej przygotowani do realnego kontaktu z pacjentem i późniejszej pracy w zawodzie.

Mówiąc o nowoczesnych formach nauczania i innowacyjnych rozwiązaniach w obszarze kształcenia nie można nie wspomnieć o pierwszym w Polsce systemie umożliwiającym interaktywne nauczanie histologii i cytologii w trakcie zajęć praktycznych, który od kilku miesięcy jest dostępny w Katedrze i Zakładzie Histologii GUMed. Dzięki wyposażeniu mikroskopów w kamerę cyfrową i tablet student ma możliwość zapisania obrazów preparatów histologicznych w postaci pliku graficznego, oznaczając na zdjęciu charakterystyczne struktury. System jest interaktywną platformą konsultacyjno-dydaktyczną, a obrazy z kamer mikroskopowych są wysyłane w czasie rzeczywistym

MIĘDZYNARODOWA AGENDA BADAWCZA (MAB)

- utworzenie **NOWEGO OŚRODKA NAUKOWEGO** specjalizującego się w badaniach nad nieprawidłowościami genetycznymi nabytymi w ciągu życia jako czynnikami ryzyka nowotworów i innych chorób
- blisko **40 MLN ZŁ** z Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej
- **PARTNERSTWO** z Uniwersytetem w Uppsali w Szwecji (więcej o MAB na str. 32 – przyp. red.)

UCZELNIA WYSOKICH KATEGORII

- ponad **6000 STUDENTÓW**
- **NAJLEPSZA** Uczelnia Medyczna w kraju wg Rankingu Uczelni Akademickich Fundacji Edukacyjnej *Perspektywy*
- **7 UCZELNIA AKADEMICKA** w kraju wg Rankingu Uczelni Akademickich Fundacji Edukacyjnej *Perspektywy*
- **19 KIERUNKÓW** studiów, w tym 4 międzyuczelniane
- **3 PEŁNE PROGRAMY** dydaktyczne w języku angielskim
- **LIDER** publikacji z zakresu nauk medycznych i o zdrowiu – nagroda ELSEVIER Research Impact Leaders Award (2017 i 2018 r.)
- uczelnia **WIODĄCA** w kluczowych kategoriach, jak potencjał i efektywność naukowa
- najbardziej **UMIĘDZYNARODOWIONA** uczelnia w Polsce północnej (ponad 15% ogółu studentów)

do tabletu asystenta. Główną zaletą systemu cyfrowej histologii jest możliwość tworzenia przez studentów własnego atlasu histologicznego, co będzie bardzo pomocne podczas nauki do egzaminów.

Naukowcy GUMed na szeroką skalę wykorzystują technologię druku 3D, zarówno w pracy klinicznej, jak i dydaktycznej. Prawdziwym pionierem w Polsce w produkcji i wykorzystaniu w edukacji tego rodzaju modeli jest Katedra i Klinika Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca GUMed. Jak zgodnie podkreślają studenci, to duża pomoc w lepszym zrozumieniu skomplikowanej anatomii niektórych wad serca i planowaniu ich leczenia. Dzięki wydrukowi narządów studenci mają możliwość obrazowania struktur anatomicznych, a przede wszystkim dokładnej analizy zmian patologicznych. Modele 3D są chętnie wykorzystywane również podczas rozmowy z pacjentami i ich rodzinami przed planowaną operacją. Przede wszystkim pomagają lepiej zrozumieć, jak wygląda wada serca i na czym konkretnie będzie polegała operacja. Na takim modelu jest o wiele łatwiej wytłumaczyć zadanie kardiochirurga i pokazać, z jaką skalą trudności musi się zmierzyć.

Najwyższa jakość nauczania nie może odbywać się bez nowoczesnego zaplecza, stąd starania władz Uczelni, by pracownikom, studentom i doktorantom stworzyć przyjazną przestrzeń, sprzyjającą jeszcze bardziej rozwojowi myśli naukowej. Na przestrzeni

ostatnich lat GUMed znacząco zmienił swoje oblicze – modernizacji doczekała się Biblioteka Główna, a także liczne pracownie badawcze i laboratoryjne. Powstały interaktywne sale warsztatowe i dydaktyczne, a w ramach bazy klinicznej powstał jeden z najnowocześniejszych kompleksów szpitalnych nie tylko w kraju. Jednostki kliniczne Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego to wyspospecjalistyczne placówki referencyjne, oferujące unikatowe nie tylko w skali regionu możliwości lecznicze w szczególności w zakresie: transplantacji, onkologii, hematologii dzieci i dorosłych, kardiologii inwazyjnej i elektrokardiologii, chirurgii narządowej oraz medycyny hiperbarycznej. Dodatkowo bezpośrednie sąsiedztwo Uczelni i Szpitala sprzyja wzajemnej współpracy i realizacji innowacyjnych projektów o charakterze naukowym, badawczym i wdrożeniowym. ■

UNIKATOWA DZIAŁALNOŚĆ KLINICZNA

- AO Spine Center – pierwsze w Europie Środkowo-Wschodniej
- Centrum Leczenia Otyłości i Chorób Metabolicznych
- Centrum Medycyny Pediatricznej z Oddziałem Intensywnej Terapii Dziecięcej
- Centrum Chorób Rzadkich
- Krajowe Centrum Hipercholesterolemii Rodzinnej
- Breast Cancer Unit, Prostate Unit – opieka skoordynowana

OCENA PARAMETRYCZNA MNiSW

KATEGORIA A+

- Wydział Farmaceutyczny z OML
- Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG i GUMed

KATEGORIA A

- Wydział Lekarski
- Wydział Nauk o Zdrowiu z OPiIMMiT

PRZEMYSŁ FARMACEUTYCZNY I KOSMETYCZNY – STUDIA Z PRZYSZŁOŚCIĄ

Dążąc do możliwie jak najlepszego dopasowania się do potrzeb rynku pracy i społecznego zapotrzebowania, w roku akademickim 2017/2018 Gdański Uniwersytet Medyczny wzbogacił swoją ofertę o kolejny kierunek kształcenia. We współpracy z Zakładami Farmaceutycznymi Polpharma SA i Oceanic SA na Wydziale Farmaceutycznym utworzono unikalne w skali kraju dwuletnie studia II stopnia na kierunku przemysł farmaceutyczny i kosmetyczny. Są to studia oparte o tzw. profil praktyczny i kształcenie dualne, łączące edukację teoretyczną z praktyką przemysłową. Nowa oferta spotkała się z uznaniem środowiska, a kierunek w marcu

br. uzyskał Certyfikat i Znak Jakości *Studia z Przyszłością 2019* w ramach IV edycji Ogólnopolskiego Programu Akredytacji Kierunków Studiów. Wyróżnienie to otrzymują innowacyjne kierunki studiów, których program kształcenia zgodny jest z oczekiwaniami rynku pracy, z aktualnymi trendami i potrzebami środowisk zewnętrznych, dla których uczelnie realizują swoją misję dydaktyczną i społeczną. ■

X KONGRES POLONII MEDYCZNEJ i III ŚWIATOWY ZJAZD LEKARZY POLSKICH W GDAŃSKU

Od Akademii Lekarskiej do Uniwersytetu Medycznego

**PROF. DR HAB.
WIESŁAW MAKAREWICZ**

Emerytowany profesor
zwyczajny w Katedrze
Biochemii AMG, były dziekan
Międzyuczelnianego
Wydziału Biotechnologii
UG i AMG, rektor AMG
w latach 1999-2005;
profesor honorowy
GUMed

Akademia Lekarska w Gdańsku została powołana do życia dekretem Krajowej Rady Narodowej z dnia 8 października 1945 r., a więc wkrótce po zakończeniu II wojny światowej i wyzwoleniu spod okupacji hitlerowskiej. Była pierwszą uczelnią medyczną w Polsce powołaną do samodzielnego funkcjonowania poza strukturą uniwersytetu. Pełnomocnikiem Ministra Zdrowia ds. jej organizacji mianowano prof. Edwarda Grzegorzewskiego, który 28 stycznia 1946 r. otrzymał nominację na rektora. Od początku planowano powołanie Wydziałów Lekarskiego i Farmaceutycznego oraz nauczanie stomatologii. Jako pierwszy uruchomiono Wydział Lekarski w 1945 r., następnie Wydział Farmaceutyczny w 1946 r., a Oddział Stomatologiczny rozpoczął działalność przy Wydziale Lekarskim w 1947 r. Dla pomieszczenia klinik wykorzystano budynki Szpitala Miejskiego w Gdańsku zbudowanego w latach 1900-1911 przy ul. Dębinki. Zajęcia ze studentami rozpoczęły się już jesienią 1945 r., zaś pierwsza inauguracja roku akademickiego odbyła się 2 lutego 1946 r.

Przed wybuchem II wojny światowej nie było w Gdańsku pełnej uczelni medycznej. W roku 1935 hitlerowskie władze Gdańska powołały do życia *Die Staatliche Akademie für Praktische Medizin zu Danzig*, która prowadziła nauczanie kliniczne dla studentów Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu w Królewcu. Stopniowo, zapewne już z myślą o potrzebach wojennych poszerzano nauczanie i przekształcono tę uczel-

nię w *Medizinische Akademie in Danzig* (MAD), która w 1940 r., a więc już podczas wojny, uzyskała prawo nadawania dyplomów.

W roku 1945 następowała nieuchronna ekspatriacja ludności Kresów w nowe granice Rzeczypospolitej. Transporty repatriacyjne z pracownikami Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie powędrowały do Torunia, gdzie tworzył się Uniwersytet Mikołaja Kopernika, pierwszy w kwietniu 1945 r. Kadra Wydziału Lekarskiego USB gromadziła się stopniowo w Gdańsku, przystępując niejako z marszu, do organizowania opieki lekarskiej i nauczania w organizującej się Akademii Lekarskiej w Gdańsku. W latach 1945-1946 katedry w Gdańsku objęło 6 byłych kierowników zakładów i klinik USB, profesorowie: Stanisław Hiller (histologia), Włodzimierz Mozołowski (chemia fizjologiczna), Michał Reicher (anatomia opisowa) oraz Kornel Michejda (chirurg), Tadeusz Pawlas (dermatolog) i Ignacy Abramowicz (okulista). Trzech spośród nich objęło w Gdańsku funkcję dziekana, korzystając z doświadczenia w pełnieniu tych obowiązków uprzednio w Wilnie. Drugim z kolei rektorem ALG, po ustąpieniu w 1946 r. roku Edwarda Grzegorzewskiego został w latach 1947-1948 prof. Michał

**PROF.
W. MOZOŁOWSKI**

**PROF.
S. HILLER**

**PROF.
M. REICHER**

**PROF.
K. MICHEJDA**

**PROF.
I. ABRAMOWICZ**

**PROF.
T. PAWLAS**

ABSOLWENCI I PRACOWNICY USB, KTÓRZY ZOSTALI PROFESORAMI W AKADEMII LEKARSKIEJ W GDAŃSKU

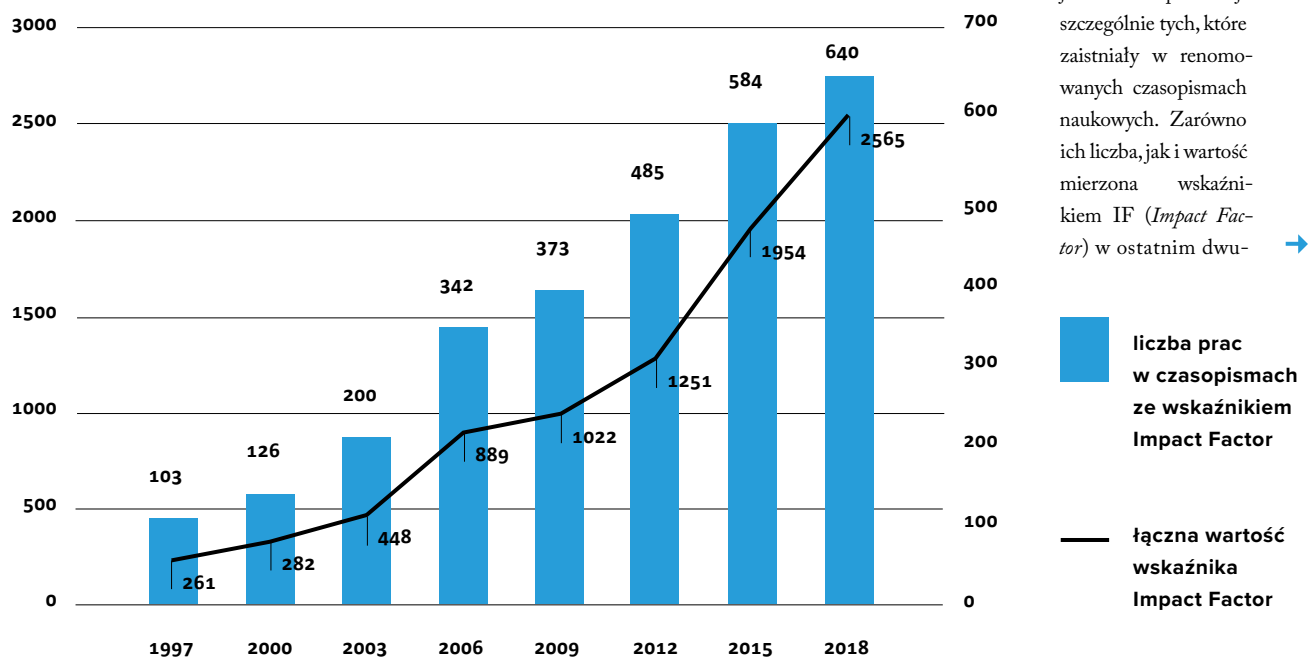
- 1 **EWA BOJ** – anatomopatolog
- 2 **HENRYK ELLERT** – farmaceuta
- 3 **JERZY GIEDROYĆ** – chirurg
- 4 **ZDZISŁAW KIETURAKIS** – chirurg
- 5 **WANDA KONDRATOWA** – chirurg
- 6 **JERZY KOZAKIEWICZ** – dermatolog
- 7 **KSENIA LUTOMSKA** – stomatolog
- 8 **JÓZEF SAWLEWICZ** – chemik/farmaceuta
- 9 **WITOLD SYLWANOWICZ** – anatom
- 10 **JANINA SZOSTAKIEWICZ-SAWICKA** – anatom
- 11 **KAROL SZYMOŃSKI** – internista, choroby zakaźne
- 12 **WACŁAWA WRÓBŁOWA** – internista
- 13 **WITOLD TYMIŃSKI** – internista, hematolog

Reicher. Tej szóstce profesorów USB towarzyszyła pokaźna liczba doświadczonych adiunktów, którzy w Gdańsku w krótkim czasie uzyskali habilitacje i objęli stanowiska profesorów. Ogółem w pierwszych latach organizowania i funkcjonowania Akademii Lekarskiej w Gdańsku przewinęło się przez Uczelnię około 60 lekarzy i absolwentów USB w Wilnie.

Tak więc po ogromnych stratach wojennych USB wniosło bezcenny kapitał ludzki w postaci dużej liczby przedwojennych wileńskich profesorów i wielu doświadczonych lekarzy. Akademię Lekarską w Gdańsku budowali przybysze z różnych regionów Polski, ale jedynie wilmianie stanowili silną, dużą, zwartą i zżyłą grupę społeczną o wspólnych losach i tradycji akademickiej. W statucie dzisiejszego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego odwołujemy się do tradycji Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.

Nasza Uczelnia, która za rok będzie świętować 75-lecie swojej działalności, powstała w 1945 r. jako Akademia Lekarska w Gdańsku, w 1940 r. zmieniła nazwę na Akademia Medyczna Gdańsku, by w 2009 r. stać się Gdańskim Uniwersytetem Medycznym. Uczelnia stale się rozwija, ale szczególnie dynamiczny rozwój na różnych polach odnotowujemy w ostatnim dwudziestolecu 1999-2019. W pierwszym rządzie, co warto podkreślić, na osiągnięty sukces złożyły się 3 czynniki: wysoki poziom naukowy, szerokie umiędzynarodowienie Uczelni oraz sprawna realizacja wielu znaczących inwestycji.

LICZBA PRAC Z IF I ŁĄCZNA WARTOŚĆ IF

Dobrym miernikiem rozwoju naukowego jest liczba publikacji szczególnie tych, które zaistniały w renomowanych czasopiśmie naukowych. Zarówno ich liczba, jak i wartość mierzona wskaźnikiem IF (*Impact Factor*) w ostatnim dwu-

dziestolecia dynamicznie rosła, osiągając w 2018 r. poziom 640 publikacji o łącznym IF 2 565 370. Publikacje te były często cytowane przez innych autorów o czym świadczy wyróżnienie *ELSEVIER Research Impact Leaders Award* przyznane Gdańskiemu Uniwersytetowi Medycznemu w 2017 i 2018 r.

Wielu naszych badaczy zostało uhonorowanych prestiżowymi wyróżnieniami. Profesorowie Roman Kaliszan, Janusz Limon i Piotr Trzonkowski są laureatami prestiżowej Nagrody Fundacji Nauki Polskiej określanej w środowisku jako "Polski Nobel". Prof. Rafał Dziadziuszko otrzymał nagrodę im. Heine H. Hansena. W 2018 r. dr hab. Miłosz Jaguszewski został uznany za Supertalent w Medycynie, a prof. Ewa Lewicka zdobyła tytuł Kobiety Medycyny. W minionych latach kilku profesorów naszej Uczelni zostało uhonorowanych Nagrodą Naukową Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza. O wysokiej aktywności naukowej świadczy liczba 432 doktorantów odbywających aktualnie studia doktoranckie w klinikach i zakładach naszej Uczelni.

W prowadzonej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego klasyfikacji Wydział Farmaceutyczny oraz Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG i GUMed otrzymały najwyższą kategorię A+, a pozostałe czyli Wydział Lekarski i Wydział Nauk o Zdrowiu kategorię A. W rankingu prowadzonym przez Fundację *Perspektywy* Gdański Uniwersytet Medyczny w 2018 r. zajął w kategorii uczelni medycznych pierwsze miejsce, *ex equo* z Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie i 7 miejsce w kategorii wszystkich szkół wyższych w Polsce.

Uniwersyteckie Centrum Kliniczne GUMed zostało wyróżnione w 2018 r. tytułem Lidera Medycyny i uznane za najbardziej innowacyjny szpital w Polsce. W ubiegłym roku wykonano w UCK po raz pierwszy transplantację wątroby, przeszczep płuc oraz przeszczep wysp trzustkowych, mechaniczną trombektomię w udarze mózgu, a także pierwszy w Polsce i jeden z nielicznych w świecie zabieg wszczepienia przedsionkowego regulatora przepływu w sercu (2019 r.).

Jednym ze źródeł sukcesu naszej Uczelni jest szeroka, aktywna współpraca międzynarodowa i rozwijana z sukcesem oferta studiów prowadzonych dla obcokrajowców w języku angielskim. Kształcenie to rozpoczęliśmy na Wydziale Lekarskim już w 2001 r. Aktualnie studiuje w naszej Uczelni 935 studentów zagranicznych, głównie ze Szwecji, Norwegii i Indii. Realizujemy umowy bilateralne z 35 instytucjami zagranicznymi i uczestniczymy aktywnie w programie Erasmus+ w oparciu o umowy

partnerskie z 50 uniwersytetami. W ramach tego programu w 2018 r. 96 naszych studentów wyjechało na studia w uniwersytetach zagranicznych, a nasza Uczelnia przyjęła 65 studentów z zagranicy. Współpracujemy blisko z krajami nadbałtyckimi, będąc jednym z założycieli Baltic Sea Region University Network. Uczestniczymy w międzynarodowych zespołach realizujących liczne badania finansowane przez granty krajowe i zagraniczne, w tym w 3 grantach z unijnego programu Horyzont 2020 pozyskanych w 2018 r.

Dużą wagę przykładamy do nauczania studentów. Oprócz prowadzonego od początku kształcenia lekarzy, lekarzy-dentystów i farmaceutów prowadzimy od 2002 r. kształcenie na poziomie licencjackim i magisterskim w wielu zawodach medycznych skupionych głównie w powołanym w 2006 r. Wydziale Nauk o Zdrowiu. Łącznie oferujemy w GUMed kształcenie na 15 kierunkach oraz na 3 kierunkach międzyuczelnianych prowadzonych wspólnie z Uniwersytetem Gdańskim (biotechnologia, logopedia, fizyka medyczna) i 1 kierunku prowadzonym wspólnie z Politechniką Gdańską (inżynieria mechaniczno-medyczna). Aktualnie studiuje w naszej Uczelni 6359 studentów, w tym 935 (15%) obcokrajowców studiujących w języku angielskim.

Rozwój Uczelni był możliwy dzięki pomyślnie zrealizowanym licznym inwestycjom finansowanym niemal w całości z budżetu Ministerstwa Zdrowia. Większość tych inwestycji została ukończona i oddana w użytkowanie w ostatnich 15 latach. Aktualnie na ukończeniu jest największa inwestycja w dziejach naszego Uniwersytetu – budowa Centrum Medycyny Nieinwazyjnej liczącego 700 łóżek. Wraz z oddanym do użytku w 2011 r. Centrum Medycyny Inwazyjnej będzie to całkowicie nowy i bardzo nowoczesny szpital kliniczny powstały na terenie zbudowanego w pierwszych latach XX wieku Szpitala Miejskiego w Gdańsku.

STUDENCI GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

WYDZIAŁ	STUDENCI OGÓŁEM	STUDENCI ZAGRANICZNI
Wydział Lekarski	3131	910
Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej	854	10
Wydział Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej	1625	15
Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG i GUMed	317	—
Doktoranci	432	—
Razem	6359	935

INWESTYCJE UKOŃCZONE W LATACH 2003-2019

2003	KATEDRA I ZAKŁAD MEDYCZYNY SĄDOWEJ	2016	CENTRUM SYMULACJI MEDYCZNEJ
2005	ONKOLOGIA DZIECIĘCA	2016	KATEDRA MIKROBIOLOGII
2006	TRÓJMIEJSKA AKADEM. ZWIERZĘTARNIA DOŚW.	2017	MODERNIZACJA BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ
2007	MODERNIZACJA ATHENEUM GEDANENSE NOVUM	2018	CENTRUM SPORTU
2010	ZAKŁAD DIAGNOSTYKI LABORATORYJNEJ	2018	CENTRUM MEDYCZYNY NIEINWAZYJNEJ (CMN – PIERWSZY ETAP)
2011	CENTRUM MEDYCZYNY INWAZYJNEJ (CMI)	2019	CENTRUM MEDYCZYNY TRANSLACYJNEJ
2014	ZAKŁAD TOKSYKOLOGII ŚRODOWISKA		

UNIwersyteckie Centrum Kliniczne – WIDOK OGÓLNY

X KONGRES POLONII MEDYCZNEJ i III ŚWIATOWY ZJAZD LEKARZY POLSKICH W GDAŃSKU

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej GUMed – dydaktyka i nauka dla współczesnej opieki zdrowotnej

**PROF. DR HAB.
MICHAŁ
MARKUSZEWSKI**

Dziekan Wydziału
Farmaceutycznego
z Oddziałem Medycyny
Laboratoryjnej GUMed,
kierownik Katedry
i Zakładu Biofarmacji
i Farmakokinetiki

Wydział Farmaceutyczny z OML GUMed został utworzony w 1946 r. i już od ponad 70 lat prowadzi kształcenie na kierunku farmacja. W ostatnich latach realizowane jest dodatkowo kształcenie na następujących kierunkach: analityka medyczna oraz przemysł farmaceutyczny i kosmetyczny. Od niedawna uczymy także studentów obcojęzycznych na kierunku farmacja w języku angielskim.

Utworzony w roku 2017 nowy kierunek – przemysł farmaceutyczny i kosmetyczny prowadzony we współpracy z firmą Oceanic oraz Zakładami Farmaceutycznymi Polpharma SA reprezentuje unikalne w skali kraju studia oparte o tzw. profil praktyczny i kształcenie dualne, łączące edukację teoretyczną z praktyką przemysłową.

Wydział posiada akredytację Ministra Zdrowia RP na prowadzenie specjalizacji w zakresie farmacji aptecznej, farmacji szpitalnej oraz farmacji przemysłowej. Coraz dynamiczniej rozwija się kształcenie na studiach doktoranckich. Od wielu lat we współpracy z firmą Trans-

pharmacia i Wydziałem Farmaceutycznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego prowadzi elitarne trzysemestralne studia podyplomowe Farmacja przemysłowa.

Pod względem efektywności osiągnięć naukowych rankingów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Wydział jest uznawany za wiodący wśród pozostałych dziewięciu wydziałów farmaceutycznych w Polsce. Świadczy o tym fakt, że został wyróżniony przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dziedzinie nauk farmaceutycznych statusem Krajowego Ośrodka Wiodącego (KNOW) w latach 2012-2017. Jako jedna z nielicznych jednostek naukowych na Wybrzeżu posiada kategorię naukową A+ przyznaną po raz drugi z rzędu przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych w 2014 i 2018 roku.

Strukturę Wydziału tworzy 18 Katedr i Zakładów, Wydziałowa Biblioteka, Ogród Roślin Leczniczych, Ośrodek Szkolenia Podyplomowego, pracownie komputerowe oraz wirtualna Apteka Szkoleniowa. W strukturze Wydziału funkcjonuje także Bio-Bank, przechowujący ponad 120 tysięcy pojedynczych próbek materiału biologicznego zgromadzonego w trakcie badań populacyjnych.

Najmocniejszymi walorami Wydziału są: stosunkowo młoda kadra naukowo-dydaktyczna, złożona głównie z farmaceutów, wysoki poziom kształcenia na etapie przed i podyplomowym, wysoka skuteczność w zdobywaniu grantów naukowych oraz dobrze rozwinięta współpraca z zakładami przemysłu farmaceutycznego i międzynarodowymi ośrodkami badawczymi.

Dobrze wykształcona kadra pracowników naukowo-dydaktycznych to efekt wdrożonej polityki kadrowej, która jest prowadzona przede wszystkim poprzez podnoszenie kwalifikacji i zdobywanie stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego oraz tytułów profesora przez etatowych pracowników Wydziału. Zatrudniamy obecnie 117 nauczycieli akademickich, w tym: 14 profesorów, 25 doktorów habilitowanych, 65 doktorów i 13 magistrów.

Badania naukowe prowadzone na Wydziale mają znaczenie zarówno dla rozwoju nauki, jak i zastosowań praktycznych. Główne obszary tych badań związane są z lekiem syntetycznym i roślinnym i koncentrują się na sposobach pozyskiwania substancji leczniczych, ocenie ich właściwości oraz wykorzystaniu uzyskanych wyników w praktyce. Badania prowadzone są metodami wykorzystującymi techniki fizykochemiczne i chemometryczne, a także biotechnologiczne i biologiczne z zakresu biologii molekularnej. Aktualnie na Wydziale realizowanych jest około 30 projektów finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Fundację na Rzecz Nauki Polskiej i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Współpraca jednostek indywidualnych i zespołów badawczych z instytucjami polskiego przemysłu farmaceutycznego dotyczy realizacji projektów wdrożeniowych oraz dokonywaniu ekspertyz i prac projektowych. Celem perspektywicznym Wydziału jest zabezpiecze-

nie stałego wdrażania wyników badań naukowych oraz działania na rzecz powstania silnego zaplecza badawczo-rozwojowego, wykorzystującego nowoczesne metody chemii i biotechnologii do zastosowań w przemyśle farmaceutycznym, kosmetycznym, biotechnologicznym i spożywczym.

Działalność czołowych regionalnych przedsiębiorstw, zainteresowanych wdrażaniem nowych technologii tworzy podatny grunt dla Wydziału do promocji osiągnięć patentowych, tworzonych w ramach innowacji i zaawansowanych naukowo technologii w dziedzinie nowoczesnej farmacji.

Ze względu na konkurencyjność prowadzonych badań na tle światowych osiągnięć wyróżnić należy posiadane kwalifikacje interdyscyplinarne Wydziału, łączące platformę bioinformatyczną z zaawansowanym aparatem fizykochemicznym, analitycznym oraz z doświadczeniem w zakresie farmakodynamicznych eksperymentów na zwierzętach, a także dostępem do materiałów od pacjentów dzięki rozwiniętej współpracy z klinikami.

Ponadto, wszystkie podejmowane tematy badawcze dają szansę na obecność Wydziału w grupie jednostek europejskich o zbliżonym profilu, co gwarantuje nam nasze umiędzynarodowienie. Przykładem jest podpisana umowa pomiędzy Wydziałem i Toho University Faculty of Pharmaceutical Sciences (Japonia) czy projekt realizowany wraz z Uniwersytetem w Uppsali (Szwecja), finansowany przez FNP w ramach programu Międzynarodowe Agendy Badawcze (MAB). Fundusze przeznaczone są na utworzenie nowego ośrodka naukowego specjalizującego się w badaniach nad aberracjami genetycznymi nabytymi w ciągu życia jako czynnikami ryzyka nowotworów i innych chorób.

Warto też wspomnieć o współpracy polsko-francuskiej Wydziału w zakresie badań oraz innowacji czy akcji stypendialnych.

Miarą konkurencyjności prowadzonych badań jest publikacja wyników w renomowanych czasopismach o zasięgu światowym. Pracownicy Wydziału mogą poszczycić się na tym polu sporymi osiągnięciami. Dorobek publikacyjny na przestrzeni trzech ostatnich lat (2016-2018) to 416 publikacji o łącznym IF 1 281.94.

Stale wzbogacamy bazę wysokospecjalistycznej aparatury Wydziału, która w wyniku realizacji prestiżowych grantów przyczynia się do modernizacji infrastruktury

naukowo-badawczej. Modernizujemy infrastrukturę badawczą, czego przykładem jest trwająca inwestycja budowlana *Adaptacja pomieszczeń dla nowo tworzonej Pracowni Badań Molekularnych i Bimolekularnych*.

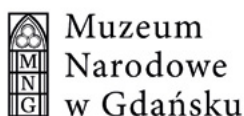
Ważnym punktem działalności Wydziału na mapie intensywnego upowszechniania wyników działalności naukowo-badawczej jest organizacja konferencji naukowych, szczególnie tych cyklicznych, do których należy Konferencja Naukowa Wydziału Farmaceutycznego GUMed – w ubiegłym roku (2018 r.) odbyła się jubileuszowa, XXV edycja.

Nasi studenci uczestniczą w licznych programach, w ramach których wyjeżdżają za granicę w celu odbycia części studiów, praktyki zawodowej lub pracy naukowej. Aktywnie uczestniczą w programie Erasmus+. ■

PROF. DR HAB. MICHAŁ MARKUSZEWSKI

Budynek Wydziału Farmaceutycznego

Muzeum
Narodowe
w Gdańsku

Historia Samorządów Lekarskich – wystawa w Rzeczypospolitej

Jedną z imprez towarzyszących X Kongresowi Polonii Medycznej, połączonemu z III Światowym Zjazdem Lekarzy Polskich będzie wystawa pt. *Historia Samorządów Lekarskich w Rzeczypospolitej*, prezentowana w krużgankach Muzeum Narodowego w Gdańsku. Na 21 planszach, przygotowanych przez gdańskich historyków medycyny, zaprezentowane zostaną nie tylko dzieje organizacji zrzeszających lekarzy, ale także szeroki historyczny kontekst związany z postrzeganiem i definiowaniem zawodu lekarza. Cytowane źródła i wybrany materiał ikonograficzny pozwolą odtworzyć główne linie rozwojowe samoorganizowania się środowiska lekarskiego.

Ekspozycja została przygotowana przez Okręgową Izbę Lekarską w Gdańsku.

OTWARCIE WYSTAWY:
**HISTORIA SAMORZĄDÓW
LEKARSKICH
W RZECZYPOSPOLITEJ**

30 MAJA
GODZ. 16.00 - 17.00

W MUZEUM
NARODOWYM W GDAŃSKU,
UL. TORUŃSKA 1

X KONGRES POLONII MEDYCZNEJ i III ŚWIATOWY ZJAZD LEKARZY POLSKICH W GDAŃSKU

Biotechnologia w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym – wczoraj i dzisiaj

**PROF. DR HAB.
JACEK BIGDA**

Prorektor ds. Rozwoju
i Organizacji Kształcenia
GUMed, kierownik
Zakładu Biologii
Komórki i Katedry
Biotechnologii
Medycznej

Najważniejszym impulsem dla pojawienia się biotechnologii – nowego obszaru naukowego w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym było powstanie Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii (MWB), wspólnej jednostki naukowo-dydaktycznej naszej Uczelni i Uniwersytetu Gdańskiego. Powołanie Wydziału nastąpiło w 1993 r. na fali inicjatyw integracyjnych środowiska akademickiego, kiedy równolegle organizowano Trójmiejską Akademicką Sieć Komputerową czy Środowiskowe Laboratorium Rezonansu Magnetycznego. Już w roku akademickim 1993/94 Wydział rozpoczął kształcenie studentów na pięcioletnim kursie magisterskim kierunku biotechnologia, który w okresie późniejszym, na początku XXI wieku przekształcono, zgodnie z zaleceniami bolońskimi, na kształcenie dwustopniowe. Pierwsze lata działania silnie angażowały jednostkę w organizację od podstaw nowej dydaktyki łączącej podstawy biologii molekularnej, biotechnologii oraz biomedycyny. Unikatowe wówczas, silnie zindywidualizowane kształcenie ulegało jednak z czasem standaryzacji narzucanej przez „czynniki” centralne (minima programowe, procedury akredytacyjne). Niemniej do dzisiaj oferta dydaktyczna jest atrakcyjna dla licznych studentów i pozwala na uzyskanie przez nich solidnych podstaw biotechnologii medycznej. Ponadto, w kolejnych latach Wydział planuje wdrożenie znaczących modyfikacji programów studiów, co powinno pozwolić na uzyskanie jeszcze lepszej jakości i satysfakcji naszych absolwentów.

Silne fundamenty organizacyjne dla aktywności w obszarze naukowym MWB uzyskał dopiero na przełomie wieków. Część uniwersytecka zasiedliła w 1999 r. nowy budynek przy ul. Gładki 24, powstały wówczas jednost-

ki organizacyjne tworzące Instytut Biotechnologii UG i zatrudniające pracowników UG. W 2001 r. podobny proces rozpoczął się w Akademii Medycznej, powołane zostały Zakłady – Biologii Komórki oraz Enzymologii Molekularnej, które od 2003 r. weszły w skład Katedry Biotechnologii Medycznej. W 2005 r. przeniosły się do nowej siedziby znajdującej się w budynku Trójmiejskiej Akademickiej Zwierzętarńi Doświadczalnej – Centrum Badawczo-Usługowe, inwestycji zrealizowanej z inicjatywy MWB służącego od tego czasu nowoczesnym badaniom biomedycznym prowadzonym w różnych jednostkach GUMed. Postęp infrastrukturalny niewątpliwie znacząco ułatwił rozwój naszych jednostek. W 2005 r. Katedra zatrudniała 7 nauczycieli akademickich, w toku kolejnych lat zyskała kolejnych 7, w tym dwóch zatrudnionych na etatach badawczych, finansowanych dzięki grantom zewnętrznym.

Po kilku latach w obrębie Katedry powstał kolejny zakład – Bakteriologii Molekularnej, wyodrębniony wobec specyfiki badawczej i dydaktycznej zespołu prowadzonego przez prof. Michała Obuchowskiego. Rozwój Katedry Biotechnologii Medycznej odbywał się w znaczącej mierze dzięki pozyskiwaniu ambitnych, młodych badaczy z doświadczeniem nabywanych w różnych jednostkach badawczych, w tym zagranicznych. Katedrę wzmocnili po 2000 r. – dr hab. Anna Żaczek, dr Adam Iwanicki, dr hab. Rafał Sądej i dr hab. Marcin Okrój. W tym okresie habilitację uzyskali również nasi wcześniejsi doktoranci – Patrycja Koszałka i Krzysztof Hinc. W Katedrze realizowano wiele projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych, w tym dwa granty Powroty FNP, dwa granty LIDER NCBiR, projekt wspólny z firmą farmaceutyczną Celon-Pharma w ramach drugiej edycji

STRATEGMED, trzy Sonaty Bis, a także NCN-owe Preludia, Sonaty, Opus czy ministerialne Iuventusy. Liczne projekty realizowane są we współpracy zwłaszcza z jednostkami klinicznymi naszej Uczelni. Aktualna tematyka badawcza obejmuje m.in.:

- 1 wykorzystanie spor bakterii *Bacillus subtilis* jako nośników antygenów w eksperymentalnych szczepionkach chroniących przed infekcjami *Helicobacter pylori* oraz *Clostridium difficile* (Zakład Bakteriologii Molekularnej, prof. Michał Obuchowski),
- 2 analizę wpływu mikrośrodowiska raka piersi na funkcję receptorów dla hormonów sterydowych oraz układu FGF-FGFR (fibroblastyczny czynnik wzrostu i jego receptor) jako mediatora sygnalizacji mikro-środowisko – komórki raka piersi układ FGF-FGFR, (Zakład Enzymologii Molekularnej, prof. Andrzej Składanowski, dr hab. Rafał Sądej),
- 3 badania nad układem dopełniacza i jego rolą w utrzymywaniu homeostazy organizmu, dysfunkcjach prowadzących do chorób autoimmunologicznych oraz rolą w nowo-tworzeniu i terapiach przeciwnowotworowych (Zakład Biologii Komórki, dr hab. Marcin Okrój),
- 4 ocenę roli zewnątrzkomórkowego metabolizmu adenozyiny w zmianach patologicznych zachodzących w organizmie, przede wszystkim związanych z progresją choroby nowotworowej, w tym z rozwojem łóżyska naczyniowego guzów nowotworowych, indukacją fenotypu inwazyjnego oraz formowaniem przerzutów (Zakład Biologii Komórki, dr hab. Patrycja Koszałka),
- 5 zastosowanie technik diagnostyki molekularnej w optymalnym stosowaniu terapii celowanych, z naciskiem na oznaczanie markerów prognostycznych i ukierunkowujących terapię w raku piersi i innych nowotworach, w tym także analizach molekularnych pojedynczych komórek, pozyskiwanych drogą mikromanipulacji w przypadku krążących komórek nowotworowych bądź drogą mikrodyssekcji laserowej w przypadku utrwalonego tkankowego materiału klinicznego (Zakład Biologii Komórki, dr hab. Anna Żaczek).

Badania prowadzone w naszej Katedrze wpisują się w nurt medycyny translacyjnej, w szczególności w zakresie onkologii, ale także w odniesieniu do chorób autoimmunizacyjnych i wybranych infekcji. Tym samym mają silny wymiar aplikacyjny, o czym mogą świadczyć nie tylko coraz liczniejsze, znaczące publikacje, ale i:

- zgłoszenia i przyznane patenty – dotyczące m.in. sposobu wykrywania *in vitro* agresywnych komórek nowotworowych o fenotypie macierzystym i/lub mezenchymalnym, nowej strategii wzmacniania efektywności przeciwciał antynowotworowych poprzez dodatek mutantów typu *gain-of-function* białek tworzących konwertazy dopełniacza do surowicy pacjenta, doustnych szczepionek przeciwko *H. pylori* i *C. difficile*,
- udział w projektach z przedsiębiorcami – dotyczących m.in. przygotowania selektywnego inhibitora FGFR dla terapii nowotworowych i opracowania testu molekularnego typującego pacjentów do tego typu terapii czy opracowaniu nowej strategii w zapobieganiu przerzutowości nowotworowej opartej na farmakoterapii śródbłonna naczyniowego i aktywacji płytek krwi zależnej od prostacykliny, tlenku azotu i tlenku węgla.

Mysząc o znaczeniu wspólnego Wydziału dla Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego warto, obok opisanej pokrótce pomyslniej historii Katedry Biotechnologii Medycznej, wspomnieć o dwóch dodatkowych bardzo ważnych aspektach. *Primo* – od samego początku swojego funkcjonowania Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii uzyskiwał znaczącą rozpoznawalność krajową. Gromadząc silną kadrę badawczą, uzyskiwał wysokie oceny w kategoryzacjach KBN i Ministerstwa Nauki, tj. od początku kategorię A, a w ostatniej ocenie kategorię A+. Odnosił ważne sukcesy również w obszarze dydaktycznym np. uzyskał wyróżniającą ocenę Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Wysokie oceny Wydziału w rankingach krajowych budowały zatem również prestiż Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. *Secundo* – już po kilku latach od jego powstania Wydział opuszczali absolwenci dobrze rozumiejący zarówno podstawy nowoczesnej biologii molekularnej i biotechnologii, jak i aktualne wyzwania biomedycyny. Wielu z nich realizowało swoje projekty magisterskie w różnych zakładach GUMed, niektórzy z nich z naszą Uczelnią związali swoje zawodowe losy, osiągając osobiste, obiektywne sukcesy na polu dydaktycznym i badawczym. ■

I oby tak dalej!

PROF. DR HAB. JACEK BIGDA

X KONGRES POLONII MEDYCZNEJ i III ŚWIATOWY ZJAZD LEKARZY POLSKICH W GDAŃSKU

Wkład GUMed w rozwój nefrologii i leczenia nerkozastępczego / cz. 1

**PROF. DR HAB.
ALICJA
DĘBSKA-ŚLIZIEŃ**

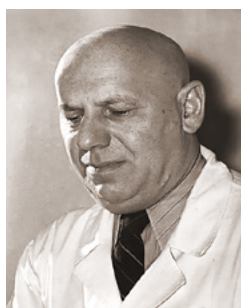
Prodziekan Wydziału
Lekarskiego, kierownik
Katedry i Kliniki
Nefrologii,
Transplantologii
i Chorób Wewnętrznych
GUMed

Historia gdańskiej szkoły nefrologii

Historycznie Katedra i Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych wyłoniła się z Kliniki Chorób Nerek, a ta z II Kliniki Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej w Gdańsku (1970 r.).

Pierwszi Mistrzowie i Nauczyciele

JAKUB PENSON (1899-1971)

Jest prekursorem Gdańskiej Szkoły Nefrologii, w AMG pracował od 1949 r.; w latach 1949-1956 kierował III, a w latach 1956-1969 II Kliniką Chorób Wewnętrznych; w okresie 1953-1956 oraz 1962-1968 był rektorem

AMG. Prof. Jakub Pensón był znawcą nefrologii klinicznej; opisał objawy ostrej niedomogi nerek, szczególnie w przebiegu duru plamistego. Badania te prowadził w getcie warszawskim. Był autorem trzech wydań pierwszego w Polsce podręcznika *Choroby Nerek*, autorem i współautorem 84 publikacji, z czego 48 w dziedzinie nefrologii, autorem 12 rozdziałów w książkach, nauczycielem wielu pokoleń lekarzy i mistrzem oraz mentorem wielu profesorów, w tym swojego następcy prof. Andrzeja Manitususa.

ANDRZEJ MANITIUS (1927-2001)

Pracował w AMG od 1952 r., w latach 1969-1992 był kierownikiem Kliniki Chorób Nerek, a latach 1978-1981 prorektorem ds. nauki AMG. Prof. Andrzej Manitus w 1964 r. zainicjował działalność jednego z pierwszych w Polsce,

a pierwszego w Polsce północnej ośrodka dializ. Był współzałożycielem Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego (PTN), a także jednym z inicjatorów programu przeszczepiania nerek w Gdańsku, co zaowocowało wykonaniem pierwszego przeszczepienia nerki w gdańskim ośrodku w 1980 r. Prof. Andrzej Manitus jest autorem lub współautorem ponad 200 prac naukowych i wielu rozdziałów w podręcznikach, między innymi w *Chorobach Nerek* pod red. Tadeusza Orłowskiego. Profesor piastował funkcję przewodniczącego Krajowego Zespołu Specjalistycznego ds. Nefrologii powołanego w 1984 r. Podczas ośmiu lat kierowania zespołem nefrologów z całej Polski liczba osób objętych leczeniem nerkozastępczym trzykrotnie wzrosła. Działania prof. Andrzeja Manitusa stały się podstawą do sukcesów kolejnych etapów Programu Poprawy i Rozwoju Dializoterapii, który kontynuowany był przez Jego następców. Największym osiągnięciem realizacji tego programu stało się zapewnienie dostępu do leczenia dializami wszystkich pacjentów wymagających tej formy terapii w Polsce. Do najważniejszych zainteresowań naukowych prof. Andrzeja Manitusa należały: patofizjologia i klinika ostrej i przewlekłej

niewydolności nerek, historia naturalna nefropatii, zakażenia układu moczowego, patogenezę zaburzeń metabolicznych węglowodanów i tłuszczów w przewlekłej chorobie nerek (PChN), leczenie niedokrwistości pierwszym rekombinowanym czynnikiem stymulującym erytropoezę. Badania te były kontynuowane przez jego uczniów i następców.

BOLESŁAW RUTKOWSKI

Jest związany z Gdańskim Uniwersytetem Medycznym od czasu ukończenia studiów w 1968 r. W latach 1992–2015 był kierownikiem Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, a w latach 2002–2005 prorektorem ds. dydaktyki i spraw studenckich. Prof. Bolesław Rutkowski kontynuował dzieło swoich wielkich poprzedników. Jego szersza działalność rozpoczęła się w latach osiemdziesiątych ubiegłego stulecia, kiedy to u boku prof. Andrzeja Manitiusa był aktywnym członkiem Krajowego Zespołu Konsultanta Me-

dycznego ds. Nefrologii. W 1992 r. został Konsultantem Krajowym w dziedzinie Nefrologii (1992–1999 i 2005–2012), a w 1999 r. krajowym koordynatorem Programu Poprawy i Rozwoju Dializoterapii. Na okres ten przypada ponad dwukrotny wzrost liczby stacji dializ w Polsce i ośmiokrotny wzrost liczby osób dializowanych w kraju, co w pełni zabezpieczyło leczenie dializami. Rozwój dializoterapii to największy sukces organizatorski całego środowiska nefrologicznego w Polsce, które w tym okresie koordynował prof. Bolesław Rutkowski. Za swoją działalność prof. Bolesław Rutkowski został wyróżniony Nagrodą Specjalną Ministra Zdrowia. Jego działania na rzecz nefrologii sięgały poza granice kraju, co szczegółowo opisano w dalszej części artykułu. Prof. Bolesław Rutkowski znany jest z szerzenia wiedzy dla całego środowiska nefrologicznego. Jest autorem lub współautorem ponad 800 publikacji i redaktorem 30 podręczników, w których znaleźli się znamienici autorzy z całej Polski. Godnymi podkreślenia są „trylogie”: pierwsza dotycząca dializoterapii dla lekarzy, pielęgniarek i pacjentów, druga o leczeniu nerkozastępczym dla tych samych grup odbiorców i trzecia – o początkach leczenia nerkozastępczego w Polsce, historii dializy otrzewnowej i historii przeszczepiania nerek w Polsce. Profesor kontynuował kierunki rozwoju naukowego zapoczątkowane przez swoich Mistrzów oraz wytęczał nowe. Najważniejsza ich tematyka to: zaburzenia lipidowe w PChN, optymalizacja/indywidualizacja leczenia nerkozastępczego, w tym dializoterapii i przeszczepiania nerek, nefroprotekcja, badania nad toksynami mocznicowymi, historia nefrologii i dializoterapii oraz epidemiologia PChN.

Współpraca Gdańskiego Ośrodka Nefrologicznego z krajami Europy Środkowej i Wschodniej

W drugiej połowie lat 90. ubiegłego stulecia ośrodek gdański odegrał ogromną rolę nie tylko w Polsce, ale także w całym regionie Europy Środkowej i Wschodniej. Działo się to za pośrednictwem Central and Eastern European Advisory Board in Chronic Renal Failure – grupy roboczej powołanej w 1996 r. w ramach tak zwanego Special Research Programme sponsorowanego przez firmę Janssen Cilag z techniczną pomocą Expert Medica. W skład grupy, której przewodniczył prof. Bolesław Rutkowski, wchodził czołowi nefrologi z takich krajów jak: Czechy, Słowacja, Bułgaria, Rumunia, Węgry, Serbia,

Chorwacja, Słowenia, Macedonia, Litwa, Łotwa, Estonia oraz Białoruś i Rosja.

Zadaniem wspomnianej grupy było zebranie dotychczas niedostępnych danych dotyczących stanu terapii nerkozastępczej w Rosji i krajach wchodzących w skład dawnego Związku Radzieckiego. Zebrane informacje stały się podstawą dwóch publikacji, które ukazały się w renomowanym czasopiśmie *Nephrology Dialysis and Transplantation* w 1998 i 2000 r. (druga ze wspomnianych publikacji ukazała się we współpracy z Komitetem Naukowym Rejestru Europejskiego, którego członkiem był w tym czasie prof. Bolesław Rutkowski).

Zbieranie danych i wsparcie w obszarze prowadzenia rejestrów nefrologicznych umożliwiły też zorganizowane przez nasz ośrodek w Gdańsku w latach 1996, 1997 i 1999 Międzynarodowe Kursy w Zakresie Epidemiologii i Statystyki.

Gdański ośrodek był także organizatorem szeregu inicjatyw o charakterze naukowym i/ lub edukacyjnym dla nefrologów z regionu Europy Środkowej i Wschodniej, m.in. Seminariów Nefrologicznych organizowanych w latach 1996–1999 z inicjatywy profesora Rutkowskiego (w Wilnie) oraz sześciu Bałtyckich Spotkań Nefrologicznych. Spotkania te stanowiły okazję do zaistnienia na forum międzynarodowym także osób z krajów ościennych. ■

PROF. DR HAB. MARIA ALICJA DĘBSKA-ŚLIZIŃ

Dalsza część artykułu omawia wybrane kierunki rozwoju nefrologii klinicznej Gdańskiej Szkoły Nefrologii, w tym:

- badania epidemiologiczne: PolNef, SOPKARD 15, NatPol i Wobasz,
- badania gospodarki lipidowej,
- badania toksyn mocznicowych,
- badania dotyczące nefroprotekcji,

a także działalność naukową i kliniczną w zakresie żywienia i składu ciała chorych nefrologicznych, edukację nefrologiczną w ośrodku gdańskim, leczenie nerkozastępcze, programy przeszczepiania narządów i tkanek i najważniejsze kierunki rozwoju Gdańskiego Ośrodka Transplantacyjnego, współpracę krajową i międzynarodową. ■

Kolejna część publikacji ukaże się w ramach prezentacji klinik *Wczoraj – dzisiaj – jutro* w następnych numerach *Gazety GUMed*.

X KONGRES POLONII MEDYCZNEJ i III ŚWIATOWY ZJAZD LEKARZY POLSKICH W GDAŃSKU

Mózg a nadciśnienie tętnicze

**PROF. DR HAB.
KRZYSZTOF
NARKIEWICZ**

Kierownik Katedry
Nadciśnienia Tętniczego
i Diabetologii GUMed

Prewencja nadciśnienia tętniczego i jego powikłań jest jednym z najważniejszych wyzwań współczesnej medycyny. Lepsze poznanie mechanizmów odpowiedzialnych za rozwój nadciśnienia może mieć istotne znaczenie zarówno poznawcze, jak i praktyczne. Dotychczasowe badania skupiały się głównie na ocenie serca, naczyń i nerek, w pewien sposób ignorując rolę centralnego układu nerwowego, naszego stanu emocjonalnego i poziomu stresu. Wynikało to z braku odpowiednich narzędzi badawczych oceniających pracę naszego mózgu. W ostatnich latach jesteśmy świadkami rozwoju nowych metod obrazowania mózgu, które otworzyły fascynujące możliwości śledzenia podłoża naszych zachowań i emocji.

W ujęciu tradycyjnym mózg jest „ofiara” nadciśnienia tętniczego. Istnieje coraz więcej dowodów, że powiązania pomiędzy nadciśnieniem a upośledzeniem funkcji i struktury centralnego układu nerwowego są dwustronne. Mózg może zatem odgrywać również rolę „sprawcy” chorób układu krążenia. Uważa się, że zaburzona funkcja naczyń mózgowych oraz zmiany

W ciągu ostatnich lat udało się nam w Gdańsku stworzyć wielodyscyplinarny zespół zajmujący się związkiem nadciśnienia tętniczego z centralnym układem nerwowym. W jego skład którego wchodzi lekarze hipertensjologów, kardiologów, neurologów, radiologów, fizycy medyczni i neuropsycholodzy. W naszym projekcie wykorzystujemy nowe metody kompleksowej oceny funkcji naczyń mózgowych i aktywności połączeń neuroanatomicznych przy użyciu tak zwanego funkcjonalnego rezonansu magnetycznego. Metoda ta pozwala na stworzenie swoistej „mapy” mózgu obrazującej jego funkcję w warunkach spoczynku („myślenie o niebieskich migdałach”) i stresu emocjonalnego. Badania te pozwalają nam ocenić m.in. funkcje pamięciowe, wykonawcze oraz zdolności wzrokowo-przestrzenne. U wszystkich badanych oceniamy szczegółowo cały układ krążenia (serca, małe i duże naczynia tętnicze) oraz wykorzystujemy szczegółowe testy psychologiczne, które pozwalają ocenić umiejętność utrzymywania i „przerzutności” uwagi, a także umiejętność sekwencyjnego przetwarzania informacji oraz monitorowania własnego zachowania. Analizujemy także zachowanie tzw. autonomicznego (niezależnego od naszej woli) układu nerwowego, którego pobudzenie prowadzi m.in. do przyspieszenia akcji serca, skurczu naczyń i wzrostu ciśnienia tętniczego.

W naszych badaniach wykazaliśmy, że zmiany stwierdzone w rezonansie funkcjonalnym mózgu u chorych z nadciśnieniem tętniczym występują przy jednoczesnym braku istotnych różnic na poziomie strukturalnym w mózgowiu. Oznacza to, że nadciśnienie jest związane z aktywacją nowych połączeń synaptycznych i plastyczności mózgowia, co powoduje „uruchomienie” dodatkowych obszarów korowych.

Mamy nadzieję, że dalsza realizacja projektu przyczyni się do lepszego zrozumienia mechanizmów odpowiedzialnych za rozwój nadciśnienia tętniczego oraz do poprawy jakości prewencji oraz leczenia nadciśnienia, chorób naczyniowych mózgu i demencji. ■

Nadciśnienie tętnicze dotyka 1,2 miliarda ludzi na świecie (w tym ponad 10 milionów Polaków), będąc jedną z najważniejszych przyczyn chorób układu krążenia, m.in. zawału serca i udaru.

w połączeniach neuroanatomicznych mózgu (sposób przekazywania sygnału pomiędzy różnymi obszarami centralnego układu nerwowego) – zwłaszcza w odpowiedzi na stres – mogą predysponować do rozwoju i postępu nadciśnienia oraz jego powikłań, w tym pogorszenia funkcji poznawczych. Zaburzenia te mogą w szczególności dotyczyć chorych z nadciśnieniem tętniczym „opornym” na tradycyjne metody leczenia (podawanie leków obniżających ciśnienie tętnicze).

X KONGRES POLONII MEDYCZNEJ i III ŚWIATOWY ZJAZD LEKARZY POLSKICH W GDAŃSKU

Nanocząstki metali w medycynie – dobrodziejstwo czy zagrożenie?

Choroby układu krążenia stanowią główną przyczynę zgonów na świecie. Część spowodowana jest żylną chorobą zatorowo-zakrzepową (ŻCHZZ). Mimo postępów w profilaktyce ŻCHZZ częstość jej występowania wciąż utrzymuje się na podobnym poziomie. Do powstania ŻCHZZ może dojść między innymi w wyniku uszkodzenia ściany naczyń żylnego lub zmian w układzie krzepnięcia krwi. Metoda cewnikowania również niesie ryzyko powikłań, do których należy zatorowość obserwowana u 5 do 14% pacjentów. Obecnie stosowane leki są uciążliwe dla pacjentów ze względu na konieczność częstego monitorowania, ryzyko krwawienia, interakcje z farmakoterapeutykami i składnikami diety.

**DR HAB. IWONA
INKIELEWICZ-STĘPNIĄK,
PROF. NADZW.**

Katedra i Zakład Chemii
Medycznej GUMed

Nanotechnologia to nowa dziedzina nauki, z wieloma zastosowaniami w medycynie. Unikalne właściwości nanocząstek (NPs) wynikające z dużej powierzchni w stosunku do objętości pozwalają zminimalizować stosowane dawki, a tym samym działanie uboczne i obniżyć koszt leczenia. Ponadto niewielki rozmiar powoduje, że NPs mają zdolność przenikania przez bariery ustrojowe oraz błony komórkowe. NPs srebra (AgNPs) wykorzystywane są w medycynie ze względu na szerokie spektrum aktywności przeciwdrobnoustrojowej. Wykazano również ich działanie przeciwwzakrzepowe, co w przyszłości można wykorzystać do zaprojektowania „materiału idealnego” łączącego te dwie właściwości, o możliwym zastosowaniu w chirurgii ortopedycznej, urządzeniach kardiologicznych i cewnikach. Jednak pojawiające się informacje na temat działania cytotoksycznego AgNPs, którego molekularny mechanizm nie został wyjaśniony, znacznie ogranicza ich wykorzystanie

w medycynie. Wykazaliśmy, iż biokompatybilność NPs zależy od ich funkcjonalizacji i właściwości fizykochemicznych. W ramach prowadzonych badań zsyntetyzowaliśmy AgNPs funkcjonalizowane glikolem polietylenowym (PEG), kwasem liponowym LA oraz glutationem zredukowanym (GSH) i oceniliśmy ich wpływ na agregację płytek krwi w warunkach przepływu, jak również potencjał bezpieczeństwa. Ponadto skupiliśmy się na molekularnych mechanizmach interakcji płytek z AgNPs, w tym określeniu powierzchniowych receptorów płytkowych, tworzeniu tromboksanu B₂ (TBX₂) i uwalnianiu metaloproteinaz (MMP) z płytek krwi stymulowanych kolagenem. Nasze badania wykazały efekt przeciwaagregacyjny 2-3,7 nm funkcjonalizowanych AgNPs w warunkach przepływu. Po raz pierwszy przedstawiliśmy, że AgNPs-GSH, AgNPs-PEG i AgNPs-LA zmniejszały ekspresję P-selektyny i GPIIb/IIIa, uwalnianie TBX₂, MMP-1, MMP-2 w stężeniu niepowodującym cytotoksycznego działania wobec ludzkich płytek krwi i komórek na modelu *ex vivo* i *in vitro*. Odkrycia te są ważne dla zrozumienia interakcji między AgNPs a ludzkimi płytkami krwi i ich medycznym zastosowaniem.

Projekt finansowany z grantu Harmonia NCN;
UMO-2017/26/M/NZ7/01030. ■

rys. Alina Boguszewicz

Wspólnota, duma, współpraca

DR JACEK KACZMAREK

Stanowisko ds. Relacji
z Absolwentami
Zagranicznymi GUMed

Akademia Lekarska w Gdańsku, Akademia Medyczna w Gdańsku, Gdański Uniwersytet Medyczny – różne nazwy, ale jedno miejsce. Uczelnia, w której od 1945 r. młodzi ludzie zdobywają fachową wiedzę i umiejętności praktyczne w dziedzinie medycyny (w tym stomatologii), farmacji, biotechnologii, pielęgniarstwa oraz innych, a także kształtują swoje postawy etyczne. W ten sposób tysiące absolwentów Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego przygotowało się do pracy na rzecz ratowania życia i szeroko pojętej ochrony zdrowia poszczególnych pacjentów i społeczności, a także do pracy naukowej, przede wszystkim w Polsce, ale również w bardzo wielu krajach całego świata.

Wieleletnie starania Władz Uczelni kolejnych kadencji, postęp techniczny w medycynie praktycznej oraz w naukach medycznych oraz sprzyjające warunki ekonomiczne w Polsce zaowocowały tym, że Gdański Uniwersytet Medyczny jest dziś nowoczesną i dynamicznie rozwijającą się uczelnią, dysponującą coraz lepszą bazą lokalową i sprzętową. Jednak, jak zawsze, czynnikiem kluczowym dla jakości uczelni wyższej pozostają ludzie. Z jednej strony jest to oczywiście zespół GUMed, obejmujący nauczycieli akademickich, klinicystów i badaczy oraz pracowników administracji i personel techniczny Uczelni. Z drugiej zaś strony są to wszyscy absolwenci naszej Uczelni, najistotniejsi ambasadorowie marki GUMed, którzy poprzez swoje przygotowanie fachowe, wysoki poziom etyczny oraz postawę pełną humanizmu i empatii, świadczą nie tylko o sobie, ale dają też swoim pacjentom, klientom, pracodawcom i wszystkim w swoim otoczeniu podstawę do wytworzenia pozytywnego wizerunku GUMed. Absolwenci przebywający na stałe poza granicami Polski są zarazem ambasadorami Gdańska, Polski i polskiej kultury.

W sposób naturalny, poprzez osobiste kontakty przyjacielskie pracowników Uczelni, a także w wyniku różnych form współpracy GUMed z instytucjami ochrony zdrowia zatrudniającymi naszych absolwentów, od zawsze istniały i rozwijały się związki GUMed z naszymi absolwentami. Z różnych powszechnie znanych przyczyn podtrzymywanie relacji z absolwentami, którzy osiedli za granicą nie zawsze było łatwe. W wielu przypadkach relacje te, poza ich nieocenionym aspektem towarzyskim, okazywały się fundamentem wartościowych projektów badawczych, a także źródłem inspiracji, a nawet istotnym wsparciem dla rozwoju jednostek klinicznych i naukowych GUMed oraz doskonalenia zawodowego pracowników naszej Uczelni.

Absolwenci zagraniczni (ang. *international alumni, IA*) GUMed, to społeczność zróżnicowana, obejmująca trzy główne grupy:

- polscy absolwenci studiów polskojęzycznych,
- zagraniczni absolwenci studiów polskojęzycznych,
- zagraniczni absolwenci studiów realizowanych w języku angielskim.

Studia w języku angielskim kończą również absolwenci polscy, lecz stanowią oni niewielką grupę. Warto zauważyć, że absolwenci studiów anglojęzycznych opuszczają mury GUMed dopiero od roku 2008, co oznacza również, że są to przedstawiciele młodszych pokoleń. Inną różnicę stanowi fakt, że anglojęzyczne kierunki studiów posiadają akredytację w krajach, z których przyjmujemy kandydatów na studia, np. w krajach skandynawskich, Indiach, Niemczech, USA, Wielkiej Brytanii i innych.

Niektórzy spośród absolwentów GUMed odnoszą wybitne sukcesy zawodowe w medycynie klinicznej i (lub) badaniach naukowych i zdobyli sobie uznanie na skalę międzynarodową. Uczelnia nasza szczyci się osiągnięciami swoich absolwentów, a jednocześnie mamy nadzieję, że nieustanny rozwój GUMed i coraz wyższa jakość kształcenia, badań naukowych i działalności klinicznej są i będą powodem do dumy dla naszych absolwentów na całym świecie.

Z przekonaniem o potrzebie i wartości relacji Uczelni z absolwentami zagranicznymi Gdański Uniwersytet Medyczny podjął działania mające sprzyjać rozwijaniu i umacnianiu tych relacji ku obopólnym korzyściom i satysfakcji. Od września 2018 roku w Uczelni działa przedstawiciel GUMed ds. relacji z absolwentami zagranicznymi (ang. *International Alumni Relations Officer, IARO*). Został założony profil na Facebooku dotyczący relacji z IA oraz powstała podstrona witryny internetowej GUMed www.alumni.mug.edu.pl. W okresie od 1.05.2019 r. do 31.10.2020 r. GUMed będzie korzystał z finansowania autorskiego projektu *Hand in Hand into the Future* w ramach programu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) pt. *International Alumni*. W ramach projektu przewidziane są spotkania z absolwentami zagranicznymi GUMed zarówno w Gdańsku, jak i za granicą, publikacja materiałów informacyjno-promocyjnych Uczelni przygotowanych przez IA, konkurs fotograficzny dla studentów i absolwentów, opracowanie kwestiona-

riusza oceny satysfakcji absolwenta ze studiów naszej Uczelni i życia w Gdańsku, a także włączenie absolwentów zagranicznych GUMed w proces dydaktyczny, zarówno w ramach zajęć na żywo w Gdańsku, jak i w postaci wideokonferencji i webinarów.

Wszystkich absolwentów zagranicznych Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zachęcamy do nawiązania i utrzymywania kontaktu z Uczelnią za pośrednictwem strony internetowej, FB oraz mailowo, a także do współpracy w rozwijaniu potencjału GUMed i w budowaniu korzystnego wizerunku naszej Uczelni w różnych krajach świata.

dyplomatorium English Division

Z serdecznymi pozdrowieniami dla wszystkich Koleżanek i Kolegów,

DR JACEK KACZMAREK

email – [iarno@gumed.edu.pl](mailto:iaro@gumed.edu.pl)

tel. +48 58 349 1358

www – www.alumni.mug.edu.pl

Facebook – [https://www.facebook.com/MUG](https://www.facebook.com/MUGInternationalAlumni/)

InternationalAlumni/ ■

Sprawozdanie z 15 Akademii Dermatologii i Alergologii

Już po raz piętnasty w dniach 7-10 lutego 2019 r. odbyło się zimowe spotkanie alergologów i dermatologów zorganizowane przez Sekcję Dermatologiczną Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, Katedrę i Klinikę Dermatologii Wenerologii i Alergologii GUMed oraz Oddział Morski Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego w Gdyni. Jak co roku wydarzenie naukowe było adresowane do wszystkich lekarzy praktyków, którzy na co dzień zajmują się leczeniem dermatoz alergicznych i chcą poznać i/lub przypomnieć aktualne zalecenia terapeutyczne. Spotkanie zgromadziło ponad 200 lekarzy z całego kraju.

**DR ELŻBIETA
GRUBSKA-SUCHANEK**

Wśród 60 wykładowców znaleźli się profesorowie z ośrodków akademickich w Polsce i z zagranicy, dzięki którym 15 ADA zyskała wymiar międzynarodowy. Większość uczestników konferencji wzięła udział w 9 interaktywnych warsztatach szkoleniowych obejmujących zagadnienia z zakresu diagnostyki alergolo-

Katedra i Klinika Dermatologii,
Wenerologii i Alergologii GUMed

gicznej, dermatochirurgii, dermoskopii, dermatologii estetycznej oraz leczenia ran. Bogaty i różnorodny program konferencji obejmował 12 sesji naukowych, w tym dwie sesje przypadków klinicznych. Tematyka wykładów wykraczała poza schorzenia dermatologiczne i alergologiczne obejmowała także wiele zagadnień

**Uczestnicy konferencji
w trakcie wykładu
w sesji *Alergologia
bez granic***

z zakresu innych dziedzin medycyny. Patronat honorowy nad 15 ADA objął Minister Zdrowia, Rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Prezes Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego, Prezydent Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej, Polskie Towarzystwo Pneumonologii Dziecięcej oraz Marszałek Województwa Pomorskiego i Prezydent Gdyni.

Akademii uroczystości otworzył przewodniczący Komitetu Organizacyjnego i Naukowego 15 ADA **prof. Roman J. Nowicki**, kierownik Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii GUMed, który powitał przybyłych gości, przedstawicieli Uczelni, władz Gdańska i Gdyni, wykładowców oraz wszystkich uczestników konferencji. Sesja inauguracyjna obejmowała 4 wykłady: **prof. Lidia Rudnicka**, prezes PTD przedstawiła objaw Raynauda jako problem interdyscyplinarny, **prof. Karina Jahnz-Różyk** omówiła wybrane problemy anafilaksji w Polsce z perspektywy konsultanta krajowego w dziedzinie alergologii, a prezydent PTA **prof. Marek Kulus** (Warszawa) przedstawił czynniki ryzyka występowania chorób alergicznych z podkreśleniem znaczenia epigenetyki; sesję inauguracyjną zakończył **prof. Wojciech Cichy** (Poznań), który przedstawił zdrowotne problemy Fryderyka Chopina.

Program naukowo-szkoleniowy drugiego dnia konferencji otworzyła sesja przypadków klinicznych, a po niej pierwsza sesja *Dermatologia bez granic* w ramach której **prof. Markus Braun-Falco** (Monachium) przedstawił sylwetkę swojego ojca – prof. Otto Braun-Falco, zmarłego w ubiegłym roku wybitnego niemieckiego dermatologa-alergologa, twórcy stypendium dla zdolnych polskich dermatologów (stypendium OBF); po emocjonalnym wstępie prof. M. Braun-Falco omówił trudne zagadnienie autoimmunologicznych zespołów zapalnych. **Prof. Dymitry Khvoryk** (Grodno) przedstawił współistnienie chorób skóry z objawami ze strony innych narządów. W kolejnych wykładach **prof. Marya Sergeeva** (Moskwa) zaprezentowała problemy kliniczne i terapeutyczne grzybicy płytek paznokciowych. Z kolei zagadnienie zmian paznokciowych jako wskaźnik różnych chorób przedstawił **prof. Oleg Pankratov** (Mińsk). **Prof. Khrystyna Lishchuk-Yakymovych** (Lwów) przytoczyła przykłady pacjentów z rozpoznaniem zapalenia naczyń z niedoborem dopełniacza, podkreślając trudności diagnostyczne i terapeutyczne w tym schorzeniu. **Prof. Alexey Sergeev** (Moskwa) przedstawił możliwości edukacji i rozwoju zawodowego dermatologów w Rosji oraz omówił problem grzybicy paznokci.

W sesji *Alergologia bez granic* autorzy 6 wykładów przedstawili najważniejsze problemy dotyczące pokrzywki, obrzęku naczynioruchowego oraz niepożądanych oddziaływań lekowych. Poznaliśmy między innymi wytyczne na temat rozpoznawania i leczenia różnych postaci izolowanego obrzęku naczynioruchowego (**dr hab. Grzegorz Porębski**, Kraków). Heterogenność fenotypowa obrzęków sprawia trudności

diagnostyczno-terapeutyczne. Swoiste leczenie tego schorzenia jest dostępne jedynie dla dziedzicznego obrzęku naczynioruchowego z niedoboru inhibitora C1. **Prof. Magdalena Czarnecka-Operacz** (Poznań) przedstawiła nowe i dobrze udokumentowane możliwości diagnostyczno-terapeutyczne tego bardzo trudnego problemu.

Tematem wiodącym dwóch kolejnych sesji były możliwości leczenia biologicznego łuszczyca, co zostało zilustrowane przypadkami klinicznymi demonstrowanymi przez lekarzy z Katedry i Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii GUMed. Wykłady **doc. Anety Szczerkowskiej-Dobosz** (GUMed) oraz **prof. Marka Brzosko** (Szczecin) dotyczyły problemu łuszczykowego zapalenia stawów (PsA, psoriatic arthritis). Ostatnia sesja była poświęcona interdyscyplinarnym problemom w alergologii – zagadnienia alergii pokarmowej u dzieci zaprezentowała **prof. Mieczysława Czerwonka-Szaflarska** z Bydgoszczy oraz **prof. Maciej Kaczmarski** z Białegostoku, a **dr Paweł Lipowski** (GUMed) omówił zmiany ocne w przebiegu atopowego zapalenia skóry. Dużym zainteresowaniem cieszył się wykład **dr Joanny Renke** (GUMed) na temat zasad skutecznej realizacji szczepień ochronnych u chorych z różnymi dermatozami, szczególnie w trakcie leczenia biologicznego. Na zakończenie tej sesji przedstawiono mastocytozę w trzech wykładach ekspertów z GUMed: dermatologa (**doc. Magdalena Lange**), internisty (**prof. Marek Niedożytko**) oraz hematologa (**prof. Andrzej Hellmann**).

W sobotni poranek, bezpośrednio po pokazie przypadków rozpoczęła się kolejna sesja – *Dermatologia bez granic*, którą rozpoczęła **prof. Katarzyna Woźniak** z Warszawy, przekonując uczestników, że autoimmunizacyjne choroby u dzieci są rzadkie, na początku ich obraz kliniczny jest do siebie bardzo podobny i wymagana jest szczególna rozważa przy podejmowaniu leczenia immunosupresyjnego. Rzadko poruszany temat schorzeń zewnętrznych narządów płciowych wieku dziecięcego podjęła **dr Monika Koncalska** (GUMed). Na zakończenie sesji **dr Piotr Brzeziński** (Ustka)

zademonstrował na przykładzie kilku jednostek chorobowych nieprawidłowo zdiagnozowane i leczone schorzenia dermatologiczne przez lekarzy innych specjalności niż dermatologia.

Kolejną piątkową sesję *Nowoczesna terapia* rozpoczęła **prof. Małgorzata Sznitowska**, przedstawiając założenia koncepcji opieki farmaceutycznej, która ma być realizowana w Polsce w 2019 r. w ramach pilotażowego programu. Dwa kolejne wykłady dotyczyły nowych możliwości leczenia biologicznego u chorych dermatologicznych (**dr Aleksandra Wilkowska** – Gdańsk, **prof. Marcin Moniuszko** – Białystok). Kontynuując temat nowoczesnych terapii – **prof. Małgorzata Sokołowska-Wojdyło** przedstawiła nowy lek – brentuksymab vedotin (BV) jako nadzieję na uzyskanie remisji u pacjentów w zaawansowanych stadiach *Mycosis fungoides* i chłoniaków skóry CD30+.

Tematyka sesji *Postępy w rozumieniu AZS* była zdominowana przez zagadnienia dotyczące możliwości leczenia tego schorzenia. **Dr Hanna Ługowska** przedstawiła w swojej prezentacji trudności terapeutyczne oraz wyzwania, przed jakim staje lekarz w obliczu ciężkiego przebiegu AZS. **Prof. Roman J. Nowicki** podjął się odpowiedzi na pytanie: dlaczego potrzebujemy nowych metod terapii AZS? Na szczególne umiejscowienie zmian skórnych w przebiegu AZS zwróciła uwagę **prof. Irina E. Torshina** (Smoleńsk, Rosja), która przedstawiła różne obrazy kliniczne i trudności w różnicowaniu zmian atopowych okolic genitalnych. Z kolei **dr Bartłomiej Kwiek** z Warszawy omówił zróżnicowaną etiopatogenezę i współczesne możliwości terapeutyczne świerzbiczkowej guzkowej.

Ostatnia sesja konferencji była poświęcona problemowi infekcji. **Prof. Jan Faergemann** (Szwecja) omówił trudności terapeutyczne zakażeń drożdżakowych skóry i błon śluzowych, a **prof. Uladimir P. Adaskevich** (Vitebsk, Białoruś) przedstawił sytuację epidemiologiczną kiły na Białorusi, prezentując wyniki badań świadczące, że kiła ciągle stanowi realne zagrożenie epidemiologiczne i nie można jej zaliczyć do tzw. chorób zapomnianych. Duże zainteresowanie w tej

sesji wzbudził wykład **prof. Wioletty Barańskiej-Rybak** (GUMed), która przedstawiła obraz kliniczny infekcji wywołanych przez *Staphylococcus lugdunensis*, bakterię Gram (+), koagulazo (-), po raz pierwszy zidentyfikowaną w 1988 r. Ważną dydaktycznie wartość miał wykład **dr Doroty Mehrholz** (GUMed), która przedstawiła przypadki pacjentów gdańskiej Kliniki, u których rozpoznano pęcherze i pęcherzyki jako objawy chorób infekcyjnych. Wśród chorób o etiologii bakteryjnej najczęściej rozpoznawano liszajka zakaźnego, w wśród chorób wirusowych – opryszczkę zwykłą oraz przypadki wyprysku Kaposiego (*eczema herpeticum-EH*) u pacjentów z atopowym zapaleniem skóry.

Każdego dnia Konferencji towarzyszyły spotkania mniej formalne, takie jak koncert zespołu Zagan Acoustic, kolacje, m.in. w Starym Porcie Gdynia z muzyką na żywo i wspólnym śpiewaniem pieśni żeglarskich.

W niedzielę organizatorzy i goście 15 ADA obchodzili XXVII Światowy Dzień Chorego podczas specjalnej, interdyscyplinarnej sesji z udziałem ks. abp. Jana Pawła Lengi. Każdy uczestnik konferencji otrzymał 27 punktów edukacyjnych potwierdzonych pamiątkowym certyfikatem. Do udziału w kolejnej, 16 Akademii Dermatologii i Alergologii zapraszamy do Gdyni już za rok w dniach 7-9 lutego 2020 r. Szczegóły i rejestracja wkrótce na stronie www.16ada.pl. ■

DR ELŻBIETA GRUBSKA-SUCHANEK

70-lecie Chirurgii Akademickiej w Gdańsku

DR HAB. STANISŁAW HAĆ, PROF. NADZW. GUMed

Klinika Chirurgii Ogólnej
Endokrynologicznej
i Transplantacyjnej
GUMed, przewodniczący
Oddziału Gdańskiego
Towarzystwa
Chirurgów Polskich

Na początku 1945 r. uruchomiono I Klinikę Chirurgii Akademii Lekarskiej w Gdańsku, do której przybył w połowie tego samego roku prof. Kornel Michejda. Następnie przez 3 lata reorganizowano miejsce dla poszczególnych jednostek klinicznych. W 1948 r. powołano trzy Kliniki Chirurgii Akademii Lekarskiej w Gdańsku. W lipcu, w wyniku wydzielania przestrzeni I Kliniki Chirurgii, powołano II Klinikę Chirurgii, w grudniu tego samego roku proklamowano III Klinikę Chirurgii. W ten oto sposób umownie przyjęliśmy 1948 r. za moment zakończenia organizacji chirurgii akademickiej w gdańskiej uczelni medycznej. Oczywiście takie przedstawienie sprawy to ewidentne uproszczenie, niemniej jednak dające się umocować logicznie w historii. Chirurgia akademicka przeszła wiele rewolucji i stała się zaczątkiem wielu odrębnych dzisiaj jednostek i specjalności. Czasem trudno sobie uzmysłować wspólną genezę specjalności, takich jak: chirurgia ogólna, torakochirurgia, neurochirurgia i anestezjolo-

gia... Patrząc wstecz możemy zobaczyć postęp, którego jesteśmy częścią i zobaczyć, w jaki sposób jesteśmy spokrewnieni zawodowo. Wydaje mi się to ciekawe i ważne.

Obchody 70-lecia chirurgii akademickiej w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym zorganizował Oddział Gdański Towarzystwa Chirurgów Polskich, a patronatem objął rektor prof. Marcin Gruchała. Uroczystość składała się z dwóch wykładów na temat genezy powstania i ewolucji jednostek zabiegowych Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz części naukowej poświęconej diagnostyce i leczeniu kalektwa dróg żółciowych. Bezpośrednio przed otwarciem konferencji władze Uczelni oraz dyrekcja UCK zorganizowały konferencję prasową, podczas której oficjal-

Konferencja prasowa, od lewej stoją: prof. Krystian Adrych, mgr Krzysztof Zajac, dr Sławomir Kozieł, mgr Iwona Skóra, dr hab. Krzysztof Dudek, prof. Waldemar Patkowski, dr Piotr Kalinowski, prof. Rafał Paluszkiwicz, dr hab. Stanisław Hać, dr Piotr Remiszewski. Siedzą od lewej: prof. Alicja Dębska-Ślizień, dr hab. Tomasz Stefaniak, dyr. Jakub Kraszewski, rektor GUMed prof. Marcin Gruchała, prof. Krzysztof Zieniewicz, prof. Zbigniew Śledziński, dr Grzegorz Niewiński

nie otwarto gdański Ośrodek Transplantacji Wątroby. Gościem honorowym Konferencji był prof. Krzysztof Zieniewicz – kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej Transplantacyjnej i Wątroby z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wraz z częścią zespołu. Podczas konferencji prasowej z udziałem rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Marcina Gruchały, dyrektora naczelnego UCK Jakuba Kraszewskiego, dyrektora ds. leczenia UCK dr. hab. Tomasza Stefaniaka, prof. Krzysztofa Zieniewicza, prof. Zbigniewa Śledzińskiego, prof. Alicji Dębskiej-Ślizień i dr. Grzegorza Niewińskiego przedstawiono dotychczasowe osiągnięcia Ośrodka Transplantacji Wątroby w UCK oraz zaprezentowano plan na najbliższą przyszłość.

W sali im. prof. Kieturakisa rozpoczęły się uroczystości obchodów 70-lecia istnienia chirurgii akademickiej w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym w sali im. prof. Kieturakisa w CMI. Spotkanie rozpoczął Rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego wręczając prof. Krzysztofowi Zieniewiczowi medal *Zasłużonemu AMG*. Kapituła medalu doceniła w ten sposób działania i osobiste zaangażowanie prof. Krzysztofa Zieniewicza w zorganizowanie gdańskiego ośrodka przeszczepiania wątroby. Laudację wygłosił dr hab. Stanisław Hać, prof. nadzw. GUMed.

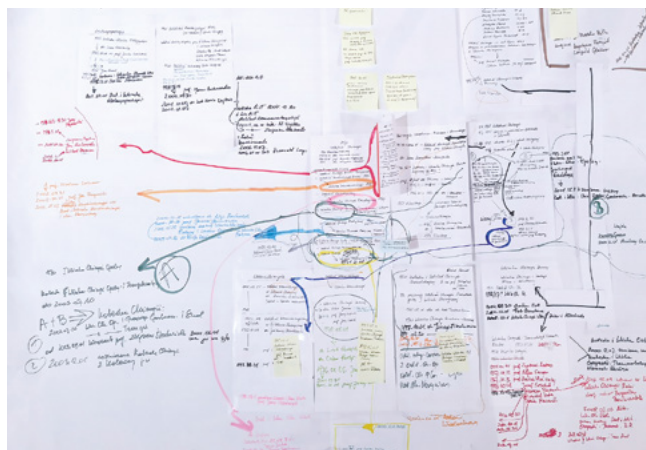
W części naukowej dr Marek Bukowski przedstawił skomplikowaną genezę obecnych jednostek zabiegowych wchodzących w skład Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Notatki dr. Marka Bukowskiego do wykładu na temat genezy jednostek zabiegowych w GUMed

Ogrom zmian organizacyjnych, jakie zaszły przez ostatnie 70 lat najlepiej obrazuje fotografia notatek Autora podczas przygotowywania wykładu. Dr Bukowski przedstawił niepublikowane wcześniej fakty i zdjęcia z historii Uczelni.

Następnie goście z Kliniki Chirurgii Ogólnej Transplantacyjnej i Wątroby z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego przedstawili w cyklu czterech wykładów zagadnienie kalectwa dróg żółciowych. Skalę problemu, istniejące klasyfikacje, podstawowe przyczyny wystąpienia tego powikłania przedstawił prof. Krzysztof Zieniewicz. Śródoperacyjne rozpoznanie uszkodzenia dróg żółciowych i zasady postępowania chirurgicznego omówił dr hab. Waldemar Patkowski. Rozpoznanie uszkodzenia dróg żółciowych w okresie pooperacyjnym diagnostykę i strategię leczenia przedstawił dr hab. Krzysztof Dudek, a diagnostykę endoskopową i endoskopowe zabiegi naprawcze u chorych z uszkodzeniem dróg żółciowych przedstawił dr Sławomir Kozieł. Na koniec spotkania dr hab. Stanisław Hać, prof. nadzw. zapoznał zebranych z największymi osiągnięciami klinik zabiegowych Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w minionym 70-leciu

w wykładzie pt. *Webikul czasu – 70 lat w 2 minuty*. Na koniec spotkania profesor Krzysztof Zieniewicz wręczył profesorowi Zbigniewowi Śledzińskiemu adres okolicznościowy.

Zbierając materiały do wykładów zetknąłem się, często po raz pierwszy, ze szczegółami współczesnej specyfiki dziedzin zabiegowych GUMed. Widać wyraźnie niesamowity postęp technologiczny zaplecza instrumentalnego. Dzięki temu możliwe jest precyzyjne planowanie i przeprowadzanie zabiegów operacyjnych. W wielu specjalnościach wykorzystywana jest nawigacja śródoperacyjna. W zasadzie wszystkie dziedziny zabiegowe dążą do stosowania technik minimalnie inwazyjnych polegających na dostępie endoskopowym lub wideoskopowym. Coraz częściej elementem zabiegów operacyjnych są techniki mikrochirurgiczne. W dwóch Klinikach zabiegowych opracowano zgłoszenia patentowe. Wykorzystywane są modele przestrzenne oparte na trójwymiarowym odtwarzaniu kości przed zaplanowaniem zabiegu rekonstrukcyjnego. Wykonujemy skutecznie zabiegi o stopniu skomplikowania i rozległości o jakiej nie marzyli nasi koledzy 70 lat wcześniej. Jeśli chodzi o chirurgię nowotworów jesteśmy w stanie dotrzeć lub dokonać resekcji zmian uznawanych wcześniej za nieoperacyjne. Pojawiły się urządzenia, których wszczepienie człowiekowi przywraca utracone zmysły. Jesteśmy w stanie zobaczyć wnętrze wszystkich jam ciała. Możemy prowadzić bezpieczne znieczulenie osób w podeszłym wieku i leczyć niewydolność wielonarządową. To bardzo hasłowe streszczenie głównych punktów postępu, jakiego doświadczyliśmy w trakcie siedmiu dekad działalności Uczelni.

Przeszliśmy jako Uczelnia ewolucję, której skala jest widoczna z perspektywy tych 70 lat. Równoległe do przemian są zmiany w sposobach leczenia zabiegowego. Biorąc

pod uwagę najbardziej prężnie rozwijającą się gałąź medycyny zabiegowej w UCK, można zauważyć, że transplantologia powstała jako metoda leczenia w tym właśnie okresie.

Mój rocznik studiował w latach 1988-1994, mogę zatem powiedzieć, że na moich oczach dokonała się rewolucja w leczeniu polegająca na zastąpieniu organu drugim pobranym od innej osoby. Jestem szczególnie poruszony tym, że dane mi jest współpracować w zespole, który dokonał przeszczepienia wątroby w UCK. Doświadczenia związane z przygotowaniem, współpracą z olbrzymią liczbą osób, przełamywanie stereotypów i wspólne działanie na rzecz wprowadzenia nowej możliwości leczenia, to fantastyczne doświadczenie. Chylę czoło w kierunku pionierów tej dziedziny w Gdańsku, szczególnie wobec profesora Bolesława Rutkowskiego. Rozwój transplantologii od podstaw, to coś więcej niż wprowadzenie jeszcze jednego organu do panelu transplantacji narządowej. Myślę, że profesor Rutkowski może czuć się ojcem wszystkich sukcesów transplantologii gdańskiej. Korzystając z okazji chciałbym serdecznie podziękować za współpracę fantastycznej grupie ludzi wielu profesji i specjalności, która przełożyła się na sukces. W tym przypadku wyjątkowo wyraźnie widać na czym polega praca zespołowa. Mam głębokie przekonanie, że wydarzenia minionego roku w transplantologii gdańskiej uskrzydla tę dziedzinę jeszcze bardziej. ■

DR HAB. STANISŁAW HAĆ, PROF. NADZW. GUMed

1980

pierwszy przeszczep nerki w Gdańsku

1994

pierwszy w Polsce północnej przeszczep allogeniczny szpiku kostnego

2006

pierwsze przeszczepienie serca

2018

pierwsze przeszczepienie wątroby, pierwszy przeszczep płuc i pierwsze przeszczepienie wysp trzustkowych w Gdańsku

Od lewej dr hab. Stanisław Hać, prof. nadzw. GUMed, prof. Krzysztof Zieniewicz i prof. Zbigniew Śledziński z okolicznościowym adresem

Nasza przyszłość w rękach pracodawców

SYTUACJA ZAWODOWA PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM

Konferencja *Nasza przyszłość w rękach pracodawców* – sytuacja zawodowa pielęgniarek i położnych w województwie pomorskim zorganizowana przez Zakład Zarządzania w Pielęgniarstwie, Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Zarządzania w Pielęgniarstwie oraz Akademickie Centrum Karier odbyła się 20 lutego 2019 r. w Auditorium Primum im. prof. Olgierda Narkiewicza. W wydarzeniu wzięło udział 170 studentów pielęgniarstwa i położnictwa oraz 40 pracodawców, a także zaproszonych gości.

LIC. PIEL.
MAŁGORZATA WARSKA

Przewodnicząca
Studenckiego Koła
Naukowego przy
Zakładzie Zarządzania
w Pielęgniarstwie

Konferencję otworzyła dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska, prodziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu. Przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku Anna Czarnecka w wystąpieniu *Problemy na rynku pracy* podjęła tematy związane ze wskaźnikami zatrudnienia pielęgniarek i położnych, strukturą wiekową, systemem podnoszenia płac, a także problemem negatywnego kreowania wizerunku pielęgniarek w mediach i opinii społecznej. Anna Zaremba-Duszota – rzecznik odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych ORPIP w Gdańsku, zaprezentowała zasady bezpiecznego wykonywania zawodów pielęgniarstwa i położnictwa.

Na Konferencję przybyli: Jerzy Karpiński – dyrektor Wydziału Zdrowia Pomorskiego Centrum Zdrowia Publicznego, Maciej Laszkiewicz – zastępca dyrektora Departamentu Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Izabela Chorzelska – zastępca dyrektora ds. usług społecznych Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz Sylwia Królak – kierownik Działu Zdrowia Gdyńskiego Centrum Zdrowia Urzędu Miejskiego w Gdyni.

W wydarzeniu uczestniczyli pracodawcy z największych podmiotów leczniczych województwa pomorskiego: Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego, Szpitali Copernicus w Gdańsku, Szpitali Pomorskich, Szpitala Dziecięcego Polanki w Gdańsku, Szpitala Aresztu Śledczego w Gdańsku, Pomorskiego Centrum Reumatologicznego w Sopocie oraz ze szpitali w Słupsku, Kościerzynie, Kartuzach, Miastku, Prabutach oraz Starogardzie Gdańskim. Również Centrum Medyczne Medicovert, reprezentujące sektor prywatny, zachęcało studentów i absolwentów do podjęcia pracy w nowo powstającej placówce w Gdańsku i nie tylko.

Wystąpienia pracodawców dotyczyły obsady pielęgniarstwa i położnictwa w poszczególnych placówkach

oraz deficytów systemu wynagradzania i podnoszenia kwalifikacji, procesu adaptacji zawodowej i wsparcia personelu pielęgniarstwa przez opiekunów medycznych. Szpitale przedstawiły również kierunki rozwoju na najbliższe lata, w tym plany rozbudowy oraz otwarcia nowych oddziałów, bloków operacyjnych czy poradni specjalistycznych. Poruszone zostało również zagadnienie związane z unikatowymi korzyściami dla pracowników – UCK wprowadza kartę Multisport. Szpital w Kartuzach oferuje dofinansowanie studiów niestacjonarnych na kierunku pielęgniarstwo i położnictwo II stopnia wielu pracodawców proponuje partycypowanie w kosztach kształcenia podyplomowego.

W AGN dwunastu pracodawców wystawiło swoje stanowiska informacyjne. Studenci mieli okazję porozmawiać osobiście z dyrektorami ds. pielęgniarstwa lub przedstawicielami działów kadr i zdobyć pierwsze doświadczenia niezbędne w czasie rozmów kwalifikacyjnych.

Pracodawcy i studenci pozytywnie oceniają wydarzenie jako dające szansę obydwu stronom na zapoznanie się z ofertami pracy i pozyskanie nowych pracowników. Wyrażają również nadzieję, że konferencja będzie organizowana cyklicznie w kolejnych latach.

Poniżej prezentujemy kilka opinii:

W mojej ocenie konferencja (...) była na wysokim poziomie merytorycznym i organizacyjnym. (...) Jest to duża szansa dla pracodawców w pozyskaniu nowej kadry pielęgniarek i położnych, zaś przyszłe pielęgniarki, położne mogą oceniać oferty pracodawców pod wieloma względami (płace, rozwój ścieżki zawodowej, bezpieczne warunki pracy itp.) i wybierać te najbardziej atrakcyjne propozycje.

mgr Ewa Bogdańska-Boll,
naczelnia pielęgniarka P.C.Z. w Kartuzach

(...) Konferencja pozwoliła pracodawcom na zaprezentowanie swoich placówek jako atrakcyjnych dla absolwentów pielęgniarstwa i położnictwa. Obecny rynek pracy jest rynkiem pracownika, a nie pracodawcy, dlatego uważamy, iż aktywność młodzieży była jak najbardziej pożądana. Wszyscy uczestnicy stwierdzili, iż konferencja powinna wpisać się w kalendarium cyklicznych spotkań absolwentów z pracodawcami co może przynieść obustronne korzyści.

dr Marzena Barton,
dyrektor ds. pielęgniarstwa Szpitala Specjalistycznego w Kościerzynie Sp. z o.o.

(...) Byłam pod wrażeniem, że przybyło tylu pracodawców z różnych miast. Studenci mogli zorientować się, co oferują nam na początek kariery zawodowej. Takie spotkania są potrzebne, ponieważ na studiach się o tym nie mówi, a wśród pracujących już pielęgniarek kwestie zarobków są tematem tabu.

Barbara Piontek,
studentka II roku, kierunek pielęgniarstwo I stopnia

Konferencja połączona z targami pracy była dobrą opcją dla osób, które w tym roku decydują o podjęciu pracy. Szpitale mogły zaprezentować się i przedstawić swoje wady i zalety. Mieliśmy możliwość otrzymania odpowiedzi na nurtujące nas pytania. Mogliśmy posłuchać o naszym szpitalu UCK, a także o prywatnej placówce Medicoover, o służbie więziennej czy innych pobliskich szpitalach np. w Kościerzynie czy w Wejherowie.

Anna Grzybowska,
studentka II roku, kierunek pielęgniarstwo I stopnia

Konferencja pozwoliła zapoznać się z największymi placówkami z całego województwa dając tym samym możliwość rozmowy z przyszłymi pracodawcami, którzy z przyjemnością odpowiadali na zadane pytania. Uważam tę inicjatywę za naprawdę doświadczenie, które jest nam bardzo potrzebne.

Kira Gryning,
studentka II roku, kierunek pielęgniarstwo I stopnia

Konferencja była zorganizowana na wysokim poziomie. Uważam, że wszystkie informacje były przydatne i pomocne. Temu spotkaniu zawdzięczamy to, iż dużo osób zorientowało się, gdzie chcieliby pracować i dalej się rozwijać. Jestem pod wrażeniem jakości konferencji, wiedzy, a także stopnia umiejętności przekazu informacji.

Anastasiya Horin,
studentka II roku, kierunek pielęgniarstwo I stopnia

(...) Myślę, że nawet osoby na I roku studiów, dostały ogromny zakres wiedzy na temat pracy w praktyce. (...) Pracodawcy odpowiadali na wszystkie pytania z pełną dokładnością przy czym zachęcali nas bardzo do pracy, zapraszając do szpitali na indywidualne rozmowy.

Julita Ronkowska,
studentka II roku, kierunek pielęgniarstwo I stopnia

Sponsorami spotkania było Towarzystwo Ubezpieczeń Inter Polska oraz Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku. Składamy serdecznie podziękowania za wsparcie organizacyjne Akademickiemu Centrum Karier GUMed – Tomaszowi Wojskiemu i Jolancie Szychalskiej. Dziękujemy przedstawicielom Okręgowych Izb Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku i Elblągu, pracodawcom oraz studentom za liczne przybycie i ogromne zainteresowanie wydarzeniem. ■

LIC. PIEL. MAŁGORZATA WARSKA

Uczestnicy konferencji *Nasza przyszłość w rękach pracodawców*

Congresso SPA 2019

Dr hab. Jacek Kot, kierownik Krajowego Ośrodka Medycyny Hiperbarycznej GUMed uczestniczył jako zaproszony wykładowca w corocznym kongresie naukowym SPA – Sociedade Portuguesa de Anestesiologia (Portugalskiego Towarzystwa Anestezjologicznego). Odbывał się on w dniach 21–23 marca br. w Figueira da Foz w Portugalii, tuż nad brzegiem Oceanu Atlantyckiego. Podczas sesji dotyczącej medycyny hiperbarycznej zostały zaprezentowane wykłady o dowodach klinicznych stosowania tlenoterapii hiperbarycznej w ciężkich, zagrażających życiu infekcjach martwiczych oraz o wytycznych dotyczących prowadzenia intensywnej terapii w komorze hiperbarycznej. ■

DR HAB. JACEK KOT

kierownik Kliniki Medycyny Hiperbarycznej
i Ratownictwa Morskiego GUMed

O żywieniu klinicznym w GUMed

Psychodietetyka w praktyce, nutraceutyki w leczeniu depresji czy żywienie pacjentów z niewydolnością oddechową w przebiegu POCHP to tylko niektóre

z tematów poruszanych podczas konferencji naukowo-szkoleniowej *Żywnienie kliniczne w praktyce – wielospecjalistyczna współpraca*. Wydarzenie odbyło się 5 kwietnia br. w Auditorium Primum (Atheneum Gedanense Novum). W spotkaniu wzięło udział około 300 osób, w tym studenci i doktoranci, których prezentacje stały na wysokim poziomie merytorycznym. W ramach konferencji odbył się kurs Polskiego Towarzystwa Żywnienia Dojelitowego, Pozajelitowego i Metabolizmu (POLSPEN) w zakresie żywienia domowego, który cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem.

Organizatorem konferencji była Katedra Żywnienia Klinicznego GUMed. ■

Angels Days Poland

Konferencja szkoleniowa dla lekarzy oddziałów udarowych – *Angels Days Poland 2019* zorganizowana przez Angels Initiative (organizację działającą pod auspicjami European Stroke Organisation) i Klinikę Neurologii Dorosłych GUMed odbyła się w Gdańsku w dniach 4–5 kwietnia br.

O neuroobrazowaniu w udarze niedokrwiennym, trombektomii mechanicznej oraz opiece nad pacjentem po udarze rozmawiali m.in. specjaliści z naszego szpitala: prof. Edyta Szurowska – kierownik II Zakładu Radiologii GUMed i Zakładu Radiologii UCK, prof. Bartosz Karaszewski – kierownik Kliniki Neurologii Dorosłych GUMed/UCK, dr hab. Dariusz Gąsecki oraz dr Marcelina Skrzypiek-Czerko z Kliniki Neurologii Dorosłych. Wśród prelegentów konferencji znalazła się także prof. Danuta Ryglewicz – konsultant krajowy w dziedzinie neurologii. ■

Angels Days Poland.

Wystąpienie prof. Bartosza Karaszewskiego

Nowi doktorzy

WYDZIAŁ LEKARSKI

LEK. ANNA JADWIGA BRYKS-LASZKOWSKA

Stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny uzyskała

doktorantka Katedry i Kliniki Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży GUMed, praca pt. *Odległa ocena wyników leczenia wodonercza wrodzonego u dzieci ze szczególnym uwzględnieniem przydatności markerów biochemicznych i badań obrazowych dla optymalizacji terminu interwencji chirurgicznej*, promotor – dr hab. Andrzej Roman Gołębiwski.

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY Z ODDZIAŁEM MEDYCYN LABORATORYJNEJ

MGR MAGDA FURMANIAK

Stopień doktora nauk farmaceutycznych uzyskali:

doktorantka Katedry i Zakładu Mikrobiologii Farmaceutycznej GUMed, praca pt. *Jadalne cyjanobakterie z rodzaju Arthrospira – genetyka, fizjologia i bezpieczeństwo stosowania jako produkt pochodzenia naturalnego*, promotor dr hab. Krzysztof Waleron.

MGR MARCIN WOŹNIAK

asystent Zakładu Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej Katedry Analityki Klinicznej GUMed, praca pt. *Opracowanie multimodalnej sondy molekularnej do obrazowania receptora końcowych produktów zaawansowanej glikacji (RAGE)*, promotor dr hab. Leszek Kalinowski, prof. nadzw.

Stopień doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych uzyskała

DR N. CHEM. BEATA POGORZELSKA

adiunkt Katedry i Zakładu Chemii Organicznej GUMed, osiągnięcie naukowe pt. *Norwe N-podstawione benzeno-sulfonamidy – synteza, struktura i aktywność przeciwnowotworowa*.

WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU Z ODDZIAŁEM PIELĘGNIARSTWA I INSTYTUTEM MEDYCYNY MORSKIEJ I TROPIKALNEJ

MGR PIEL. ANETA MUCZYŃ

Stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych w dyscyplinie medycyna uzyskała

doktorantka Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii GUMed, praca pt. *Wpływ edukacji zdrowotnej na jakość życia dzieci i rodziców dzieci z chorobami rozrostowymi układu krwiotwórczego* – promotor prof. dr hab. Jan Maciej Zaucha, kierownik Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii.

MGR ANETA DĄBROWSKA

Stopień doktora w dziedzinie nauk o zdrowiu uzyskały:

doktorantka Kliniki Rehabilitacji GUMed, praca pt. *Ocena funkcji układu proprioceptywnego oraz zależności wzrokowej w procesie kontroli postawy ciała osób ze skoliozą idiopatyczną* – promotor dr hab. Dominika Szalewska, kierownik Kliniki Rehabilitacji.

MGR PIEL. MARIA PENKOWSKA

doktorantka Zakładu Psychologii Klinicznej GUMed, praca pt. *Retrospektywna analiza zachowań suicydalnych u dzieci i młodzieży na podstawie materiału zgromadzonego w Klinice Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wieku Podeszłego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego* – promotor dr hab. Bogusław Borys, emerytowany kierownik Zakładu Psychologii Klinicznej.

MGR AGNIESZKA STANISŁAWA TRAWICKA

młodszy asystent – psycholog, Samodzielny Zespół Psychologów UCK Gdańsk, praca pt. *Kliniczne i psychospołeczne korelaty jakości życia osób chorych na zespół Marfana* – promotor prof. dr hab. Mikołaj Majkowicz, emerytowany kierownik Zakładu Badań nad Jakością Życia.

Podsumowanie z realizacji programu Inkubator Innowacyjności+

Centrum Transferu Technologii GUMed w okresie od 8.02.2017 r. do 31.01.2019 r. realizowało projekt MNiSW Inkubator Innowacyjności+. Konsorcjum w składzie Gdański Uniwersytet Medyczny, Politechnika Gdańska, Uniwersytet Gdański oraz Excento Sp. z o.o. otrzymało środki finansowe w wysokości 3 750 000 zł, w tym udział GUMed wyniósł 875 000 zł. Celem programu Inkubator Innowacyjności+ było wsparcie procesu zarządzania wynikami badań naukowych i prac rozwojowych, w szczególności w zakresie komercjalizacji.

Gdański Uniwersytet Medyczny wsparł 7 zespołów naukowych w zakresie realizacji prac przedwdrożeniowych. Przyznano granty wdrożeniowo-badawcze o łącznej kwocie dofinansowania 477 900 zł. Zapewniono również wsparcie w zakresie ochrony patentowej w procedurze krajowej oraz międzynarodowej, analizy potencjału rynkowego wynalazków i ich gotowości wdrożeniowej, a także wyceny praw własności przemysłowej.

W ramach programu inicjowano liczne spotkania naukowców oraz inwestorów celem przedstawienia oferty technologicznej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Nasza uczelnia była również gospodarzem *Innovation Day – innowacyjne projekty realizowane w GUMed* wydarzenia, które miało na celu wymianę wiedzy, doświadczenia i dobrych praktyk z zakresu wdrożeń i wyzwań związanych z komercjalizacją badań naukowych.

Przyznano następujące granty na prace przedwdrożeniowe:

Jakościowa ocena bakterii na podstawie aktywacji monocytów przez biofilm izolowanych bakterii

Kierownik projektu – dr hab. Tomasz Jarzembowski, Zakład Mikrobiologii Lekarskiej

Przyznane środki finansowe pozwoliły na przeprowadzenie walidacji innowacyjnej metody diagnostycznej w niezależnym laboratorium. Stwierdzono wysoką zbieżność wyników uzyskiwanych klasyczną i nową metodą u chorych z podejrzeniem zakażenia układu moczowego. Została również ustalona czułość metody dla najczęściej występujących pałeczek jelitowych.

Nowa bezinwazyjna metodyka analiz profili aminokwasowych w kondensatach wydychanego powietrza z użyciem spektrometrii mas jako narzędzie wspomagające diagnostykę oraz monitorowanie leczenia ostrej białaczki limfoblastycznej typu B, zespołu nerczycowego i cukrzycy u pacjentów pediatrycznych oraz spersonalizowana ocena profili aminokwasowych u sportowców

Kierownik projektu – dr hab. Lucyna Konieczna, Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej

W ramach zaplanowanych zadań oznaczono poziom aminokwasów w osoczu u dzieci z zdiagnozowaną białaczką, u dzieci z cukrzycą i w grupie kontrolnej. Otrzymane wyniki pozwoliły na identyfikację specyficznych profili aminokwasowych, które

mogą być przydatne w diagnostyce schorzeń, doborze terapii oraz monitorowaniu skuteczności leczenia małych pacjentów.

Detektor fazy oddychania

Kierownik projektu – mgr Tomasz Zwoliński, Zakład Fizjoterapii

Podczas realizacji grantu opracowano projekt urządzenia, a następnie dokonano optymalizacji połączonej z testami *in vitro* w celu doprecyzowania urządzenia do wymogów klinicznych. Sfinansowano również wyprodukowanie 50 prototypów gotowych do klinicznego testowania.

Synteza oraz ocena INNOMed, czyli innowacyjnych mediatorów o potencjalnym zastosowaniu w pielęgnacji i leczeniu ran o patomechanizmie regeneracji w obliczu chorób, w szczególności o podłożu metabolicznym

Kierownik projektu – dr inż. Monika Lahutta, Katedra i Zakład Technologii Chemicznej Środków Leczniczych

Podczas realizacji grantu zaprojektowano grupy nowych związków o wysokim potencjale w regeneracji ran, opracowano i optymalizowano sposób ich otrzymywania oraz przeprowadzono ocenę, pozwalającą na określenie przydatności tej grupy związków i preparatów je zawierających w badaniach *in vitro*, *in vivo*. Oceniono również możliwości wykorzystania związków w przyszłych terapiach pełnowarstwowych ubytków tkankowych.

Nadprodukcja i oczyszczanie ludzkiej butyrylocholoinoesterazy i acetylocholoinoesterazy w systemie ekspresyjnym pozwalającym na otrzymanie genetycznie rekombinowanych aktywnych form tych enzymów zaprojektowanych do stosowania ich w biosensorach

Kierownik projektu – dr Jacek Jasiecki, Katedra i Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej

Przyznane środki finansowe pozwoliły na testowanie białek jako elementów biosensorów związków fosforoorganicznych. Sprawdzono funkcjonowanie podstawowych elementów i podzespołów modelu w warunkach symulowanych.

Urządzenie do rejestracji i analizy toru oddechowego

Kierownik projektu – dr Beata Graff, Klinika Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii

W ramach zaplanowanych zadań ustalono komponenty elektroniczne niezbędne do budowy urządzenia oraz przetestowano dwie wersje obudowy detektora – do mocowania na pasku i na elektrodach do zapisu EKG.

INKUBATOR INNOWACYJNOŚCI+ W LICZBACH

Liczba pracowników naukowych objętych wsparciem w zakresie rozwoju kadr B+R (O/K/M)	50/25/25
Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych	9
Liczba nawiązanych form współpracy pomiędzy środowiskiem naukowym i otoczeniem gospodarczym (umowy licencyjne, sprzedaży, dzierżawy, świadczenia usług badawczych)	4
Liczba utworzonych spółek <i>spin-off</i>	1
Liczba wysłanych ofert technologicznych	211
Liczba opublikowanych informacji promujących wyniki badań naukowych i prac rozwojowych	40
Liczba wykonanych analiz potrzeb rynku służących wyborowi tematów badań naukowych lub prac rozwojowych	11
Liczba wykonanych analiz (np. potencjału rynkowego, gotowości wdrożeniowej, wyceny) wyników badań naukowych i prac rozwojowych	9
Liczba spotkań z przedstawicielami otoczenia gospodarczego	42

Innowacyjne urządzenie do wykrywania biopsji tkanek miękkich ludzkich i zwierzęcych

Kierownik projektu – dr hab. Jacek Zieliński, prof. nadzw., Katedra i Klinika Chirurgii Onkologicznej

Przyznane środki finansowe pozwoliły na wyprodukowanie 60 prototypów urządzenia medycznego do biopsji tkanek miękkich. Wykonano również ocenę patomorfologiczną fragmentów tkanek uzyskanych z wykorzystaniem innowacyjnego urządzenia oraz pobranych za pomocą obecnego na rynku urządzenia do biopsji gruczołowej tkanek.

Źródło zdjęcia – www.flickr.com

Program Inkubator Innowacyjności+ był finansowany w ramach projektu pozakonkursowego pn. *Wsparcie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacja wyników prac B+R w jednostkach naukowych i przedsiębiorstwach* w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (Działanie 4.4.).

Mając na uwadze owocną współpracę, Konsorcjum w niezmienionym składzie złożyło wniosek konkursowy w kolejnym programie ogłoszonym przez MNiSW o nazwie Inkubator Innowacyjności 2.0, zajmując wysokie 3 miejsce na liście rankingowej. Program realizowany będzie do 31 marca 2020 r. Otrzymane dofinansowanie pozwoli na kontynuację badań innowacyjnych i rozwój nowych technologii, w tym wykonanie dodatkowych testów laboratoryjnych lub dostosowanie wynalazku do zainteresowanego nabywcy. Nabór projektów do programu Inkubator Innowacyjności 2.0 trwa do końca maja 2019 r. (szczegółowe informacje na stronie <https://naukaibiznes.gumed.edu.pl/>). ■

DR N. MED. MARTYNA WESSERLING
Broker Innowacji, Centrum Transferu Technologii GUMed

MAB poszukuje zdrowych ochotników do udziału w badaniu

Międzynarodowa Agenda Badawcza – Laboratorium Medycyny 3P (ang. *Preventive, Personalized, Precision*) to wspólna specjalistyczna jednostka badawcza Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Uniwersytetu w Uppsali w Szwecji. Jednostka powstała dzięki środkom przekazanych przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej w ramach programu Międzynarodowe Agendy Badawcze. Liderami projektu są naukowcy: prof. Jan Dumański z Wydziału Immunologii, Genetyki i Patologii Uniwersytetu w Uppsali oraz dr hab. Arkadiusz Piotrowski, prof. nadzw. z Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej GUMed.

**PROF. DR HAB.
JAN DUMAŃSKI**

Wydział Immunologii,
Genetyki i Patologii
Uniwersytetu w Uppsali

Unia Europejska

JAKI JEST CEL NAUKOWY PROJEKTU?

W ramach projektu *Mutacje nabywane w trakcie rozwoju i życia człowieka powodujące zwiększone ryzyko chorób, w szczególności nowotworów* przeprowadzone zostaną badania nad zmianami genetycznymi nabytymi w ciągu życia jako czynnikami ryzyka nowotworów i innych chorób. Naukowcy będą zajmować się przede wszystkim badaniami nad rozwojem raka piersi u kobiet, raka prostaty u mężczyzn, raka okrężnicy i pęcherza u obu płci, a także choroby Alzheimer'a u mężczyzn w związku z występującą u nich utratą chromosomu Y. Badania te mogą doprowadzić do znalezienia nowych biomarkerów ryzyka rozwoju raka oraz pozwolić na lepsze poznanie wczesnych etapów rozwoju choroby Alzheimer'a. Nowe biomarkery mogą stać się podstawą do opracowania testów diagnostycznych oraz nowych terapii.

**DR HAB. ARKADIUSZ
PIOTROWSKI,
PROF. NADZW.**

Wydział Farmaceutyczny
z Oddziałem Medycyny
Laboratoryjnej GUMed

NA CZYM POLEGA UDZIAŁ W BADANIU?

Obecnie poszukiwani są ochotnicy, którzy wyrażą zgodę i poddadzą się jednorazowemu pobraniu ok. 35 ml krwi obwodowej oraz wymazu z jamy ustnej. Materiał biologiczny zostanie pobrany przez wykwalifikowany personel.

KTO MOŻE WZIĄĆ UDZIAŁ W BADANIU?

W związku z badaniami nad utratą chromosomu Y do projektu mogą przystąpić tylko mężczyźni powyżej 65 roku życia, bez zdiagnozowanej choroby nowotworowej i choroby Alzheimer'a.

JAK WZIĄĆ UDZIAŁ W BADANIU?

Ochotnicy, którzy są zainteresowani udziałem w projekcie proszeni są o kontakt z zespołem badawczym MAB.

KONTAKT

email – mab@gumed.edu.pl
telefon – 58 349 11 83

UPPSALA
UNIVERSITET

**KAŻDY UCZESTNIK BADANIA
OTRZYMA NAGRODĘ
O WARTOŚCI OKOŁO 100 ZŁ**

Nominacje

EKSPERT Z GUMed W ZESPOLE NAUKOWCÓW WHO

DR ŁUKASZ BALWICKI

Adiunkt w Zakładzie
Zdrowia Publicznego
i Medycyny Społecznej
GUMed

Dr Łukasz Balwicki został powołany do zespołu naukowego Światowej Organizacji Zdrowia zajmującego się tematem nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi. Zadaniem zespołu jest przeprowadzenie badań zjawiska nielegalnego rynku wyrobów tytoniowych w krajach na wschodniej granicy Unii Europejskiej. Efektem tych działań ma być seria publikacji naukowych opisujących to zjawisko. W tym celu dr Balwicki uczestniczył w warsztatach Illicit Tobacco Trade, które odbyły się w dniach 21-22 marca br. w siedzibie WHO w Genewie. Działania zespołu są związane z wdrażaniem Protokołu w sprawie wyeliminowania

nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi do Ramowej konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu (FCTC) oraz europejskiego systemu Tracking and Tracing mającego na celu śledzenie obrotu tytoniem, który wchodzi w życie w maju 2019 r. Obecność na rynkach krajowych nielegalnych produktów tytoniowych podważa działania prewencyjne i kontrolę wyrobów tytoniowych. W szczególności zwiększa dostępność nieletnich

i mniej zamożnych grup do taniego tytoniu obniżając skuteczność polityki podatkowej w zakresie ograniczania konsumpcji. Nielegalny handel umniejsza również wpływy podatkowe do budżetu państwa. Wdrożenie Protokołu i system Tracking and Tracing pozwoli ograniczyć zjawisko nielegalnego tytoniu oraz efektywniej monitorować walkę z epidemią palenia. ■

Kadry GUMed

STANOWISKO PROFESORA ZWYCZAJNEGO OTRZYMAŁA

prof. dr hab. Małgorzata Myśliwiec

NA STANOWISKU ADIUNKTA ZATRUDNIONO

dr med. Paulinę Kobięłę

PRACĘ W UCZELNI ZAKOŃCZYLI:

Leon Mroczek
dr med. Joanna Niemunis-Sawicka
Witold Parwicz
mgr inż. Grzegorz Sankowski

NA STANOWISKU STARSZEGO WYKŁADOWCY ZATRUDNIONO:

dr med. Joannę Jassem-Bobowicz
dra med. Mariusza Stasiaka

ZMIANY NA STANOWISKACH KIEROWNICZYCH W GRUPIE PRACOWNIKÓW NIEBĘDĄCYCH NAUCZYCIELAMI AKADEMICKIMI:

4.04. 2019 r. mgr Katarzynie Grzejszczak powierzono stanowisko p.o. Zastępcy Kanclerza ds. Strategii i Rozwoju.

1.04. 2019 r. mgr Małgorzacie Szydlowskiej-Czyżak powierzono stanowisko p. o. kierownika Działu Projektów Badawczych w Biurze ds. Projektów.

JUBILEUSZ DŁUGOLETNIJ PRACY OBCHODZĄ:

20 lat dr med. Michał Dubowik
prof. dr hab. Dorota Dworakowska
dr hab. Monika Sakowicz-Burkiewicz, prof. nadzw.

25 lat Piotr Druet
Krystyna Liedtke
dr n. med. Małgorzata Tartas

30 lat Beata Danilenko
Dorota Grabowska
dr hab. Zbigniew Karwacki, prof. nadzw.
Zofia Romańczuk-Mackiewicz

ECCE
MEDICUS

Dr Zbigniew Bohdan laureatem nagrody im. Aleksandry Gabrysiak

Moment wręczenia statuetki, od lewej – dr Zbigniew Bohdan (laureat), przewodnicząca kapituły prof. Grażyna Świątecka, prezes Okręgowej Rady Lekarskiej lek. dent. Dariusz Kutella

Tegorocznym laureatem nagrody im. Aleksandry Gabrysiak Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku został dr n. med. Zbigniew Bohdan. Wręczono ją 16 marca 2019 r. podczas 28 Okręgowego Zjazdu Lekarzy w Gdańsku. Dzięki tej nagrodzie trwa pamięć wśród społeczności lekarskiej o Doktor Oli – Aleksandrze Gabrysiak, lekarzu ciała i duszy, zamordowanej przez jednego ze swoich podopiecznych przed 26 laty, 6 lutego 1993 r. w Elblągu.

Przypomnę, że to zaszczytne wyróżnienie jest uhonorowaniem lekarza, wybranego spośród wielu przez Gdańską Okręgową Izbę Lekarską. Nagroda przyznawana jest za działalność społeczno-lekarską, za szczególne dokonania, wykraczające poza obowiązki służbowe, dla propagowania idei samarytańskiej opieki i pomocy ludziom cierpiącym. Aleksandra Gabrysiak swoją dewizę służby chorym określiła w następujących słowach:

Służę nie tylko chorym somatycznie, ale także zagubionym, uwikłanym w trudne problemy życiowe. Ratowanie takich ludzi winno stać się częścią medycyny, a jest moją pasją życiową.

Laureat tej nagrody za rok 2018 dr n. med. Zbigniew Bohdan, absolwent Wydziału Lekarskiego Gdańskiej Akademii Medycznej z 1977 r., specjalista chorób dzieci, wieloletni pracownik Kliniki Chorób Dzieci naszej Uczelni, całym swym życiem lekarskim wpisuje się w tę nagrodę.

Lekarzem, i to pediatrą, pragnął zostać już w dzieciństwie, podobnie jak patronka przyznanej mu nagrody. I tak samo jak dr Ola utwierdził się w tym przekonaniu będąc sam kilkakrotnie pacjentem szpitali dziecięcych. Tak więc medycyna, a w niej pediatria, stała się pasją życia dr. Bohdana, ale także poza me-

dycyną miał i ma wiele zainteresowań, którym oddaje się z właściwym sobie dynamizmem. Uprawia turystykę górską, jest znawcą malarstwa, muzyki, a nade wszystko literatury. Zgromadził w swojej bibliotece 20 tysięcy książek (w ubiegłym roku 2018 przeczytał ich ok. 900!). To chyba rekord Guinnessa.

Dr Bohdan już w szkole średniej angażował się w działalność społeczną, na którą znajdował czas pomimo, iż wyczytywał książki o różnorodnej tematyce (także hagiograficznej) z kilku na raz bibliotek. Udzielał się w harcerstwie. Prowadził drużynę, która uzyskała tytuł najlepszej drużyny harcerskiej na Pomorzu. Świadcstwo dojrzałości uzyskał w II Liceum im. Pniewskiego w Gdańsku w 1971 r. Czas studiów na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku od 1971 r. to także działalność społeczna: Duszpasterstwo Akademickie, Harcerski Nieprzetarty Szlak – w tym obozy wakacyjne i praca wychowawcza z trudną młodzieżą (po wyrokach za różne przestępstwa, młodociane prostytutki), a na Uczelni zaangażowanie w prace Studenckiego Koła Naukowego oraz Kabaretu Uczelnianego „Jelita”.

Po uzyskaniu dyplomu lekarza w 1977 r., obok pracy w Szpitalu Wojewódzkim, a następnie w Klinice Chorób Dzieci AMG, także angażował się w prace społeczne. Był czynnym członkiem Solidarności na Uczelni, jednym z przywódców okupacyjnych strajków Służby Zdrowia w latach 80. W tym czasie prowadził jako komendant i lekarz obóz wakacyjny dla dzieci osób internowanych, wykorzystując na to własny urlop. Dr Zbigniew Bohdan od 1982 r. nieprzerwanie pracuje na rzecz Gdańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego. Za tę działalność otrzymał zaszczytne, najwyższe wyróżnienie tegoż Towarzystwa – Medal Polikarpa Brudzińskiego. Swoim doświadczeniem klinicznym służył dzieciom i lekarzom, pełniąc przez kilkanaście lat funkcję konsultanta wojewódzkiego w Elblągu. W Klinice Chorób Dzieci (ostatnio o nazwie Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci), w której przepracował do chwili przejścia na emeryturę, przechodził kolejne szczeble zatrudnienia, od młodszego asystenta do docenta dydaktycznego.

Wkrótce po studiach, na początku lat 80. ub. wieku, prof. Maria Kamińska powierzyła doktorowi Bohdanowi pacjentów onkologicznych. Ta tworząca się dzie-

dzina pediatrii stała się niejako jego powołaniem w powołaniu lekarskim. Tu rozwinął cały swój charyzmatyczny kunszt medyczny. Praktykę kliniczną połączył z wolontariatem u boku legendarnego założyciela Gdańskiego Hospicjum – ks. Eugeniusza Dutkiewicza. Za swoimi małymi pacjentami szedł do ich domów – towarzyszył tym, którym już szpital nie mógł pomóc i do zdrowia powrócić nie mogli.

Dr Bohdan przyjął też obowiązki kierownika medycznego działu dziecięcego w Gdańskim Hospicjum i był wielkim promotorem idei Hospicjum dla Dzieci. Stale pogłębiał swoją wiedzę z zakresu medycyny paliatywnej i wkrótce stał się ekspertem w tej dziedzinie. Prowadził i nadal prowadzi formację osób zajmujących się opieką paliatywną, dużo miejsca poświęca kształtowaniu duchowości.

Ponadto dr Zbigniew Bohdan jest współtwórcą nowej dziedziny nauk humanistycznych – tanatopedagogiki, razem z prof. Józefem Binnebesem z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Dziedzina ta zajmuje się przygotowaniem adeptów sztuki lekarskiej, wolontariuszy, do towarzyszenia ciężko i przewlekłe chorym dzieciom (i nie tylko) oraz ich rodzinom w sytuacjach terminalnych, utraty życia, żałoby.

W macierzystej Klinice (kierowanej wówczas przez prof. Barbarę Kamińską) mówią o nim ikona medycyny. Pacjenci, rodziny chorych dzieci, nazywają go aniołem, ojcem, lekarzem z powołania. *To Wielki Człowiek, który oddaje swoje życie, by pomagać innym, dostępny o każdej porze doby, całkowicie bezinteresowny, nigdy przenigdy nie brał od nas pieniędzy* (M. Sarnowska, matka jednego z pacjentów).

Dr Bohdan wyznaje, że w tym pochylaniu się nad chorym dzieckiem, w kontaktach z jego rodzicami, towarzyszyło mu przesłanie z Ewangelii: *cokolwiek uczyniliście jednemu z braci moich najmniejszych... To powiodło, że wybierałem sobotni dyżur, by pójść rano w niedzielę z dziećmi i rodzicami do kaplicy. Lubilem nocne rozmowy z rodzicami na tematy często odległe od szpitala i choroby. Dawało to szczególnie bardzo chorym dzieciom choćby namiastkę bezpieczeństwa, poczucie serdecznej więzi, powinowactwo serc...*

W sposobach pomocy swoim małym pacjentom i ich rodzicom był niezwykle pomysłowy. Tworzył dla nich, choćby na krótko, przestrzeń niejako wolną od cierpienia. Organizował dla nich wyjazdy wakacyjne, bale przebierańców, wyprawy matek do salonu piękności itp.

Czuwał z troskliwą kompetencją przy niejednym zagrożonym życiu w pierwszej tajemnicy bolesnej różańca – czuwanie w Ogrójcu.

W czasie dyżurów klinicznych i poza nimi, był oblegany przez studentów. Nauczał nie tylko medycyny, ale i życia, tego jak być lekarzem. Był – jak mówią o doktorze Bohdanie jego kliniczni koledzy – pasjonatem nauczania pediatrii. Doprowadził do specjalizacji 25 młodych lekarzy. Był promotorem kilku prac magisterskich i licencjackich na wydziale pielęgniarstwa. Pasję nauczania rozszerzył o wykłady z szeroko pojętej opieki paliatyw-

nej, kształtowania jej pożądanych postaw i duchowości wolontariatu. Kilkanaście razy w roku uczestniczył jako wykładowca w konferencjach naukowych, poświęconych tym zagadnieniom, zarówno w ośrodkach akademickich, jak i mniejszych miastach w całym kraju. Wykłady dr. Bohdana wzbudzają powszechnie podziw dla piękna przekazu trudnych treści, szacunku dla duchowości dziecka, świadectwa wiary, humanizmu i kultury chrześcijańskiej.

Ten krótki szkic nie wyczerpuje wielorakiej działalności lekarsko-społecznej dr. med. Zbigniewa Bohdana. Nie sposób przedstawić jej w całości. Nie omówiono tu także jego dorobku naukowego, a przecież jest on autorem i współautorem 140 opublikowanych prac z zakresu onkologii dziecięcej, hepatologii, chorób zakaźnych, a także zagadnień komunikacji w medycynie, wolontariatu, duchowości i opieki paliatywnej nad dziećmi. Na szczególną uwagę zasługuje praca doktorska dr. Bohdana *Obraz kliniczny i morfologiczny zakażenia wirusem Hepatitis B u dzieci z guzami łagodnymi* (1986 r.). Badania te wykazały, że około 97% chorych dzieci ulega zakażeniu wirusem w okresie leczenia i po nim oraz utorowały drogę do szeroko zakrojonej profilaktyki WZW B u dzieci z zastosowaniem szczepionki.

I jeszcze akcent prywatny: dr Bohdan ma szczęśliwą rodzinę: żonę Małgorzatę, lekarza neurologa, dwóch synów, Michała – kardiologa i Macieja – inżyniera sanitarnego i dwie – jak mówi – wspaniałe synowe, z których jedna jest lekarzem dermatologiem.

Na koniec oddajmy głos pacjentom i ich rodzinom. Mama Michała, p. Ola, pisze o dr. Bohdanie: *Był kimś więcej niż wspaniałym lekarzem mojego nieuleczalnie chorego syna, był dla mnie ojcem, na którego mogłam zawsze liczyć. (...) Dziękuję Doktorze za ten czas, który dostaliśmy z synem, za piękne opowieści, za uśmiech, cierpliwość.*

Wartości, którymi kierował się dr Zbigniew Bohdan w życiu lekarsko-społecznym, wyniósł z domu rodzinnego, z kresowo-kaszubskiej rodziny, pogłębiał w latach szkolnych i studenckich, uczestnicząc w różnych formach zorganizowanego duszpasterstwa, sięgając szeroko do literatury duchowości, a nade wszystko do Ewangelii.

„Ikona medycyny”, jak mówią o doktorze Bohdanie, to wcale nie mniejszy, chociaż inny tytuł do laudacji niż życiorysy tych wielkich lekarzy, których nazwano „bogami” medycyny.

Dr Zbigniew Bohdan spełnił się i nadal spełnia się jako lekarz, lekarz ciała i duszy, podobnie jak patronka Nagrody – Aleksandra Gabrysiak. Spełnia się w sposób godny podziwu i uznania, wpisując się złotymi zgłoskami w poczet zasłużonych polskich lekarzy. ■

PROF. GRAŻYNA ŚWIĄTECKA

Z żoną Małgorzatą

Sukcesy Chóru GUMed

DARIUSZ GIERS
Prezes Zarządu Chóru
GUMed

Chór Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zdobył 3 nagrody podczas VI Międzynarodowego Szczecińskiego Festiwalu Muzyki Pasyjnej, który odbył się w dniach 12-14 kwietnia 2019 r. Chór wyśpiewał Dyplom Złotego Pasma, Nagrodę Specjalną za najlepiej wykonany utwór o tematyce pasyjnej oraz Dyplom dla najlepszego Dyrygenta Festiwalu dla Błażeja Połoma. Nagrodzone wykonanie konkursowe można obejrzeć na profilu [FB Chóru](#).

Szczególne uwagi zwracamy na fakt, że był to pierwszy konkurs pod ręką dyrygenta Błażeja Połoma. Udało się utrzymać doskonały poziom, na który przez lata pracował nasz wspaniały dyrygent Jerzy Szarański. Do Szczecina pojechał 50-osobowy skład. Największy na Festiwalu, rekordowy od wielu lat... i składający się prawie w połowie z nowych chórzystów. Dla niektórych był to pierwszy koncert w życiu... Tworzy się nowy zespół. Przed nami kolejny konkurs w Czechach, dwa duże projekty muzyczne, dwie płyty. Będzie się działo! Zaglądajcie do nas! ■

Neurotrip ze studentami GUMed

Członkowie SKN Neurochirurgii GUMed wzięli udział w *Neurotrip 5: Neuroonkologia*, ogólnopolskiej konferencji, która odbyła się w Warszawie w dniach 23-24 marca br. W sesji Case Reports pierwszym miejscem została nagrodzona praca Piotra Stogowskiego (kierunek lekarski, IV rok), a drugie miejsce zajął Damian Palus (kierunek lekarski, V rok). Swoje prace zaprezentowała także Martyna Woźny (kierunek lekarski, VI rok) oraz Katarzyna Tomaszczyk (kierunek lekarski, IV rok). Nad poprawnością merytoryczną prac czuwał opiekun Koła dr Tomasz Szmuda, opiekun koła z Katedry i Kliniki Neurochirurgii GUMed. ■

Nagrody dla studentek

THE ENGLISH DIVISION PEDIATRIC ONCOLOGY SCIENTIFIC CIRCLE

Studentki koła naukowego GUMed The English Division Pediatric Oncology Scientific Circle – Ewa Maria Sokolewicz (III rok ED) i Małgorzata Styczewska (III rok WL) zajęły odpowiednio pierwsze i drugie miejsce w Sesji Konkursowej podczas VIII edycji warszawskiej konferencji studenckiej *Wytrop Nowotwór*. Tematem przewodnim konferencji było *ABC diagnostyki i opieki nad pacjentem*. Wystąpienia studentek dotyczyły nowoczesnych metod leczenia uogólnionych mialfornacji naczyniowych oraz nietypowej prezentacji klinicznej mięsaków prądkowokomórkowych u dzieci. Prace powstały pod kierunkiem dr hab. Ewy Bień i dr Małgorzaty Krawczyk z Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii GUMed, założycielek i opiekunek koła The English Division Pediatric Oncology Scientific Circle.

Stypendia Marszałka dla studentek GUMed

Stypendystki: Anna Nagórka i Anna Zaryczańska

Więcej informacji na temat przyznanych stypendiów na stronie <https://pomorskie.eu/-/prawie-130-tys-zl-na-wsparcie-dla-najzdolniejszych-pomorskich-studentow-marszalek-wreczyl-38-stypendiow>

Studentki VI roku Wydziału Lekarskiego – Anna Nagórka i Anna Zaryczańska – odebrały listy gratulacyjne z rąk marszałka województwa pomorskiego Mieczysława Struka za wybitne osiągnięcia naukowe w roku akademickim 2017/2018. W uroczystej gali, która odbyła się 22 marca br. wzięli udział delegaci Sejmiku Województwa Pomorskiego oraz przedstawiciele uczelni wyższych. GUMed reprezentowała prof. Maria Dudziak, dziekan Wydziału Lekarskiego i kierownik Zakładu Diagnostyki Chorób Serca.

W bieżącym roku do Urzędu Marszałkowskiego wpłynęło 66 wniosków stypendialnych. Komisja wyróżniła 38 najlepszych studentów z województwa pomorskiego. Warunkiem otrzymania stypendium była średnia ocen nie mniejsza niż 90 proc. średniej możliwej do uzyskania na danym kierunku oraz znaczące osiągnięcia naukowe lub artystyczne.

Stypendystkom serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!

O osiągnięciach polskiej medycyny w Parlamencie Europejskim

Polscy naukowcy są coraz częściej doceniani na świecie, a ich wiedza i umiejętności są zauważane także poza granicami kraju. Szczególnie widoczne jest to w obszarze nam bliskim, mianowicie nauk medycznych. Nasi lekarze realizują innowacyjne projekty naukowo-badawcze, przeprowadzają unikatowe operacje, pracują nad nowymi rozwiązaniami, które zyskują uznanie w oczach ich zagranicznych kolegów po fachu. Z ich osiągnięć prawdziwie możemy być dumni. Im też było poświęcone spotkanie, które odbyło się 27 marca 2019 r. na forum Parlamentu Europejskiego w Strasburgu.

Na zaproszenie europosłów – Anny Fotygi i Tomasza Poręby w symposium *Amazing Polish Physicians* udział wzięli liderzy współczesnej polskiej medycyny. Wśród mówców nie mogło zabraknąć przedstawicieli Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w osobach rektora prof. Marcina Gruchały oraz dr hab. Jolanty Wierzbę, koordynującą pracę Centrum Chorób Rzadkich UCK. W swojej prezentacji prof. Wierzbę omówiła zakres kompleksowej opieki, jaką swoim pacjentom oferuje Centrum, wskazując zarówno na diagnostykę, badania kliniczne i konsultacje psychologiczne, jak również rehabilitację i terapię wykorzystującą telemedycynę. Ponadto Profesor przedstawiła wyzwania, z którymi muszą zmierzyć się osoby cierpiące na choroby rzadkie, a także ich rodziny. Z kolei rektor Gruchała prezentując na forum euro-

pejskim Gdański Uniwersytet Medyczny, wymienił czynniki, które sprawiają, że GUMed jest uczelnią wyjątkową nie tylko w skali kraju. Szczególną uwagę zwrócił na czynniki warunkujące sukcesywny awans w różnego rodzaju rankingach – ogromny potencjał naukowy, tworzenie wartościowych publikacji na najwyższym poziomie, jak również najwyższe umiędzynarodowienie wśród uczelni północnej Polski.

W dyskusji poświęconej w sposób szczególny osiągnięciom polskiej medycyny, perspektywom kształcenia oraz rozwoju rodzimego systemu ochrony zdrowia uczestniczył także prof. Kazimierz Widenka, kierownik Kliniki Kardiologii w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim w Rzeszowie. Profesor Widenka omówił postęp, jaki przez ostatnie trzydzieści lat nastąpił w polskiej kardiologii, uwzględniając spektakularne sukcesy, jakich dokonano na przestrzeni ostatnich lat. W spotkaniu wziął udział także dr Dariusz Tereszkowski-Kamiński, wiceprezes Narodowego Funduszu Zdrowia, który zaprezentował polski system ochrony zdrowia na tle innych europejskich systemów. ■

fot. Sławomir Moćkun

JOANNA ŚLIWIŃSKA

Rzecznik prasowy GUMed

Akcja Marrow Hero

Studenci GUMed przy współpracy z Ośrodkiem Dawców Szpiku Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego przeprowadzili 1 i 2 kwietnia br. rejestrację potencjalnych dawców szpiku kostnego. Inicjatywa cieszyła się dużym zainteresowaniem. Do bazy poten-

cjalnych dawców szpiku dołączyło aż 71 osób. Pierwszego dnia akcja odbyła się na terenie Wydziału Farmaceutycznego GUMed. Jednocześnie studenci promowali krwiodawstwo w Collegium Biomedicum, a każdy kto oddał w tym dniu krew w Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa mógł wygrać nagrody. Dzień później rejestracja potencjalnych dawców odbyła się w Collegium Biomedicum. Organizatorzy udzielali również informacji na temat pośmiertnego dawstwa organów oraz rozdawali oświadczenia woli. Zainteresowani mogli wziąć udział w wykładzie dotyczącym transplantologii, który poprowadził lek. Michał Taszner z Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii GUMed. ■

Dzień Otwarty GUMed *Nauka dla Zdrowia*

Pokazy, warsztaty, wykłady i prezentacje. Do tego to co najważniejsze – tłumy młodzieży z całego Pomorza. Druga odsłona Dnia Otwartego GUMed *Nauka dla Zdrowia* przeszła do historii.

Impreza jest kontynuacją *Medycznego Dnia Nauki* – największej na Pomorzu imprezy popularyzującej nauki medyczne, a także tradycyjnego Dnia Otwartego, który cieszył się ogromną popularnością wśród przyszłych studentów.

W trakcie wydarzenia przeprowadzone zostały wykłady dotyczące ciekawych zagadnień medycznych oraz prezentacje badań naukowych prowadzonych na wszystkich wydziałach i kierunkach Uczelni. Pokazom laboratoryjnym towarzyszyły m.in.: nauka samobadania piersi, nauka szycia chirurgicznego, warsztaty z udzielania pierwszej pomocy, zwiedzanie Wydziału Farmaceutycznego, Biblioteki Głównej, Centrum Symulacji Medycznej oraz akademickiej Zwierzętarńi.

Dodatkowe informacje na temat wydarzenia można znaleźć na stronie www.naukadlazedrowia.gumed.edu.pl. ■

fotografie – Paweł Sudara

Zapraszamy na wykład *Jak napisać i opublikować artykuł naukowy*

Spotkanie z jednym z najwybitniejszych i najbardziej wpływowych wg rankingu Thomson Reuters naukowców na świecie – **prof. Zbigniewem K. Wszółkiem** – neurologiem, pracującym w Mayo Clinic na Florydzie, redaktorem i ko-redaktorem wielu czasopism neurologicznych odbędzie się **28 maja 2019 r. o godz. 13:00** w **Auditorium Primum im. prof. Olgierda Narkiewicza (AGN)**.

Wykład, połączony z dyskusją, kierowany jest do studentów, doktorantów, słuchaczy Studiów Doktoranckich i pracowników naukowo-dydaktycznych zainteresowanych publikowaniem efektów swojej pracy naukowej.

MEDYCINA W SZTUCE / CZ. 4

Karłowatość w renesansowych Włoszech

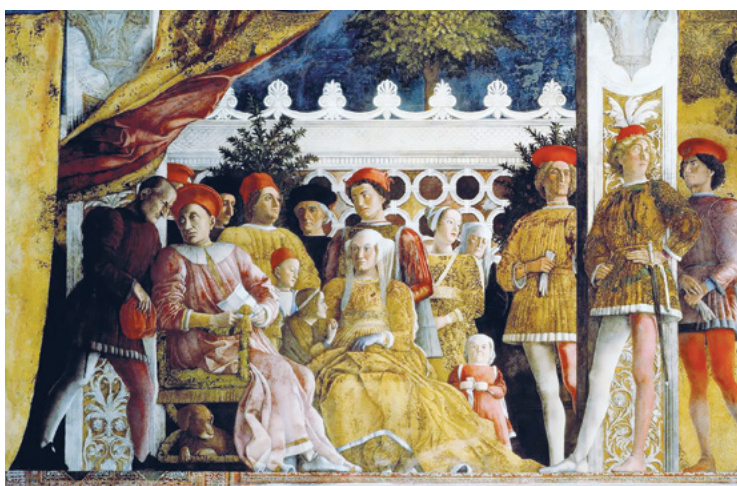

**PROF. DR HAB.
JANUSZ LIMON**

Członek rzeczywisty
PAN, członek czynny
PAU, emerytowany
profesor, wieloletni
kierownik Katedry
i Zakładu Biologii
i Genetyki Medycznej
GUMed

W sztuce włoskiej można znaleźć wiele dzieł przedstawiających choroby genetyczne oraz wady rozwojowe człowieka. Przedstawiam fresk wybitnego malarza włoskiego Andrea Mantegna (1430–1506), który tworzył w Padwie, Mauntui i Rzymie. Fresk pt. *Księżna Mantui i jej karzeł* powstał w 1474 r. i znajduje się w *Sala degli Sposi* w Castello di S. Giorgio w Mantui. Przedstawia księżną w otoczeniu liczego dworu. Uwagę zwraca fakt, że wszyscy mają zwrócony wzrok na boki, poza jedną osobą, która patrzy wprost na nas. Jest to niska kobieta z typowymi cechami achondroplazji: nieproporcjonalnie niski wzrost i duża głowa.

Przyjmowanie na dwory królewskie czy arystokratyczne osób z karłowatością było popularne w ówczesnej Europie. Na przykład, nasz król Stanisław Leszczyński miał ulubionego karła Bebe. Była też pewna „konkurencja” między dworami dotycząca liczby posiadanych na dworze karłów. Według niesprawdzonych danych największą liczbę karłów miał kardynał Vitello, który zebrał 34 karzełki obu płci. ■

*Księżna Mantui
i jej karzeł, fresk
aut. A. Mantegna,
1474 r.*

zbliżenie na
postać karła

Nagrody jubileuszowe UCK

20 lat Aneta Budzisz
Anna Klonecka
Iwona Kłossowska
Ilona Książek
Urszula Kumińska
Ewa Rędzińska-Browczuk

JUBILEUSZ DŁUGOLETNIEJ PRACY OBCHODZĄ:

25 lat Danuta Bafja
Danuta Łepecka
Agnieszka Pawłowska

30 lat Ewa Chojnowska
Agnieszka Głogowska
Barbara Kruszyńska
Małgorzata Kuderska
Elżbieta Mosek
Danuta Rosińska

35 lat Anna Jurkiewicz

Studencie, czy myślisz o doktoracie?

RAFAŁ SUCHODOLSKI

Student V roku
kierunku lekarskiego

Prace nad Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Nauka 2.0), trwały niemal 2 lata. W październiku bieżącego roku założenia ustawy wchodzi w życie. Duże zmiany dokument wnoszą w model kształcenia studentów III stopnia – doktorantów.

Nowa ustawa przewiduje stworzenie zorganizowanych form kształcenia – szkół doktorskich. Szkoła doktorska może być prowadzona przez uczelnie akademickie, instytuty PAN, instytuty badawcze albo instytuty międzynarodowe posiadające najwyższe kategorie naukowe (A+, A albo B+ przyznawane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na podstawie ewaluacji działalności naukowej przeprowadzonej przez Komisję Ewaluacji Nauki). Każda szkoła doktorska ma działać dla co najmniej dwóch różnych dyscyplin naukowych. Podmiot doktoryzujący ma możliwość prowadzenia maksymalnie trzech szkół w danej dyscyplinie. Wymienione instytucje mogą prowadzić szkoły doktorskie we współpracy z podmiotami zagranicznymi bądź przedsiębiorcami (również bezpłatnie). Poza kształceniem w szkole doktorskiej istnieje możliwość uzyskania stopnia doktora w trybie eksternistycznym (wcześniejszy tryb „z wolnej stopy”).

Główne zmiany dotyczące studiów doktorskich:

Kształcenie w szkole doktorskiej odbywa się **nieodpłatnie**, również w szkołach prowadzonych przez niepubliczne uczelnie (wcześniej studia w trybie niestacjonarnym zazwyczaj realizowane były odpłatnie). Ustawa w ogóle nie przewiduje niestacjonarnego trybu szkoły doktorskiej.

- Każdy student otrzyma **stypendium**, początkowo wynoszące 37% wynagrodzenia miesięcznego profesora (minimalne miesięczne wynagrodzenie zasadnicze dla profesora w uczelni publicznej wynosi 6 410,00 zł). Następnie, po ocenie śródkresowej i pozytywnym zaopiniowaniu pracy naukowej doktoranta, stypendium to wynosić będzie 57% wynagrodzenia profesora uczelni publicznej. Dodatkowo, każdy z podmiotów prowadzących szkoły doktorskie może wspierać finansowo studentów poprzez dodatki proaktywne czy granty.
- Doktorant ma prawo do **urlopu rodzicielskiego** przyznanego na warunkach określonych w Kodeksie Pracy.
- Przez pierwsze 2 lata otrzymywania stypendium **niemożliwe jest podjęcie pracy w charakterze nauczyciela akademickiego lub pracownika naukowego** w jednostce, która prowadzi szkołę doktorską. Po ocenie śródkresowej zaopiniowanej pozytywnie, możliwe jest podpisanie umowy na wyżej wymienione stanowiska, jednak często kosztem zmniejszenia stypendium do 40%.
- Ustawa nie przewiduje **zakazu zatrudnienia** na umowę zlecenie czy umowę o pracę w charakterze innym niż nauczyciel akademicki lub pracownik naukowy.

- Doktoranci, którzy rozpoczną naukę w ramach szkół doktorskich zobowiązani są odbyć do **60 godzin praktyk zawodowych rocznie**. To o 30 godzin mniej niż kiedyś.
- Negatywna opinia wydana przez komisję przeprowadzającą ocenę śródkresową skutkuje **skreśleniem z listy studentów**.
- Od negatywnej opinii komisji doktorant ma prawo odwołać się do nowo utworzonej Rady Doskonałości Naukowej. Zmiany obejmują również funkcję promotorów.
- Promotor, który w ciągu 5 lat sprawował opiekę nad 3 doktorantami, którzy nie uzyskali pozytywnej opinii oceny śródkresowej będzie miał zakaz pełnienia funkcji promotora.
- Po przyjęciu do szkoły doktorskiej, doktorantowi zostanie wyznaczony promotor lub promotorzy, a samo kształcenie opierać się będzie na podstawie programu kształcenia ustalonego przez senat lub radę naukową oraz indywidualnego planu badawczego doktoranta. Program ma stanowić umowę między doktorantem a promotorem. Wynik oceny śródkresowej będzie oparty o stopień realizacji programu kształcenia.
- Ustawa umożliwia dużą autonomię podmiotów doktoryzujących w ustalaniu kryteriów funkcjonowania szkół doktorskich. Procedury takie jak rekrutacja do szkół, wysokość opłat za postępowanie w sprawie stopnia nadania doktora w trybie eksternistycznym, tryb złożenia rozprawy doktorskiej czy sposób wyznaczania recenzentów mogą się znacząco różnić między szkołami doktorskimi.

Zmiany w systemie kształcenia doktorantów mają na celu zwiększenie poziomu kształcenia i badań naukowych. Duża swoboda podmiotów doktoryzujących w ustalaniu kryteriów rekrutacji i oceny pracy doktorantów, wraz z obowiązkową ewaluacją jakości działalności naukowej szkół doktorskich powinny być gwarantem wysokiego poziomu kształcenia. ■

1st Oncological Student Scientific Conference za nami

Dwa dni, ponad siedemdziesięciu uczestników z 8 uczelni i niepowtarzalna okazja do dyskusji na tematy onkologiczne. *1st Oncological Student Scientific Conference* (OSSC) zorganizowana została na terenie naszej Uczelni w dniach 29-30 marca br. W trakcie wydarzenia uczestnicy mieli okazję wysłuchać wykładów dr hab. Jolanty Wierzby, prof. Jacka Witkowskiego, dr. Jacka Kaczmarka oraz mgr. Bartosza Zimniaka z Fundacji Mewka. Odbyły się też warsztaty między innymi z wykonywania biopsji i trepanobiopsji szpiku kostnego, wkluc do żył obwodowych, oceny stanu odżywienia i składu ciała oraz techniki badania USG.

W trakcie OSSC przybliżano również możliwości zastosowania druku 3D w medycynie w ramach dwóch sesji praktycznych warsztatów oraz wykładów, które przeprowadzili: dr Jarosław Meyer-Szary ze studentami Finnem Schulzem i Marlonem Souza Luisem.

W trakcie drugiego dnia konferencji odbyły się 3 sesje prezentacji studenckich. Wyłoniono zwycięzców w 3 kategoriach: *Original research* – Agnieszka Kania, *Pediatric oncology* – Jagoda Kruszewska, *Adult oncology* – Adrian Perdyan. Laureatką nagrody Grand Prix Konferencji została Jagoda Kruszewska, studentka Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Przewodniczącym komitetu organizacyjnego i koordynatorem wydarzenia był Marlon Souza Luis wraz ze studentami z The English Division Pediatric Oncology Scientific Circle pod opieką dr hab. Ewy Bień oraz dr Małgorzaty Krawczyk. ■

AGATA KNUROWSKA

Studentka V roku kierunku lekarskiego,
redaktor Działu Studenckiego

fotografie Paweł Sudara

25th International Student Scientific Conference

Jubileuszowa, 25 edycja International Student Scientific Conference organizowana przez Studenckie Towarzystwo Naukowe odbyła się w dniach 12-13 kwietnia br. W tym roku w wydarzeniu uczestniczyło prawie 300 studentów, doktorantów, lekarzy i profesorów z 6 różnych krajów. Odbyło się 10 sesji prac oryginalnych i 5 sesji przypadków klinicznych, a dodatkowo uczestnicy mogli wziąć udział w 8 warsztatach, między innymi na temat pisania prac naukowych, zdobywania grantów, badań jakościowych w nauce czy prowadzeniu badań w Wielkiej Brytanii. Jednak największym sukcesem konferencji był wykład prof. Stefana Marciniaka z University of Cambridge. W trakcie konferencji odbyły się też wykłady prof. Jacka Jassemę, prof. Jarosława Sławka, dr. Jarosława Meyer-Szarego oraz lek. Joanny Krawczyk.

25 edycja ISSC była ogromnym sukcesem i zwieńczeniem wielomiesięcznej wyjątkowej pracy kilkunastu studentów naszej Uczelni. Mamy nadzieję, że w ciągu tych dwóch dni wszyscy uczestnicy wiele się nauczyli i zostali zainspirowani do dalszej pracy naukowej. Spotkajmy się za rok w jeszcze większym gronie. ■

AGATA KNUROWSKA

Studentka V roku kierunku lekarskiego, redaktor Działu Studenckiego

Wyścig z Rakiem Wyroluj Raka x 5

Tegoroczne *Wyroluj Raka* to już piąta edycja wydarzenia, którego celem jest zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat nowotworów oraz promowanie zdrowego stylu życia. W tym roku ponownie zajmiemy się głównie rakiem piersi oraz innymi nowotworami kobiecymi, takimi jak rak szyjki macicy.

Akcja odbędzie się w sobotę, 18 maja br. Zaczynamy od imprezy na Placu Zebrań Ludowych. W tym czasie będzie można będzie podszlifować swoje umiejętności rolarskie pod czujnym okiem instruktorów oraz wziąć udział w loterii voucherów do Trójmiejskich lokali. Jednocześnie odbywać się będzie nauka poprawnego sposobu badania piersi, będziemy również opowiadać najważniejszych czynnikach ryzyka nowotworów oraz o możliwości wykonania badań przesiewowych. Zwieńczeniem będzie przejazd rolkarski ulicami Gdańska na trasie około 15 km, który mamy nadzieję jak zawsze będzie się cieszył dużą popularnością.

Chcemy dotrzeć do jak największej liczby osób, dlatego serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych wraz rodzinami i przyjaciółmi. Dla pierwszych 700 osób, które

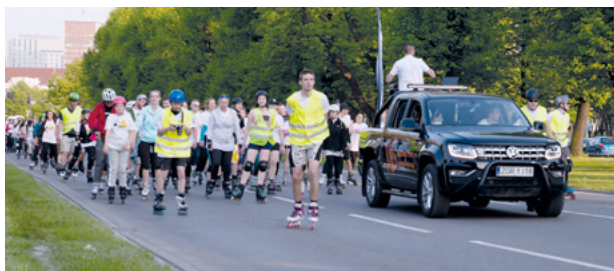
dokonają rejestracji i opłaty, przewidzieliśmy pakiety startowe, między innymi z pamiątkowym workiem i koszulką. Zachęcamy do śledzenia naszych działań na profilu FB @wyrolujraka2019 – tam znajdziecie wszystkie informacje o wydarzeniu i naszej organizacji.

W razie jakichkolwiek pytań zapraszamy do kontaktowania się z nami.

Do zobaczenia! ■

ANDRZEJ LUBIEWSKI

Student IV roku kierunku lekarskiego

fot. A. Lubiewski

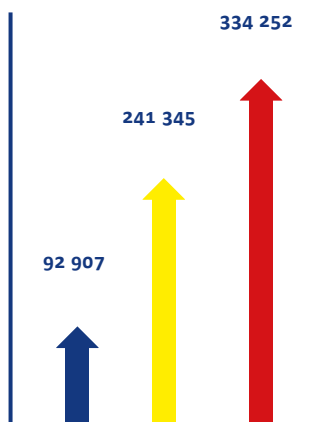
Wykorzystanie zasobów elektronicznych w Bibliotece Głównej GUMed w 2018 roku

Biblioteka Główna GUMed stale rozwija kolekcję udostępnianych zbiorów elektronicznych, badając i analizując przy tym ich wykorzystanie. W 2018 r. czytelnicy Biblioteki mogli łącznie korzystać z 66 baz danych, z czego dostęp do 28 baz został sfinansowany ze środków własnych Biblioteki, natomiast 38 baz zostało udostępnionych w ramach licencji krajowej Wirtualnej Biblioteki Nauki, którą finansuje MNiSW. Wykorzystanie tych zasobów wyniosło 1 176 083 pobranych pełnych artykułów z e-czasopism oraz otwartych stron i rozdziałów e-booków, co stanowiło 28% wzrost względem roku poprzedniego. Szczegółowy podział wykorzystania prezentują wykresy 1 i 2.

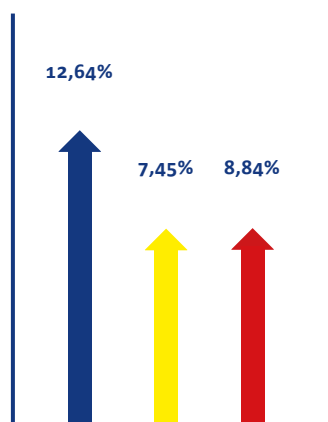

WYKORZYSTANIE E-CZASOPISM

wykres 1a
liczba pobranych artykułów

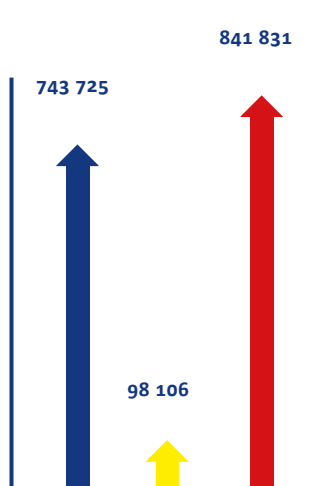

wykres 1b
wzrost w stosunku do 2017 r.

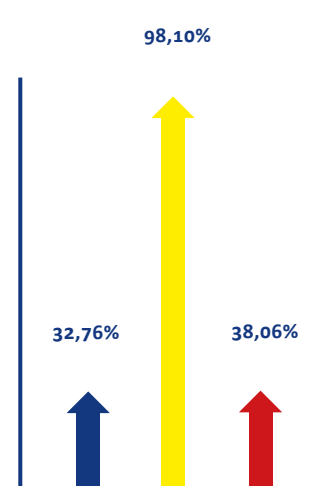

WYKORZYSTANIE E-BOOKÓW

wykres 2a
liczba otwartych rozdziałów/stron

wykres 2b
wzrost w stosunku do 2017 r.

PRENUMERATA
BIBLIOTEKI

LICENCJA
KRAJOWA

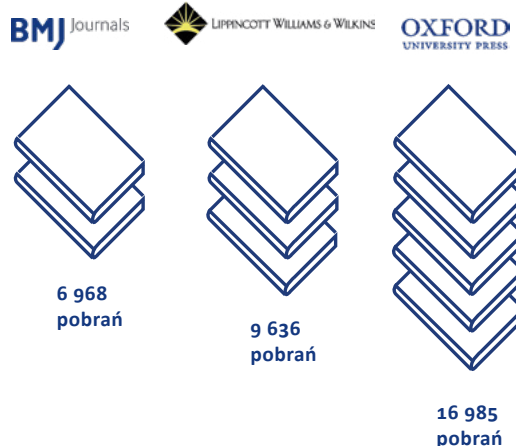
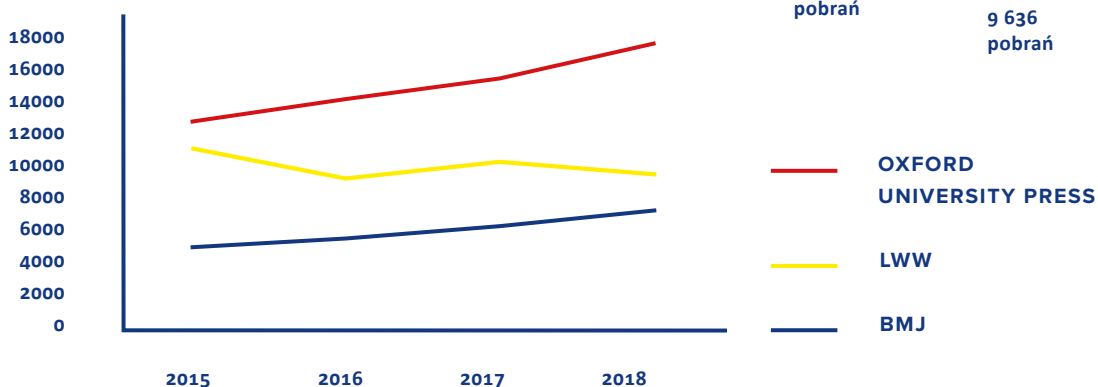

OGÓŁEM

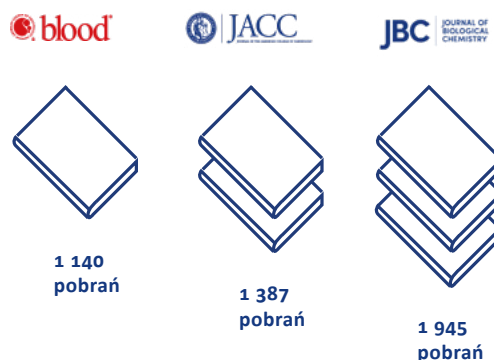
NAJPOPULARNIEJSZE KOLEKCJE E-CZASOPISM

Spośród subskrybowanych przez Bibliotekę baz do najbardziej poczytnych należy niezmiennie od kilku lat kolekcja e-czasopism wydawcy Oxford University Press (16 985 pobranych artykułów w 2018). Popularnymi wśród użytkowników GUMed kolekcjami czasopism elektronicznych kupowanymi przez Bibliotekę są także Lippincott William and Wilkins Total Access (9 636 pobrań) oraz BMJ Journals (6 968 pobrań). Poniższy wykres przedstawia wykorzystanie tych baz na podstawie liczby pobranych artykułów w ciągu ostatnich czterech lat.

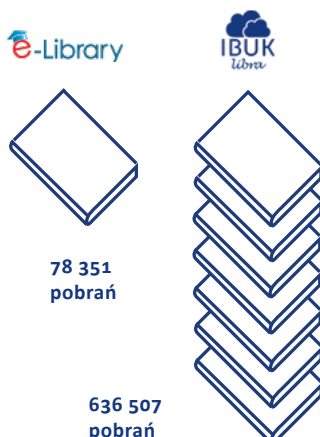
CZASOPISMA ELEKTRONICZNE KUPOWANE INDYWIDUALNIE

Uzupełnieniem udostępnianych przez Bibliotekę baz jest prenumerata czasopism elektronicznych kupowanych przez nas indywidualnie poza kolekcjami. W 2018 r. były to 53 subskrybowane tytuły, z których łącznie pobrano 16 164 pełnych wersji artykułów. Trzema najczęściej czytanyymi czasopismami były *Blood* (1140 pobrań), *Journal of American College of Cardiology* (1387 pobrań) i *Journal of Biological Chemistry* (1945 pobrań).

E-BOOKI POLSKOJĘZyczne

Dużym zainteresowaniem cieszyły się także prenumerowane przez Bibliotekę dwie kolekcje polskojęzycznych e-booków: są to wydawane przez PWN książki na platformie Ibuk Libra (636 507 otwartych stron w 2018 roku) oraz podręczniki wydawcy Edra Urban&Partners na platformie Elibrary (78 351 otwartych stron).

W przypadku baz udostępnianych poprzez licencję krajową w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki po raz kolejny największe wykorzystanie miała kolekcja czasopism Elsewiera Freedom Collection na platformie ScienceDirect. Od 2015 roku odnotowaliśmy 29% wzrost w liczbie pobranych artykułów z tego źródła.

29%

wzrost w liczbie
pobranych artykułów
Elseviera Freedom
Collection

**SPRINGER
NATURE**

Natomiast najczęściej czytanyymi e-bookami udostępnianymi w ramach licencji krajowej były w 2018 roku tytuły wydawcy Springer Nature – czytelnicy Biblioteki GU-Med w sumie otworzyli lub pobrali 94 334 rozdziałów książek z tej kolekcji.

ELSEVIER

CZASOPISMA ELSEVIERA FREEDOM
COLLECTION – WYKORZYSTANIE BAZY

2015

105 471
pobrań

2016

124 564
pobrań

2017

127 468
pobrań

2018

134 961
pobrań

NAJBARDZIEJ POCZYTNE TYTUŁY SPOŚRÓD ZASOBÓW ELEKTRONICZNYCH BIBLIOTEKI GUMED W 2018 R.

	tytuł	wydawca	finansowanie	liczba pobrań
CZASOPISMA	1 <i>European Heart Journal</i>	Oxford University Press	prenum. własna	2 823
	2 <i>Journal of Chromatography A</i>	Elsevier	licencja krajowa	2 137
	3 <i>European Journal of Medicinal Chemistry</i>	Elsevier	licencja krajowa	2 018
	4 <i>International Journal of Pharmaceutics</i>	Elsevier	licencja krajowa	1 957
	5 <i>Journal of Biological Chemistry</i>	Amer Soc Biochemistry and Molecular Biology	prenum. własna	1 945
E-BOOKI POLSKOJĘZYCZNE	1 <i>Neurologia. Tom 1-2, red.: W. Kozubski, P. Liberski</i>	PWN	prenum. własna	33 966
	2 <i>Atlas anatomii człowieka Nettera. Polskie mianownictwo anatomiczne</i>	Edra Urban&Partners	prenum. własna	31 400
	3 <i>Pediatrics. Tom 1 i 2, red.: W. Kawalec, R. Grenda, H. Ziółkowska</i>	PWN	prenum. własna	25 990
	4 <i>Histologia, W. Sawicki, J. Malejczyk</i>	PWN	prenum. własna	23 904
	5 <i>Położnictwo i ginekologia. Tom 1-2, red.: Grzegorz H. Bręborowicz</i>	PWN	prenum. własna	23 788
E-BOOKI ANGLOJĘZYCZNE	1 <i>Harrison's Principles of Internal Medicine, 20 ed.</i>	McGraw-Hill	prenum. własna	3 539
	2 <i>Cutaneous Adnexal Neoplasms</i>	Springer	licencja krajowa	1 850
	3 <i>Atlas of Lacrimal Drainage Disorders</i>	Springer	licencja krajowa	1 157
	4 <i>Textbook of Histology, 4 ed.</i>	Elsevier	prenum. własna	1 381
	5 <i>Cosmetic Surgery</i>	Springer	licencja krajowa	612

Szczegółowy wykaz zasobów elektronicznych udostępnianych przez Bibliotekę znaleźć można na naszej stronie <https://biblioteka.gumed.edu.pl> w zakładce zasoby. Wszystkich użytkowników GUMed zachęcamy do korzystania z tych źródeł. ■

DR PIOTR RYSZTOWSKI

Administrator baz danych w Bibliotece Głównej GUMed

Podsumowanie transplantacji w 2018 roku w UCK

Miniony rok był przełomowy dla Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego. Przeszczepiono łącznie 317 organów, w tym po raz pierwszy: płuca, wątrobę i wyspy trzustkowe oraz jednocześnie serce z nerką.

19 marca 2019 r. odbyła się konferencja podsumowująca rok 2018 w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym pod względem transplantacji. Każdemu przeszczepianemu w ośrodku narządowi została poświęcona odrębna prezentacja. Na świecie – jak tłumaczyła prof. Alicja Dębska-Ślizień z Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych w wykładzie wprowadzającym – wykonuje się najwięcej transplantacji nerek i wątroby. Nieco inaczej wyglądają statystyki w UCK.

W 2018 PRZESZCZEPIONO: 128 KOMÓREK KRWIOTWÓRCZYCH (ZWANYCH POTOCZNIE PRZESZCZEPAMI SZPIKU), 95 NEREK, 79 ROGÓWEK, 7 SERC, 4 WĄTROBY I 4 PŁUCA ORAZ WYKONANO JEDEN PRZESZCZEP WYSP TRZUSTKOWYCH.

– Przeszczepy narządowe to priorytet i prestiż, natomiast przeszczepy komórek i tkanek to bardzo ważna część działalności transplantacyjnej. W dodatku bardzo skomplikowana. Każdego roku wykonujemy takich transplantacji coraz więcej i mam nadzieję, że ten postęp będzie jeszcze większy – mówiła dr hab. Maria Bieniaszewska z Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii. – Nie byłoby transplantacji, gdyby nie było dawców, a tych pozyskuje się poprzez banki szpiku – jeden z nich istnieje w UCK. Istotna jest też rola kliniki, która te komórki pobiera i przeszczepia.

Tkanki i komórki pobierane w UCK przewożone są nie tylko do innych miast Polski, ale też krajów Europy i świata (12 zagranicznych biorców). Szczególnie cenna jest

tutaj współpraca z Fundacją DKMS, od której pod koniec zeszłego roku Szpital otrzymał nowoczesny sprzęt do pobierania komórek krwiotwórczych z krwi obwodowej.

Na drugim miejscu w kwestii liczby przeszczepień znajduje się nerka. W 2017 r. liczba transplantowanych nerek w UCK wynosiła 125 – czyli najwięcej w kraju, w 2018 r., wpisując się ogólnopolską tendencję, spadła do 95. W Polsce najczęstsze są przeszczepy nerek od dawców zmarłych, przeszczepy od dawców żywych stanowią jedynie 3%. W UCK po raz pierwszy przeszczepiono nerkę od dawcy żywego w 1999 r., do chwili obecnej z tej formy leczenia skorzystało 51 chorych.

– Naszym oczkiem w głowie jest przeszczepianie wyprzedzające. W 2003 r. wprowadziliśmy w gdańskim ośrodku ten program, od tego czasu aż 126 pacjentów uniknęło leczenia dializami, natomiast w 2018 r. 9 chorych otrzymało nerkę wyprzedzająco – tłumaczyła prof. Alicja Ślizień-Dębska.

Trzecią lokatę zajmują rogówki, które najczęściej przeszczepia się w trybie pilnym – liczba przeprowadzanych w 2018 r. transplantacji wynosi tutaj 79. Jak opowiadał dr Paweł Lipowski z Katedry i Kliniki Okulistyki, ta liczba mogłaby być większa, gdyby nie problematyczne pozyskiwanie materiału. Współpraca z Bankiem Tkanek i Komórek UCK daje nadzieję na poprawę tej sytuacji, tym bardziej, że w Polsce na liście oczekujących znajduje się ponad 3 tys. chorych.

Jednym z najczęściej przeszczepianych organów w kraju i na świecie jest wątroba. W UCK od wielu lat starano się otworzyć ośrodek transplantacji tego organu. Transplantacja wątroby wiąże się z dużym ryzykiem, wyzwaniem jest tutaj spełnienie wszystkich kryteriów kwalifikacyjnych, np. dopasowanie odpowiedniej wielkości narządu do biorcy, o czym opowiadał w swojej prezentacji prof. Stanisław Hać. Również czas nie jest sprzymierzeńcem w procesie transplantacji tego narządu – jest go o połowę mniej niż w przypadku przeszczepu nerek. Pierwszym pacjentem, któremu przeszczepiono wątrobę w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym, był 29-letni mężczyzna kwalifikowany do

dr hab. M. Bieniaszewska
fot. Sylwia Mierzevska (UCK)

operacji z powodu marskości wątroby. Zabieg odbył się 18 kwietnia 2018 r. i trwał łącznie 365 minut. W zeszłym roku przeszczepiono w sumie 4 wątroby (oraz dwie w roku bieżącym).

Oprócz wątroby, w UCK po raz pierwszy na Pomorzu w przeszczepiono płuca. Zabieg transplantacji wykonano 31 lipca 2018 r. u 64-letniego mężczyzny, którego dotknęła krańcowa postać rozedmy tego narządu.

– Wykonaliśmy sekwencyjny przeszczep obu płuc bez użycia krążenia pozaustrojowego, techniką małoinwazyjną, wykonując obustronnie tzw. torakotomię przednią. Po obu stronach klatka piersiowa została otwarta tylko na tyle, aby dało się do jam opłucnowych wprowadzić przeszczepiany narząd. Jest to zaawansowana technika przeszczepu, możliwie najmniej obciążająca pacjenta – tłumaczył dr Jacek Wojarski z Kliniki Kardiologii i Chirurgii Naczyniowej, podkreślając jednocześnie, jak istotne w tej operacji jest dobranie organu do wielkości klatki piersiowej. W 2018 roku wykonano w sumie 4 transplantacje płuc (plus 4 przeszczepy już w 2019 r.).

Trzecim przełomowym przeszczepem, o którym opowiedziała dr Justyna Gołębowska z Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, była wykonana 27 października 2018 r. transplantacja wysp trzustkowych. Zabiegowi został poddany 41-letni mężczyzna, który w 2010 roku przeszedł transplantację nerki i trzustki, jednak ta ostatnia po dwóch latach przestała pełnić swoją funkcję. Od czasu przeszczepienia wysp trzustkowych chory nie doświadczył żadnego epizodu ciężkiej hipoglikemii.

Jak poinformował dr Maciej Duda, w ubiegłym roku przeszczepiono również 7 serc. Wykonano także po raz pierwszy od 16 lat jednoczasowy przeszczep serca i nerki. 55-letni mężczyzna, który został poddany tej skomplikowanej operacji, borykał się zarówno z niewydolnością nerek (spowodowaną kłębuszkowym zapaleniem nerek), jak

i niewydolnością serca. Konsekwencją tych schorzeń było zgłoszenie pacjenta do przeszczepu niesprawnych organów. Jednakże zły stan serca był przeciwwskazaniem do przeszczepu nerki i odwrotnie – choroba nerki była przeciwwskazaniem do przeszczepu serca. Operacja odbyła się 30 marca 2018 r. na bloku operacyjnym Kliniki Kardiologii i Chirurgii Naczyniowej UCK. Całość trwała 12 godzin. Najpierw przeszczepiono serce, potem po 3-godzinnej przerwie – gdy uznano, że stan pacjenta jest stabilny – nerkę.

Ostatni wykład, dotyczący pobierania tkanki tłuszczowej od żywego dawcy celem izolowania i przeszczepienia komórek macierzystych, zaprezentował dr Tomasz Szmuda z Kliniki Neurochirurgii. Program ten znajduje się wciąż w fazie badań klinicznych.

Organizacyjnie nad procesem przeszczepów organów czuwają koordynatorzy transplantacyjni. O ich niezwykle istotnej pracy opowiadała Anna Milecka, kierownik Regionalnego Centrum Koordynacji Transplantacji. Zespół koordynatorów powiększa się o kolejnych pracowników, by sprostać wszystkim zadaniom wieloprotokolowego ośrodka transplantacyjnego, jakim niewątpliwie jest Uniwersyteckie Centrum Kliniczne. ■

WIOLETA WÓJCIK

Zespół ds. Organizacji i Promocji UCK

fot. Sylwia Mierzewska (UCK)

**Z WILNA
DO GDAŃSKA**
NR 31

Eugeniusz Iszora (1889-1955)

Eugeniusz Iszora

Urodził się 23 października 1889 roku w Wilnie. Jego ojcem był Aleksander Franciszek, magister farmacji, matką Zofia z d. Paszkiewicz. Miał czworo rodzeństwa, braci Józefa i Wacława oraz siostry Helenę i Marię. W latach 1902-1910 uczęszczał do II Gimnazjum w Wilnie. Po maturze, w tym samym roku rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim w Uniwersytecie w Dorpacie uzyskując tam dyplom w 1919 r. W latach 1919-1921 nostryfikował ten dyplom w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie uzyskując tytuł doktora wszech nauk medycznych. W latach 1921-1922 specjalizuje się w pediatrii podejmując zatrudnienie jako młodszy asystent w Klinice Pediatrycznej UJ. W roku 1923 przenosi się do rodzinnego Wilna, gdzie pracuje początkowo jako lekarz pediatra w Miejskim Ośrodku Zdrowia oraz jako ordynator oddziałów pediatrycznych w Szpitalu Miejskim św. Jakuba i w Szpitalu Kolejowym na Wilczej Łapie. Przez kilka lat prowadził w Wilnie Stację Opieki nad Matką i Dzieckiem oraz wykładał na kursach poświęconych żywieniu niemowląt. W 1934 r. zawarł związek małżeński z lekarką Birutą Elżbietą z d. Eydrygiewicz; w małżeństwie urodziło się dwoje dzieci, w 1936 r. córka Zofia i w 1937 r. syn Stanisław, zamieszkali obecnie w Gdańsku.

Jako pediatra ściśle współpracował z Kliniką Pediatryczną Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie kierowaną przez prof. Wacława Jasińskiego. Po ukończeniu w 1935 r. Kursu Dokształcającego z zakresu dietetyki prowadzonego przez kierownika II Kliniki Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Warszawskiego prof. Witolda Orłowskiego prowadził w Klinice Pediatrycznej USB jako asystent tytularny w latach 1933-1937 wykłady zlecone z diagnostyki i żywienia dzieci. Owocem tych zainteresowań i wykładów było przygotowanie i publikacja kilku książek poświęconych żywieniu dzieci i niemowląt:

- *Praktyczny podręcznik odżywiania dzieci – odżywianie niemowląt z przedmową prof. dr. Wacława*

Dowód osobisty

Klinika Położnictwa i Chorób Kobietych. Skład osobowy ALG 1947-1948

Jasińskiego, s. 184. Wydawnictwo rocznych kursów pielęgnowania i wychowania dzieci w Wilnie, 1931,

- *Praktyczny podręcznik odżywiania niemowląt z przedmową prof. dr. Wacława Jasińskiego, s. 186, II wydanie uzupełnione. Wydawnictwo rocznych kursów pielęgnowania i wychowania dzieci w Wilnie. Wilno 1933,*
- *Odżywianie dzieci – w wieku przedszkolnym i szkolnym z przedmową prof. dr. Wacława Jasińskiego, s. 215. Polskie Towarzystwo Higieniczne, nr 15, Wilno 1937,*
- *Żywnienie niemowląt i dzieci starszych Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich. Warszawa 1950, s. 336.*

Po wybuchu wojny w 1939 r. został na krótko internowany na Litwie, a w 1941 roku aresztowany przez okupacyjne władze niemieckie i 3,5 miesiąca spędził w więzieniu. W 1945 r. ekspatriował się do Gdańska gdzie już 1 sierpnia podjął zatrudnienie jako specjalista chorób dzieci w Dyrekcji Okręgowej Polskich Kolei Państwowych w Gdańsku, zatrudnienie to kontynuował do przejścia na emeryturę. W latach 1947-1950 był zatrudniony na stanowisku adiunkta w Klinice Położnictwa i Chorób Kobietych Akademii Medycznej w Gdańsku kierowanej przez prof. Henryka Gromadzkiego. Zorganizował tam i kierował Oddziałem Noworodków. Zmarł 9 sierpnia 1955 r. Został pochowany na cmentarzu w Gdańsku-Oliwie.

W roku 2016 Instytut Yad Vashem w Jerozolimie uhonorował pośmiertnie dr. Eugeniusza Iszora Medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata za ukrywanie w Wilnie podczas wojny Żyda o nazwisku Schimanski, który szczęśliwie ocalał.

Źródło: M. Kamińska [w:] *Słownik Biograficzny Zasłużonych Pediatrów*, red. E. Wilkoszewski, Warszawa 1990, zeszyt 2, s. 46-47. ■

oprac. **PROF. DR HAB. WIESŁAW MAKAREWICZ**

KLINIKA POŁOŻNICTWA I CHOROBY KOBIECYCH

Kierownik: Henryk Gromadzki, dr med., prof. zwyczaj. położnictwa i chorób kobiecych

Adiunkci: Ireneusz Roszkowski, dr med., Eugeniusz Iszora, dr med.

Asystenci starsi: Antoni Chmielecki, dr med., Mieczysław Cudzik, lek., Wojciech Gromadzki, lek., Józef Musiatowicz, lek., Stefan Soszka, dr med.

Prof. dr hab. inż. Jacek Namieśnik (1949–2019)

**DOKTOR H.C. GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO,
SZCZEGÓLNIC ZWIĄZANY Z WYDZIAŁEM FARMACEUTYCZNYM**

Odszedł wybitny uczony, doskonały organizator i lider, człowiek niewyobrażalnie pracowity i zdeterminowany. Naukowiec, szef Katedry, dziekan, rektor, który wiedział, że osiągnięcie przez uczelnię najwyższego poziomu naukowego wymaga działań twardych i bezkompromisowych, poświęcenia, oddania, prawdy oraz wielkiej odpowiedzialności. Był mistrzem nieustającego inspirowania i mobilizowania do pracy naukowo-dydaktycznej.

Profesor Jacek Namieśnik na zawsze zostanie zapamiętany jako wybitny polski uczony o najwyższym światowym autorytecie w zakresie inżynierii chemicznej, chemii analitycznej i bioanalizy, zwłaszcza środowiskowej i medycznej. Najlepiej o tym świadczą imponujące parametry naukometryczne: blisko 1000 publikacji pełnotekstowych, około 90 wydawnictw książkowych oraz 20 patentów i zgłoszeń patentowych, nie mówiąc o wielu dziesiątkach opracowań dydaktycznych, instruktażowych, popularyzatorskich i ekspertyz dla instytucji społecznych i gospodarczych. Publikacje profesora Jacka Namieśnika od wielu lat wzbudzają zainteresowanie międzynarodowej społeczności naukowej, co dokumentuje ponad 16 000 cytowań oraz indeks Hirscha $h = 56$.

Wśród wybitnych osiągnięć naukowych prof. Jacka Namieśnika należy wskazać wiele nowatorskich propozycji metodycznych i aparaturowych o istotnym znaczeniu dla praktyki analitycznej. Te rozwiązania stanowią bardzo często wyposażenie warsztatowe w laboratoriach kontroli procesowej, analizy środowiska, żywności, leków, a także w laboratoriach diagnostycznych i sądowych. Szczególnie wartościowa jest oryginalna technika selektywnej mikroekstrakcji analitów do fazy stacjonarnej, wykorzystująca przepuszczalne membrany immobilizowane na włóknach ekstrakcyjnych, tzw. M-SPME. Jego wybitnym osiągnięciem są także nowe podejścia metodyczne do analizy próbek złożonych, charakteryzujących się zmiennym składem matrycy.

W ten sposób powstały dogodne narzędzia analityczne do wyjątkowo trudnych oznaczeń zanieczyszczenia środowiska i żywności substancjami występującymi w ilościach śladowych. Opracowane i zwalidowane w zespole prof. Jacka Namieśnika metody analityczne monitorują zanieczyszczenia środowiska oraz określają wpływ procesów przetwarzania żywności na zawartość substancji uważanych za zapobiegające chorobom cywilizacyjnym. Zaproponowane przez Niego oryginalne metody i procedury analityczne znajdują zastosowanie w racjonalnej profilaktyce chorób, a także

w medycynie sądowej oraz kontroli leków, środków uzależniających i substancji dopingujących.

Prof. Jacek Namieśnik zbudował na Politechnice Gdańskiej szkołę analityczną zaliczaną do najsilniejszych w świecie. Dokonał tego dzięki swym zdolnościom, pracowitości, ale także dzięki wybitnemu talentowi nowoczesnego organizatora nauki. Współpracując z wiodącymi ośrodkami uniwersyteckimi USA, Hiszpanii, Francji, Niemiec, Kanady, Norwegii i innych krajów, a także z liczącymi się polskimi zespołami naukowymi, przynosił najlepsze wzorce do budowanego na najwyższym światowym poziomie ośrodka chemicznej analizy instrumentalnej i środowiskowej. W otoczeniu naukowym prof. Namieśnika pisane były wybitne publikacje i powstała kuźnia kadr. Wśród osób, które zdobyły wiedzę i doświadczenie w szkole naukowej prof. Jacka Namieśnika powszechne i znane jest zjawisko, iż *wychodząc ze stajni szkoły prof. Namieśnika* otrzymywali godne i atrakcyjne zatrudnienie.

Kontakty naukowe profesora Jacka Namieśnika z Gdańskim Uniwersytetem Medycznym sięgają początku lat 90. ubiegłego stulecia i trwały nieprzerwanie ponad ćwierć wieku do tak niespodziewanego i bolesnego Jego odejścia. Na szczególną uwagę zasługuje intensywność i efektywność wspólnych działań prof. Namieśnika z zespołami naukowymi GUMed, zwłaszcza Wydziału Farmaceutycznego. Bardzo często prace eksperymentalne były wykonywane przy użyciu doskonałej bazy aparaturowej zlokalizowanej w kierowanej przez Niego Katedrze Chemii Analitycznej Politechniki Gdańskiej. Wymiernym efektem w tym zakresie jest ponad 30 wspólnych publikacji, głównie w renomowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym, a także kilka patentów i skryptów. Zaliczyć do nich należy również zakończone sukcesem rozprawy doktorskie, które były wykonywane przez doktorantów Wydziału Farmaceutycznego GUMed w ramach naukowych staży, dzięki udostępnionej przez prof. Jacka Namieśnika specjalistycznej wiedzy i metodom pomiarowym.

Szczególnie warte podkreślenia jest to, że prof. Namieśnik był recenzentem ponad 20 prac doktorskich, opinii

w postępowaniach habilitacyjnych, a także wniosków o tytuł naukowy profesora pracowników Wydziału Farmaceutycznego GUMed, jak również opinii do wielu nagród i wyróżnień. Elementem owocnej współpracy były inspirowane przez prof. Jacka Namieśnika i zakończone sukcesem, wspólnie z pracownikami naszego Wydziału, starania o zewnętrzne środki finansowe, gdzie pełnił On rolę kierownika projektu.

Współpraca naukowa i dydaktyczna zaowocowała wieloma skryptami i opracowaniami książkowymi Jacka Namieśnika z współautorami z naszej Uczelni, takimi jak prof. Piotr Szefer, prof. Jerzy Łukasiak, mgr Zygmunt Jamrógiewicz, prof. Marek Wesołowski i inni. Ważnym wydawnictwem książkowym pod redakcją J. Namieśnika i P. Szefera jest opracowanie pt. *Analytical measurements in aquatic ecosystems*, CRC Press, Boca Raton, FL 2009.

Wielu współpracowników prof. Jacka Namieśnika, w tym byłych doktorantów i habilitantów, istotnie wzmocniło kadrę naukowo-badawczą GUMed Wydziału Farmaceutycznego, a także Wydziału Lekarskiego (Katedra i Zakład Medycyny Sądowej) oraz jednostek Wydziału Nauk o Zdrowiu.

W ramach organizowanych przez prof. Namieśnika warsztatów naukowych (finansowanych przez Centrum Doskonałości) możliwe było szkolenie doktorantów Wydziału Farmaceutycznego w zakresie stosowania innowacyjnych technik chromatograficznych. Godnym uwagi jest również współorganizowanie przez pracowników Wydziału Farmaceutycznego z Politechniką Gdańską kilkunastu konferencji i sympozjów naukowych w tym trzech międzynarodowych.

Współpraca naukowa z prof. Jackiem Namieśnikiem nie ogranicza się tylko do Katedr Wydziału Farmaceutycznego (Katedra i Zakład Bromatologii, Katedra i Zakład Chemii Analitycznej, Katedra i Zakład Chemii Fizycznej, Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej, Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej), ale również była ukie-
runkowana na wspólne prace badawcze z zespołami niektórych Katedr Wydziału Lekarskiego (Katedra i Zakład Medycyny Sądowej, Katedra i Klinika Urologii, Klinika

Położnictwa) oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu GUMed (Katedra i Zakład Medycyny Sądowej, Klinika Położnictwa, Zakład Toksykologii Środowiska, Klinika Medycyny Hiperbarycznej i Ratownictwa Morskiego Zakład Endokrynologii Klinicznej i Doświadczalnej).

Prof. Jacek Namieśnik pozostanie w naszej pamięci nie tylko jako wybitny naukowiec, tytan pracy, ale także wielki przyjaciel Wydziału Farmaceutycznego, chętnie i aktywnie współuczestniczący w życiu naukowo-dydaktycznym i organizacyjnym. Poświęcał wiele uwagi sprawom dotyczącym pozycji naukowej Wydziału Farmaceutycznego, troszcząc się o jego rozwój i ciesząc się każdym naszym sukcesem. Był podobnie jak my dumny ze statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiedzy (KNOW 2012-2017) oraz kategorii naukowej A+.

Niektórzy z nas, jak prof. dr h.c. Roman Kaliszan, prof. Piotr Szefer, czy prof. Wiesław Sawicki, mieli zaszczyt być bliższymi przyjaciółmi Jacka. Prywatnie poznali też Jego osobowość – wrażliwą, sentymentalną, niewstydzącą się wzruszeń i łez. Osobowość dobrego, prawego człowieka, troskliwego męża i ojca, świetnego kolegi i kompana.

Jesteśmy i zawsze będziemy dumni, że tak Wielki Człowiek jest doktorem honorowym naszej społeczności Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. ■

PROF. WIESŁAW SAWICKI
dziekan Wydziału Farmaceutycznego w kadencji 2008-2016

PROF. MICHAŁ MARKUSZEWSKI
dziekan Wydziału Farmaceutycznego z OML

Nekrolog

W DNIU 26 KWIETNIA 2019 ROKU ZMARŁ

DR HAB. N. MED. ZENON ALEKSANDROWICZ, PROF. NADZW.

Urodzony w 1940 r. w Wilnie, studia lekarskie odbywał w latach 1957-1963 na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku. Jeszcze jako student był uczestnikiem Koła Biochemicznego i zastępcą asystenta w Katedrze i Zakładzie Chemii Fizjologicznej kierowanej przez prof. W. Mozołowskiego. Zajmował kolejno stanowiska asystenta (1966 r.) i starszego asystenta (1967 r.). Po doktoracie obronionym w 1972 r., którego promotorem był prof. L. Żelewski, objął w Zakładzie stanowisko adiunkta. W latach 1974-1975 przebywał na

stażu naukowym w Institute of Enzyme Research w Madison, USA, gdzie pracował nad oddychaniem komórkowym pod kierunkiem prof. H. Lardy'ego. Habilitował się w 1989 r. na podstawie pracy *ATP-aza mitochondriów z tkanek człowieka*. Od roku 1994 pozostawał zatrudniony w AMG na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W latach 1993-1996 sprawował z wyboru funkcję prodziekana Wydziału Lekarskiego,

następnie w latach 1996-1999 funkcję prorektora ds. dydaktyki i spraw studenckich. Po krótkiej przerwie ponownie sprawował w latach 2002-2008 funkcję prodziekana Wydziału Lekarskiego. Z dniem 30 września 2010 r. przeszedł na emeryturę.

Od 1967 r. był członkiem Polskiego Towarzystwa Biochemicznego; w latach 1977-1979 prezesem zarządu Oddziału Gdańskiego. Od PTBioch otrzymał Nagrodę im. J. Parnasa za najlepszą pracę doświadczalną opublikowaną w kraju w 1980 r. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1988 r.) i Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2003 r.).

Z głębokim żalem i smutkiem żegnamy wybitnego, utalentowanego nauczyciela akademickiego, zdolnego badacza i wielkiego przyjaciela młodzieży. ■

Redakcja Czasopism
Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
ul. Dębinki 1
80-211 Gdańsk
gazeta@gumed.edu.pl

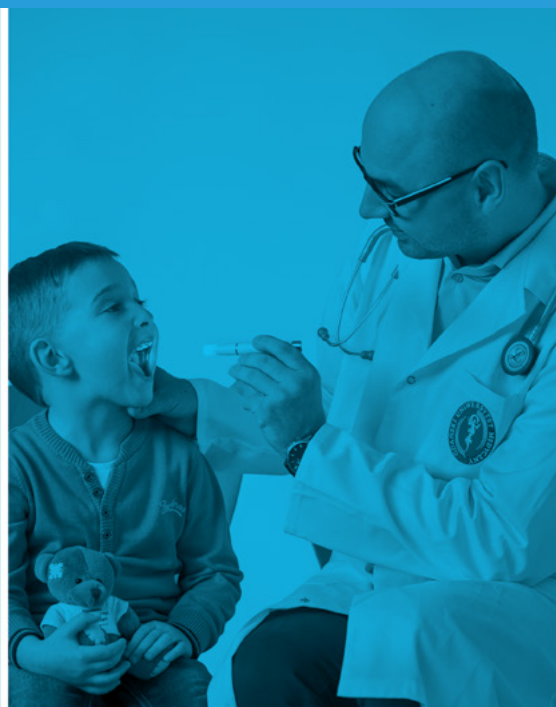
www.gumed.edu.pl

PIKNIK NA ZDROWIE

8 CZERWCA 2019
GODZ. 11.00–16.00

- bezpłatne badania profilaktyczne
- porady lekarzy, farmaceutów,
fizjoterapeutów i dietetyków
- nauka udzielania pierwszej pomocy
- nauka samobadania piersi

Hevelianum
ul. Góra Gradowa 6

Sponsor główny

Organizatorzy

HEVELIANUM

UCK Uniwersyteckie
Centrum Kliniczne

